

Til
Styrelsen for International Rekruttering og Integration

Dokumenttype
Evalueringsrapport

Dato
11. april 2019

EVALUERING AF DEN NUVÆRENDE AU PAIR- ORDNING EVALUERINGSRAPPORT

EVALUERING AF DEN NUVÆRENDE AU PAIR-ORDNING EVALUERINGSRAPPORT

Rambøll
Olof Palmes Allé 20
DK-8200 Aarhus N

T +45 5161 1000
F +45 5161 1001
<https://dk.ramboll.com>

Projekt navn **Evaluering af den nuværende au pair-ordning**
Modtager **Styrelsen for International Rekruttering og Integration**
Dokumenttype **Evalueringsrapport**
Version **Anden udgave**
Dato **11-04-19**
Udarbejdet af **Rambøll Management Consulting**

Rambøll
Olof Palmes Allé 20
DK-8200 Aarhus N

T +45 5161 1000
F +45 5161 1001
<https://dk.ramboll.com>

INDHOLD

1.	Introduktion	1
1.1	Baggrund for opgaven	1
1.2	Au pair-ordningen – regler og rammer	1
1.3	Evalueringsdesign og metodisk tilgang	3
1.4	Læsevejledning	5
2.	Hovedkonklusioner	7
3.	Målgruppen – au pairer og værtsfamilier	11
3.1	Hvad kendetegner au pairer?	11
3.2	Hvad kendetegner værtsfamilierne?	13
4.	Motivation og oplevet udbytte af ordningen	16
4.1	Motivation	17
4.1.1	Au pairers motivation	17
4.1.2	Værtsfamiliers motivation	19
4.2	Ordningens oplevede udbytte	21
4.2.1	Au pairers oplevede udbytte af ordningen	21
4.2.2	Værtsfamiliers oplevede udbytte af ordningen	22
5.	Administration og økonomi	25
5.1	Før ankomst	26
5.2	Under ophold	30
5.3	Ved afrejse	31
6.	Huslige opgaver, fritid og kulturelle oplevelser	33
6.1	Huslige pligter og tidsskemaer	34
6.2	Ferie og fritid	40
6.3	Sprogundervisning og frivilligt arbejde	41
7.	Beskyttelse	46
7.1	Ved overtrædelse af ordningens regler	47
7.2	Graviditet	49
7.3	Kontraktopsigelse og familieskift	51
7.4	Kontrol og forebyggelse af regelbrud via karensordning	54
8.	Rådgivning, information og vejledning	57
8.1	Vejledning af SIRI	58
8.2	Anden vejledning i Danmark	60
8.3	Vejledning i au pairers hjemlande	62
8.4	Uformel og netværksbaseret vejledning og sparring	62
Bilag 1.	Oversigt over ordningens formål og rammer	64
Bilag 2.	Design og Metode	65

1. INTRODUKTION

1.1 Baggrund for opgaven

Den danske au pair-ordning giver unge personer fra lande udenfor EU-mulighed for at få ophold, kost, logi og lomme penge i en herboende børnefamilie, samtidig med at de hjælper med huslige pligter i hjemmet.

I en undersøgelse fra 2013 beskriver *SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd* den danske au pair-ordning, herunder hvem der anvender ordningen, motivationen for at benytte ordningen, og hvordan en au pair hverdag i en værtsfamilie udspiller sig¹. Undersøgelsen peger på en række udfordringer ved den dagældende au pair-ordning. Siden gennemførelsen af denne undersøgelse er der gennemført en række regelændringer, som har søgt at imødekomme flere af disse udfordringer. I december 2014 vedtog Socialdemokraterne, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten *Aftale om en bedre au pair-ordning*, som trådte i kraft i 2015². Som denne rapport skrives, har Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti derudover vedtaget nye ændringer på området, som indbefatter fuld brugerbetaling for danskundervisning under au pair-ordningen³.

På den baggrund har Styrelsen for International Rekruttering og Integration (herefter SIRI) bedt Rambøll gennemføre en evaluering af den nuværende au pair-ordning⁴. Formålet med evalueringen er at tilvejebringe et opdateret vidensgrundlag på området, som både afdækker, hvordan ordningen opleves samlet set, hvordan de ændrede rammer og regler fra 2015 opleves af hhv. au pairer og værtsfamilier samt au pairers og værtsfamiliers motivation for at anvende ordningen.

Evalueringsrapporten tilvejebringer en systematisk afdækning af hhv. au pairer og værtsfamiliers perspektiver på ordningen, på deres eget udbytte heraf og på centrale regler og rammer, som regulerer ordningen. Analyserne i rapporten bygger på kvalitative data indsamlet og behandlet af Rambøll samt data baseret på registertræk på målgruppen analyseret af SIRI/Udlændinge- og Integrationsministeriet (UIM). I tråd med opgavens opdrag omfatter evalueringsrapporten ikke indsamling og formidling af anbefalinger.

1.2 Au pair-ordningen – regler og rammer

Den danske au pair-ordning udspringer af Europarådets au pair-overenskomst. Formålet med ordningen er, i et notat udformet af Beskæftigelsesministeriet, beskrevet således:

”Formålet med et au pair-ophold er, at udlændingen skal bo hos en værtsfamilie med børn under 18 år ”på lige vilkår” med resten af familiens medlemmer. Formålet med opholdet er, at au pair-personen kan forbedre sine sproglige og eventuelle faglige kundskaber samt udvide sin kulturelle horisont ved at få et bedre kendskab til Danmark. Som en modydelse deltager au pair-personen i de huslige pligter i værtsfamilien.”⁵

Gennem de mere end fire årtier, hvor den danske au pair-ordning har eksisteret, er der ad flere omgange lavet flere ændringer af reglerne, og med *Aftale om en bedre au pair-ordning*, som trådte i kraft i 2015, blev der introduceret nye regler. Disse nye regler havde til formål at forbedre

¹ Liversage, Anika, Rebekka Bille & Vibeke Jakobsen (2013), ”Den danske au pair-ordning: En kvalitativ og kvantitativ undersøgelse”, SFI – Det Danske Nationale Forskningscenter for Velfærd.

² Aftale om en bedre au pair-ordning, <https://bm.dk/media/6483/aftale-om-au-pair-omraadet-pdf.pdf>

³ L 133, Forslag til lov om ændring af udlændingeloven: Lovforslag som vedtaget, https://www.ft.dk/samling/20181/lov-forslag/l133/20181_l133_som_vedtaget.htm

⁴ Forsker Helle Stenum har bistået evalueringen som ekstern ressourceperson. Rambøll har stået for dataindsamling og -behandling og afrapportering og tager derfor ansvar for evt. fejl eller mangler.

⁵ Beskæftigelsesministeriet (2008), notat om au pair-ordningen, <https://www.ft.dk/samling/20072/almdel/amu/spm/253/svar/585341/618134.pdf>

vilkårene for au pair-personer i Danmark, at give klarere rammer for ordningen og at sikre bedre beskyttelse for au pairer ved graviditet. De kan opdeles i fire overordnede temaer: 1) Administration og økonomi, 2) Huslige opgaver, fritid og kulturelle oplevelser, 3) Beskyttelse og 4) Rådgivning, information og vejledning. Den nuværende danske au pair-ordning har således til formål at give unge udlændinge mulighed for kulturel udveksling og dannelse i Danmark, samtidig med at de yder hjælp til huslige pligter hos danske børnefamilier under ordentlige forhold (se en oversigt af ordningens formål og rammer i bilag 1). Ændringerne er beskrevet kort i figuren herunder.

Figur 1: Oversigt over regler og rammer ændret med *Aftale om en bedre au pair-ordning*.

Nedenfor er disse fire temaer uddybet med afsæt i aftalen gældende fra 2015⁶ samt et notat vedr. praksis for meddelelse af opholdstilladelse som au pair fra 2012⁷.

Administration og økonomi er ændret på flere parametre. Lømmepengebeløbet blev hævet fra 3.150 kr. til 4.000 kr. om måneden (2015-niveau), mens værtsfamilien fortsat skal betale kost- og feriepenge. Det blev desuden vedtaget, at al udbetaling skal foregå via en dansk bankkonto. Herudover skal værtsfamilien som noget nyt også dække de primære rejseomkostninger for rejsen til landet ved opholdets start samt ved au pairs hjemrejse efter opholdets afslutning. Dertil indgik det i aftalen, at værtsfamilien skal medfinansiere danskundervisningen med et engangsbeløb på 5.000 kr. (2015-niveau) ved opstart af au pair-forløbet, hvilket tidligere udelukkende blev betalt af det offentlige. Med aftalen indførtes desuden samtidighedsferie, således at au paires kan holde ferie med løn, efterhånden som ferie optjenes.

Huslige pligter, fritid og kulturelle oplevelser: For at sikre mere sammenhængende fritid er der tillagt én halv fridag til den hele fridag. Det giver samlet au paires ret til halvanden fridag om

⁶ <https://bm.dk/arbejdsomraader/politiske-aftaler-reformer/politiske-aftaler/2014/aftale-om-en-bedre-au-pair-ordning/>

⁷ <https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6D08FDE0-A6E8-4782-AE20-197024C624D2/0/aupairpraksisnotataf15maj2012.pdf>

ugen. Au paires har også med aftalen fået ret til at lave frivilligt arbejde gennem anerkendte landsdækkende organisationer, såfremt dette ikke står i uforholdsmæssigt omfang til de huslige pligter. De huslige pligter skal af værtsfamilien angives i et tidsskema, som henviser til, hvornår og i hvilke tidsrum på ugen au paires forventes at hjælpe til eller har fritid. Tidsskemaet udfyldes i ansøgningsskemaet om opholdstilladelse. Derudover er det fremhævet, at ferier skal aftales skriftligt.

Beskyttelse er forsøgt forbedret ved flere ændringer. Aldersgrænsen for au paires er hævet fra 17 til 18 år. Forhold omkring skift af værtsfamilie er forbedret ved, at au paires har fået en måned til at søge efter en ny familie, før opholdstilladelsen inddrages. Dertil er opsigelsesvarslet for værtsfamilien udvidet fra to uger til en måned, hvor værtsfamilien er forpligtet til at betale au paires lommepenge, også selvom au paires fraflytter familien. I tillæg til disse ændringer er karensordningen blevet udvidet. Værtsfamilier kunne også før 2015 karensregistreres, hvis ikke de sørgede for værelse, lommepenge, og at au paires huslige pligter var i tråd med reglerne. Med aftalen blev karensordningen styrket således, at udeladt betaling af au paires ud- eller hjemrejsebillet og dokumentation af påkrævede forsikringer også medfører karens. Hvis værtsfamilier overtræder disse regler, kan de risikere karens i en to-årig periode, hvor de altså ikke kan få tilladelse til at have en au pair. I forbindelse med aftalen blev der også vedtaget regler, som skulle understøtte gravide au paires. Dette bl.a. ved bedre vejledning og en understregning af, at opholdet gerne må fortsætte, hvis en au pair er blevet gravid under opholdet, såfremt begge partner ønsker det, samt retten til at blive i landet to måneder efter en fødsel.

Rådgivning, information og vejledning angår informationen målrettet værtsfamilier og au paires. Med aftalen søgte man at styrke denne gennem henholdsvis en opdatering af vejledningsbrevet til værtsfamilierne og ved at udlevere en informationspjece sammen med opholdstilladelsen til au paires. Derudover udsendes der, ca. tre måneder efter en au pairs start hos en værtsfamilie, et opfølgingsbrev. Au pair-bureauer har samtidig fået bedre mulighed for at yde korrekt og fyldestgørende vejledning, idet au pair-bureauer med aftalen i 2015 fik mulighed for at tilmelde sig en kontaktpersonordning ved Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering⁸. Efter folketingsvalget i 2015 og ved oprettelsen af SIRI overgik denne funktion, sammen med varetagelsen af hele au pair-ordningen, til SIRI.

1.3 Evalueringsdesign og metodisk tilgang

Nuværende evaluering er baseret på et kvalitativt design, der suppleres med registerdata modtaget fra UIM/SIRI. Der er gennemført en række dybdegående interviews⁹ med personer, som er eller har været au pair i Danmark, med danske 'værtsforældre', som har haft en udenlandsk au pair boende, samt relevante interessenter. Mere præcist baseres rapportens hovedanalyse på semistrukturerede fokusgruppe- og individuelle interviews med 24 au paires, 23 værtsforældre og repræsentanter for 8 forskellige organisationer, netværk eller myndigheder, som har særlige roller og viden om au pair-ordningen (yderligere beskrivelse af de interviewedes baggrund kan findes i bilag 2). Den kvalitative tilgang sikrer, at der kan redegøres for de væsentlige motivationer og oplevelser, som de udenlandske og danske deltagere i ordningen har, med mulighed for nuancering og perspektivering ud fra deres levede virkelighed. Evalueringsdesignet er formet med udsigt til at sikre afdækning af perspektiver, som repræsenterer forskellige dele af ordningens målgruppe.

⁸ Kontaktpersonordningen indebærer skriftligt vejledningsmateriale, en tilknyttet kontaktperson og et årligt møde

⁹ Interviewene er ikke blevet lyd- eller videooptaget, men der er derimod taget detaljerede referater, og der gengives derfor citater løbende i nærværende rapport.

Derudover præsenteres der aggregerede baggrundsdata i kapital 3 nedenfor. Disse data er ikke samlet ind direkte forbindelse med den kvalitative analyse, men er trukket og videresendt af SIRI/UIM.

Udvælgelse til og afholdelse af interviews

For at sikre et kvalitativt datagrundlag, som kan afdække de forskellige motivationer og oplevelser, som au pair-ordningens deltagere kan have, er udvælgelse af au pairer og værtsfamilier foretaget med afsæt i baggrundsdata om den samlede gruppe af au pairer og værtsforældre, som var deltagere i ordningen pr. 1. juli 2018.

Værtsforældre blev rekrutteret via brev til e-Boks afsendt af SIRI med link til et kort spørgeskema. I udvælgelsen blev der lagt vægt på variation på geografi, civilstatus, antal børn og antal tidligere au pairer, som familien havde haft. De interviewede værtsforældre kommer fra alle landets regioner, tæller 8 mænd og 15 kvinder, og inkluderer 18 personer, som er gift eller i fast partnerskab, og 5 enlige forældre. Au pairerne blev rekrutteret gennem en sprogskole, gennem et samlingssted for au pairer, via Au Pair Network¹⁰, via sociale medier og i enkelte tilfælde gennem snowballing via andre informanter. 23 af de interviewede au pairer er kvinder, og én er mand. 18 af dem kommer fra Filippinerne, to fra østeuropæiske lande udenfor EU, to fra andre asiatiske lande end Filippinerne, og to fra resten af verden. 15 af de interviewede au pairer har en bachelor- eller kandidatgrad fra deres hjemland eller et andet land (se bilag 2 for yderligere beskrivelse af rekrutteringsmetoden samt de interviewede).

Interviewene blev gennemført på baggrund af interviewguides bygget op på forløbsfaser fra deltagerens perspektiv (før, under og ved afslutning af au pair-ophold). Fokus var at afdække deltagerens overordnede motivationer og oplevede udbytte samt ordningens kerneelementer vedr. økonomi og administration, huslige pligter vs. fritid og kulturelle oplevelser, beskyttelse samt vejledning og information. Alle deltagerne blev oplyst om forhold omkring persondata og blev bedt om at give samtykke til, at deres svar måtte bruges til evalueringen. Interviews med au pairerne blev afholdt på engelsk, og med værtsforældrene på dansk.

Af de 24 interviewede au pairer deltog 11 i fokusgruppeinterviews delt på to fokusgrupper (i Hellerup og Lyngby), mens 13 blev interviewet individuelt over telefon eller Skype. 18 af de 24 var stadig au pairer ved interviewtidspunktet, mens seks havde afsluttet deres au pair-ophold. Af de 23 interviewede værtsforældre blev 15 interviewet gennem fire fokusgrupper (i København, Lyngby, Aarhus og Vejle), mens otte blev interviewet over telefon.

De syv interviewede relevante organisationer, netværk eller myndigheder blev udvalgt som aktører, der spiller en rolle i forbindelse med au pair-ordningen og dens deltagere, som giver dem viden om ordningens funktion og efterlevelse af de tilsigtede rammer.

Den kvalitative analyse: metode og forbehold

Analysen er udført på basis af data i form af detaljerede noter fra de afholdte interviews. Alle udtalelser er først kategoriseret efter det emne og den forløbsfase, de vedrører. Derefter er indholdet kodet i en samlet analysematrix som afsæt for at identificere ligheder og forskelle mellem deltagerens fortællinger. Her er de væsentlige analytiske punkter fremdraget med fokus på at præsentere variationen i de oplevelser, som au pairer og værtsforældre har haft med ordningen.

Der kan med afsnit i de indsamlede kvalitative data *ikke* drages konklusioner om *omfanget* af bestemte forhold, altså i hvilken grad noget gør sig gældende på tværs af målgruppen. Data kan

¹⁰ Au Pair Network er et samarbejde mellem FOA, Caritas og KIT-Kirkernes Integrationsstjeneste, som modtager satspuljemidler til at lave en helhedsorienteret indsats for au pairer, som består af informationsmøder og kurser, sociale arrangementer, rådgivning og retshjælp.

derimod anvendes til at konstatere, at forskellige oplevelser og forhold findes i forbindelse med den danske au pair-ordning i praksis. Derudover kan der i nogle tilfælde tegnes viden om, hvorvidt disse oplevelser varierer systematisk mellem deltagere i ordningen, som har forskellig baggrund. På den baggrund beskrives antallet af informanter, som rapporterer de samme oplevelser, generelt ikke med tal i de efterfølgende analyseafsnit, men derimod systematisk som beskrevet nedenfor.

Opmærksomhedspunkter vedrørende rapportering af interviewdata

Hensyn i tal/omfang i rapportering af perspektiver: Mens der rapporteres, at én informant har nævnt noget, vil der ved andre antal systematisk blive brugt 'få' (2-3), 'enkelte'/'flere' (4-7), 'en del' (8-12), 'over halvdelen'/'de fleste' (13-18), 'hovedparten'/'langt de fleste' (19-22/23) eller alle. Det rapporteres således for at undgå, at data fejlagtigt fortolkes i procentdele, som, læsere antager, er repræsentative for målgruppen i sin helhed.

Fortrolighedshensyn: I rapporten er alle interviewpersoner anonymiserede, og der fremgår således ikke navne på hverken au pairer, værtsforældre eller repræsentanter af interessenter eller myndigheder. Konkrete interessentorganisationer identificeres ikke, med undtagelse af Au Pair Network, som har en unik rådgivende rolle i forhold til au pairer i Danmark og derved ikke kan forveksles med andre. Citerede au pairer er identificeret med oprindelseslandet ved filippinske au pairer, mens der ved andre kun er nævnt verdensdele. Citerede værtsforældre er identificeret med landsdel og civilstand (bopælsområder i Danmark for de interviewede au pairer er dog ikke systematisk indsamlet, hvorfor de ikke rapporteres ifm. citater fra au pairer).

Analysen af interviewdata vil have fokus på at påpege og nuancere de forskellige oplevelser, som rapporteres af ordningens deltagere. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at interviewede personers og interessenters oplevelser, holdninger og forståelser skal forstås og fortolkes i deres sociale kontekst. Interviewede personers udtalelser vil således ikke altid afspejle deres fulde oplevelser, da de kan være påvirket af sociale forventninger i samfundet, i interviewkonteksten eller af officielle krav og regler i fx den danske au pair-ordning. Det kan også ske, at personers udtalelser ikke afspejler den korrekte forståelse af andres oplevelser eller ordningens rammer og regler.

Til at illustrere de interviewedes oplevelser benyttes citater, som, hvor det er muligt, er grupperet i bokse med flere citater, der afspejler lignende oplevelser. Således er citater, der afspejler positive oplevelser om et givet tema, forsøgt samlet i en boks, ligesom citater, der afspejler negative oplevelser, er samlet. Selvom citaterne er grupperet, så de afspejler lignende oplevelser, rummer de dog også forskellige nuancer. Hensigten med at inddrage udtalelser, der rummer forskellige nuancer, er at give læseren et indblik i diversiteten i oplevelserne. Hvor hovedparten af interviewpersonerne er citeret direkte, er interviewpersoners oplevelser også i nogle tilfælde gengivet som præsenteret i boksen herunder.

Opmærksomhedspunkt vedrørende gengivelse af interviewpersoners udtalelser

Hensyn vedrørende rekonstruktion af citater: I nogle tilfælde er flydende sprog rekonstrueret på baggrund af detaljerede interviewnoter. Ved nogle citater er der blevet oversat fra det oprindelige engelsk til dansk. Citater fra au pairer, som oprindeligt er blevet afgivet på engelsk, er rapporteret på engelsk.

1.4 Læsevejledning

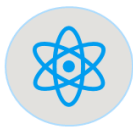
Rapporten består af i alt 8 kapitler. Efter denne indledning følger:

Kapitel 2: Hovedkonklusioner. De centrale pointer udledt under analyserne i evalueringsrapporten.

Kapitel 3: Målgruppen af au pairer og værtsfamilier. I dette kapitel beskrives med afsæt i kvantitative data karakteristika for hhv. au pairer og værtsforældre i Danmark.

Kapitel 4: Motivation og oplevet udbytte af ordningen. I kapitlet præsenteres målgruppens motivation for at gøre brug af ordningen samt forventninger og oplevede udbytte.

Kapitel 5: Administration og økonomi. I kapitlet uddybes oplevelser relateret til administration og økonomi ifm. perioden før, under og efter au pairs ophold.

Kapitel 6: Huslige pligter, fritid og kulturelle oplevelser. Under dette kapitel beskrives også au pairs ferie og deltagelse i danskundervisning samt frivilligt arbejde.

Kapitel 7: Beskyttelse. Her uddybes oplevelserne af ordningens regler og rammer til beskyttelse af au pairer, herunder ifm. kontraktophør, graviditet og karens.

Kapitel 8: Rådgivning, vejledning og information. Kapitlet præsenterer forskellige formelle og uformelle kilder til information samt det oplevede udbytte af informationen.

2. HOVEDKONKLUSIONER

Evalueringen har undersøgt au pairers og værtsfamiliers motivation for at gøre brug af ordningen, ligesom den har stillet skarpt på, hvorvidt au pairers og værtsfamiliers oplevelser af ordningens rammer og måden, hvorpå den bruges i praksis, er i tråd med ordningens formål: Nemlig om at give unge mennesker fra andre lande mulighed for kulturelle oplevelser i Danmark, samtidig med at de indgår i en dansk børnefamilie og hjælper med huslige pligter under ordentlige vilkår.

Overordnet peger evalueringen af den nuværende au pair-ordning på, at der **generelt er tilfredshed med ordningen** blandt hovedparten af værtsfamilier og au pairer. Mange af de værtsfamilier og au pairer, som vi har talt med, kan anbefale andre at gøre brug af ordningen, og mange værtsfamilier er interesserede i at bruge ordningen igen. De ændrede rammer fra 2015 opleves generelt som at have **gjort rammer og vilkår sikrere** og mere rimelige for særligt au pairer og dermed styrket ordningen. Det gælder bl.a. krav om forsikring, bankkonto og månedlig overførsel af lomme penge, større tydelighed omkring arbejdstid, feriebetaling og regler vedrørende graviditet under ophold.

Generelt peger evalueringen på, at en **relation mellem værtsfamilie og au pair** præget af tydelighed i kommunikation og forventninger er central for en positiv oplevelse af au pair-opholdet fra begge sider. Dette er særligt tilfældet, fordi au pairers situation er præget af at bo under værtsfamiliens tag og i et land med andre forventninger og kulturelle forståelser, end de fleste hidtil har kendt. Omvendt er det i nogle tilfælde et mismatch mellem au pairers og værtsfamiliers forventninger til ordningen, der leder til et brud på kontrakten før tid. Evalueringen belyser også **aspekter, hvor ordningen opleves mindre optimal**: Fx er au pairer sårbare i forbindelse med skift mellem værtsfamilier, der mangler fortsat klart kendskab til de nye regler omkring særligt ferie, ligesom forståelsen af huslige pligter i en vis grad er præget af gråzoner. Dertil kan planlægning af arbejdstid vs. fritid i en del familier være uklar eller ikke være genstand for ligeværdig forhandling. Nogle værtsfamilier peger på, at de er utilstrækkeligt beskyttede økonomisk, særligt hvis au pairen får afslag før ankomst eller forlader familien efter kort tid. Generelt ærgrer værtsfamilier sig også over, at ordningen generelt har et dårligt omdømme og stigma, der ikke afspejler deres oplevelse af virkeligheden.

Motivation og udbytte

Evalueringen viser, at **au pairers motivation** for at gøre brug af ordningen består af forskellige drivkræfter. Enkelte au pairer fremhæver ønsket om at tjene penge under gode vilkår kombineret med muligheden for at rejse og opleve verden. Flere interessenter og værtsfamilier har dog i højere grad indtryk af, at økonomisk motivation er den primære drivkraft for au pairer. En del au pairer italesætter dog alene muligheden for at rejse og opnå kulturudveksling som drivkraften bag, at de valgte at blive au pair.

Alle **værtsforældre** interviewet til evalueringen fortæller, at deres motivation for at gøre brug af ordningen bygger på ønsket om at få hjælp til huslige gøremål. Nogle værtsforældre har valgt at benytte ordningen, fordi de oplevede et behov for hjælp til primært praktiske gøremål, mens andre også oplevede et behov for hjælp til børnepasning. Enkelte værtsforældre fremhæver også kulturudveksling, herunder børnenes mulighed for at lære engelsk, som en drivkraft for at gøre brug af netop au pair-ordningen.

Langt de fleste af de interviewede værtsforældre og au pairer oplever ordningens **udbytte** som positivt og siger, at opholdet har levet op til deres forventninger. Værtsforældre udtrykker, at de oplever at have fået den nødvendige hushjælp, oplevet kulturudveksling, og/eller at de har fået en au pair, som er blevet en del af familien. De få værtsfamilier, der udtrykker utilfredshed, gør

primært dette i relation til ordningens negative omtale i medierne end med henvisning til specifikke oplevelser med deres au pairer. En lille mindretal af de interviewede au pairer har haft dårlige eller ambivalente oplevelser i forbindelse med deres ophold, hvilket synes at hænge tæt sammen med relationen til værtsfamilierne.

På tværs af både au pairer og værtsforældres oplevelser synes **relationen** mellem au pairer og værtsfamilier at være afgørende for, hvorvidt begge parter er tilfredse med au pairs ophold hos familien. Hvis relationen er præget af tillid og velfungerende kommunikation, hvor både au pair og værtsforældre oplever, at de kan tale om de udfordringer eller konflikter, som løbende måtte opstå, synes der at være større sandsynlighed for, at au pairer og værtsforældre oplever opholdet som en succes. Er relationen modsat præget af mistro, kontrol og forskelligrettede forventninger til omfanget af au pairs huslige pligter samt rolle i familien, da indikerer evalueringen, at begge parter i mindre grad vil være tilfredse med opholdet. Det kan være en sårbar situation for særligt au pairer, som bor hos og er afhængig af værtsfamilier for deres kost, lommepenge og ophold i Danmark.

Administration og økonomi, herunder vejen til og fra Danmark

Den **første kontakt mellem værtsfamilie og deres kommende au pairer** sker oftest gennem sociale netværk, men sker i nogle tilfælde via hjemmesider, bureauer eller sociale medier. Derefter holder au pair og værtsfamilie ofte indledende samtaler, eksempelvis over Skype, og dernæst påbegynder de ansøgningsprocessen.

En del værtsforældre udtrykker, at **ansøgningsprocessen** var forholdsvis uproblematisk for dem, og at de fandt det vejledende materiale tilstrækkeligt. Andre værtsforældre udtrykker dog, at den er langsommelig og/eller besværlig. Nogle af dem peger på faktorer, som ligger uden for dansk kontrol, fx ansøgningskrav fra de filippinske myndigheder. Au parerne beskriver generelt ansøgningsprocessen i positive vendinger.

Derudover udtrykker en del værtsforældre utilfredshed med nogle af **omkostningerne** forbundet med at gøre brug af ordningen. Det drejer sig primært om de indledende omkostninger relateret til ansøgningsprocessen, rejseomkostninger og danskundervisning. Værtsforældrene udtrykker utilfredshed, fordi de kan risikere at have betalt et relativt højt beløb for, at en au pair kan komme til at bo hos familien, hvorefter au paret kort tid efter kan vælge at forlade værtsfamilien. Samtidig udtrykker de utilfredshed med omkostningerne, fordi omfanget af omkostningerne betyder, at færre og alene velhavende familier kan gøre brug af ordningen. Derimod er der generel tilfredshed blandt både au pairer og værtsforældre med, at lommepenge til au pairer nu betales via bankkonto.

Huslige pligter, fritid og kulturelle oplevelser

Au parerne udfører en række **forskellige gøremål** i værtsfamilierne såsom børnepasning, rengøring, tøjvask samt indkøb af dagligvarer. Evalueringen indikerer, at værtsfamilier og au pairer kan opleve en vis usikkerhed forbundet med, hvilke gøremål der kan karakteriseres som huslige pligter, som en au pair må udføre. De huslige gøremål, og hvornår de skal udføres, skal præsenteres i et **tidsskema**, som indsendes i forbindelse med ansøgningen. Blandt værtsforældre og au pairer er der delte meninger om anvendeligheden af tidsskemaet, som benyttes i forskellig grad i værtsfamilierne. En del værtsforældre og au pairer giver udtryk for, at de følger skemaet. Enkelte andre giver udtryk for, at skemaet ikke følges. I de fleste af disse tilfælde bruges det som et bagvedliggende pejlemærke med justeringer i dagligdagen. Værtsforældre fortæller i den forbindelse, at tidsskemaet er med til at fastholde en opmærksomhed på au pairs fritid.

Interviewene peger på, at der ligeledes er forskellige opfattelser af, hvorvidt den **maksimalt tid**, som må bruges på huslige pligter, overholdes. Enkelte har i en eller flere af de værtsfamilier, som de har boet hos, haft oplevelsen af, at de har udført huslige pligter i mere end 30 timer ugentligt. Over halvdelen giver dog udtryk for, at det kan være svært at skelne mellem huslige pligter og fritid, og/eller at tiden, der bruges på huslige pligter, er flydende og varierer. Både au pairer og værtsforældre giver udtryk for en "give and take"-mentalitet, hvor au pairer indimellem udfører huslige pligter i mere end fem timer dagligt og indimellem i mindre end fem timer. Hvor det i nogle tilfælde skaber en acceptabel fleksibilitet for begge parter, kan det i andre tilfælde opleves som ensidige ændringer fra værtsfamilien, som kan lede til forventninger til au pairer ift. timer og omfanget af pligter, som ikke er i overensstemmelse med ordningens regler.

De fleste af de interviewede au pairer og værtsforældre har ikke oplevet problemer i forbindelse med planlægning af **ferie**. Enkelte au pairer har dog været utilfredse i forbindelse med planlægning og/eller afholdelse grundet oplevelse af manglende indflydelse på, hvornår ferien afholdes, eller usikkerhed omkring udbetaling af feriepenge. Au pairer bruger ofte deres **fritid** på afslapning, venner og andre fritidsaktiviteter. Enkelte au pairer fortæller også om, at de bruger fritid sammen med værtsfamilien – det kan være hele familien, kun børnene eller kun værtsforældrene.

Evalueringen finder, at ca. halvdelen af alle interviewede au pairer har deltaget i **danskundervisning** under deres ophold. De, som har deltaget, har primært gjort dette på baggrund af et ønske om at lære om den danske kultur og et ønske om at opnå sociale relationer. Få værtsforældre fremstiller det endvidere som et krav, at au paireren skal deltage i danskundervisningen. Endelig er også det oplevede udbytte af danskundervisningen forskelligt.

Beskyttelse

Generelt gives der udtryk for, at der er tilfredshed med måden, hvorpå ordningen og især de ændrede rammer beskytter au pairer dog med nogle væsentlige opmærksomhedspunkter. Beskyttelse ses som tilfredsstillende særligt i forhold til au pairers økonomiske interesser, forsikringsforhold og delvis ift. klarere regler om opsigelse og familieskift. **Bekymringspunkter** vedrører dog au pairers manglende tillid til myndighederne, som kan gøre dem sårbare over for dårlige vilkår, samt at au pairer kan være i en udsat situation under opsigelsesperioden og under familieskift. Dertil er der en oplevelse af manglende økonomisk sikkerhed for værtsforældre, hvis fx en ansøgning ikke godkendes eller kontrakten opsiges efter kort tid.

Interessenter og de få interviewede værtsforældre, som har erfaringer med emnet, synes, at **beskyttelsen for au pairer, som bliver gravide** under ophold, er forbedret og for det meste tilstrækkelig. Under interviews fremhæves det dog, at der kan være problemer med at fortsætte opholdet som gravid, grundet omgang med fx rengøringsmidler og visse pligter, eller hvis værtsfamilien opsiges opholdet. Derudover kan det være omkostningsfuldt for en værtsfamilie, hvis en au pair fortsætter opholdet under graviditeten, men ikke kan opfylde de pligter, som familien har behov for.

SIRI kontrollerer løbende ordningen via bl.a. registersamkøring og stikprøvekontroller, hvilket kan lede til karensregistrering af værtsforældre og inddragelse af opholdstilladelser. **Kontrollen med ordningen** opleves generelt som et positivt element ved ordningens administration. Nogle interessenter er imidlertid stadig bekymrede for, at dårlige vilkår for au pairer ikke opdages. Sager vedrørende dårlige vilkår for au pairer bliver ikke altid opdaget og/eller forfulgt, da det vedrører en sårbar gruppe, som er afhængig af værtsfamilie og myndigheder for deres fortsatte ophold i landet, og samtidig er disse vilkår ofte udokumenterede og derfor svære at forfølge.

Rådgivning, information og vejledning

Oplysninger om ordningens regler og rammer formuleret af **myndighederne** opleves generelt som værende klare og fyldestgørende. Særligt hjemmesiden *Ny i Danmark* fremhæves som et vellykket element i SIRI's kommunikation om ordningen. Imidlertid eksisterer der en vis uklarhed omkring enkelte afgrænsede temaer såsom lommepenge, ferie, feriepenge og opsigelsesperioden.

Au Pair Networks faste rådgivningstilbud, informationsmøder og arrangementer bruges hyppigt af primært au pairer. Netværket modtager oftest henvendelser relateret til kontraktspørgsmål og spørgsmål om visum og pas. Ikke alle au pairer og værtsfamilier er dog bekendte med, at Au Pair Network eksisterer. Derimod yder **au pair-bureauer**¹¹ ofte vejledning og rådgivning til værtsfamilier telefonisk samt gennem håndbøger med information om ordningen til både au pairer og værtsforældre.

Au pairer gør ofte brug af **sociale netværk**, oftest mellem au pairer og gennem etniske netværk i Danmark, for at tilegne sig information og vejledning på området. Enkelte au pairer giver udtryk for, at de spørger værtsfamilierne til råds, hvis der er noget, som de er i tvivl om.

¹¹ Et au pair-bureau er en virksomhed, som mod betaling kan formidle kontakt mellem au pairer og værtsfamilier, assistere i ansøgningsprocessen og tilbyde information, rådgivning og vejledning undervejs i et au pair-forløb.

3. MÅLGRUPPEN – AU PAIRER OG VÆRTSFAMILIER

Hvem er de danske værtsfamilier, og hvem er au pairer i Danmark? Det vil vi forsøge at belyse i dette kapitel. På baggrund af kvantitative data leveret af UIM beskrives det i kapitlet, hvad der kendetegner hhv. au pairer i Danmark samt danske værtsfamilier ud fra en række relevante baggrundskarakteristika. De data, som præsenteres og analyseres i kapitlet, er trukket for au pairer, som var bosat i Danmark pr. 30. juni 2018 og stammer fra Udlændinge- og Integrationsministeriet egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Centrale fund om ordningens målgruppe

- Langt de fleste **au pairer** i Danmark er kvinder og kommer fra Filippinerne. Flertallet af au pairerne har en mellemlang videregående uddannelse, og de fleste er mellem 25 og 30 år.
- De fleste **værtsforældre** til au pairer har en indkomst, som er langt højere end det gennemsnitlige danske forældrepar, og flere af dem er gift eller i registreret partnerskab, end blandt danske børnefamilier generelt. Børnefamilier i de nordsjællandske kommuner er overrepræsenteret i gruppen af værtsfamilier.

På baggrund af data fra UIM kan de 'typiske' karakteristika for hhv. au pairer og værtsfamilier efter Rambølls vurdering præsenteres som følger her:

Den typiske au pair

- En kvinde
- I alderen 27-30 år
- Fra Filippinerne
- Har en mellemlang videregående uddannelse

Den typiske værtsfamilie

- Et gift el. samlevende par
- I alderen 40-49 år
- 2 mindreårige børn
- Bosat i Gentofte Kommune
- Begge i beskæftigelse
- Har en samlet erhvervsindkomst over 1.500.000 kr. årligt

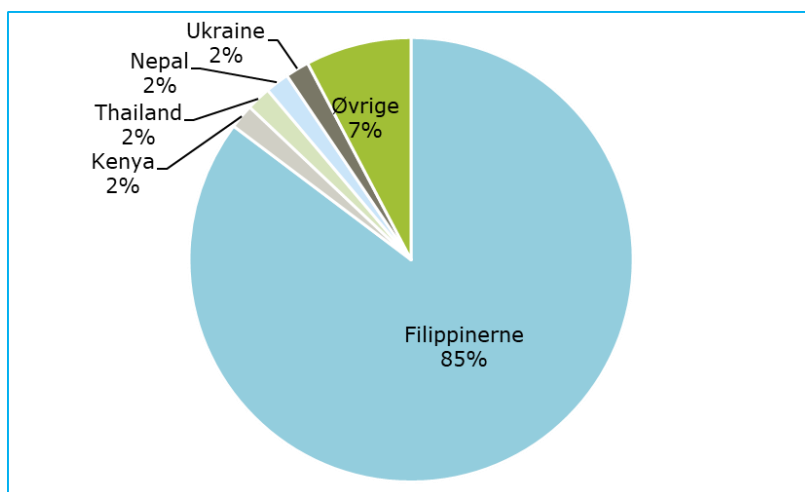

3.1 Hvad kendetegner au pairer?

Antal og køn: Pr. 30. juni 2018 var der i alt 1853 au pairer i Danmark. Ud af disse var der kun 46, eller 2 %, som er mænd. Ca. 98 % af alle au pairer i Danmark er således kvinder.

Nationalitet: Hovedparten af au pairer i Danmark kommer fra Filippinerne, og kun mindre andele har en anden nationalitet. Som illustreret ved Figur 2 nedenfor kommer 85 % af alle au pairer fra Filippinerne, mens kun 2 % kommer fra hhv. Kenya, Thailand, Nepal og Ukraine.

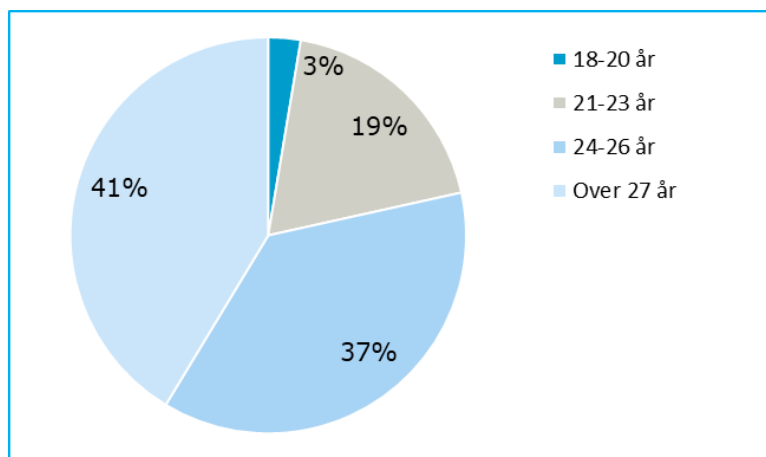
Figur 2. Statsborgerskab blandt au pairer i Danmark pr. 30. juni 2018.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet, baseret på registertræk.

Alder: Mens au pair-ordningen omfatter unge udlændinge, som er mellem 18 og 30 år, er langt de fleste af dem, der kommer, over 24 år. Der er relativt få au pairer i alderen 18-20 år (3 % pr. 30. juni 2018), et større mindretal (19 %) i alderen 21-23 år, men mange flere i aldersgrupperne 24-26 år (37 %) og 27 år og over (41 %). Alderskategorien '27 år og over' udgør dermed næsten halvdelen af alle au pairer i Danmark. Andelen af au pairer i Danmark i forskellige aldersgrupper vises i Figur 3 nedenfor.

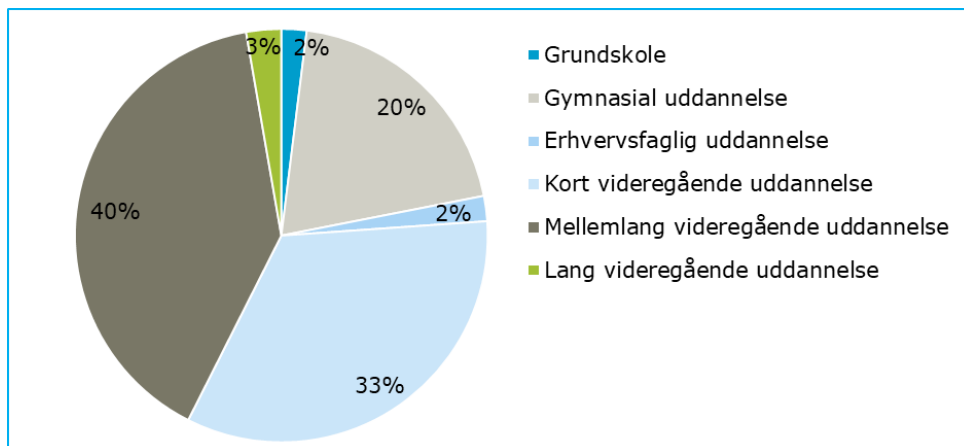
Figur 3. Aldersfordeling blandt au pairer i Danmark pr. 30. juni 2018.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet, baseret på registertræk.

Uddannelse: Blandt de au pairer, hvor der findes oplysninger om uddannelsesniveau ved ankomst til landet, har 40 % en mellemlang videregående uddannelse, mens 33 % har en kort videregående uddannelse, og yderligere 20 % har en gymnasial uddannelse. Figur 4 nedenfor giver et overblik over au pairers uddannelsesniveau som opgjort den 30. september 2018.

Figur 4. Uddannelsesniveau for au parer bosat i Danmark pr. 30. juni 2018.

Anm.: Importeret uddannelsesniveau, opgjort for 30. september 2017. Der mangler uddannelsesoplysninger på 37 % af de au parer, som var bosat i Danmark pr. 30. juni 2018.

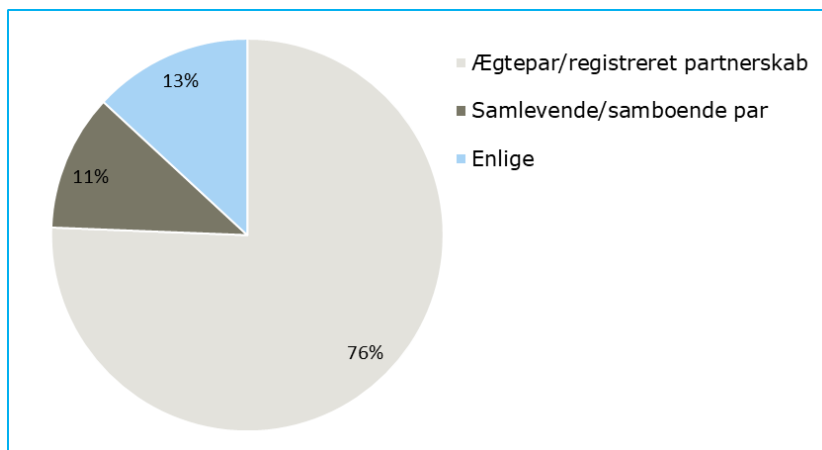
Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet, baseret på registertræk.

3.2 Hvad kendetegner værtsfamilierne?

Den 30. juni 2018 var der 1821 familier bosat i Danmark, som havde en au pair boende ifølge data fra Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Civilstand: Blandt værtsfamilier, som havde au parer boende hos sig pr. 30. juni 2018, var 76 % ægtepar eller i registreret partnerskab, 11 % var samlevende/samboende par og 13 % var enlige forældre (se Figur 5 nedenfor).

Figur 5. Værtsforældres civilstand pr. 30. juni 2018.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet, baseret på registertræk.

Ifølge tal pr. 1. januar 2019 fra Danmark Statistik¹² ser billedet af familietyper med børn i Danmark noget anderledes ud end det billede, som gør sig gældende for værtsfamilierne. Af danske familier med hjemmeboende børn under 18 år er 49 % ægtepar/i registreret partnerskab, 20 % er samlevende par/samboende par, og 31 % er enlige¹³. Det vil sige, at der er en væsentligt

¹² Tabel over Børns familier pr. 1. januar 2019 efter tid og familietype: <http://www.statistikbanken.dk/10012>

¹³ I den procentvise fordeling er følgende sammenlagt: Enlige mænd og enlige kvinder er sammenlagte, ægtepar med forskelligt køn, ægtepar med samme køn og registreret partnerskab er sammenlagt; samlevende og samboende par er sammenlagt.

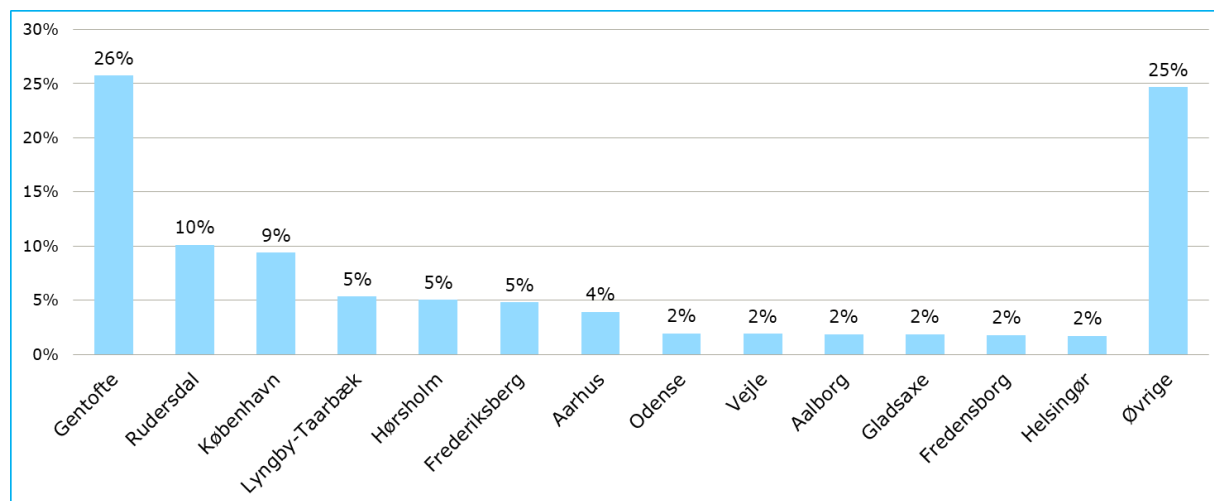
større andel af børnefamilier, hvor forældrene er gifte eller i registreret partnerskab blandt værtsfamilier, som har au pairer boende, end der er blandt danske børnefamilier generelt. Det modsatte gælder derimod blandt samlevende par med børn og især enlige forældre, som er underrepræsenterede i gruppen af værtsforældre for au pairer, sammenlignet med deres andel af den danske population af børnefamilier.

Antal børn: De fleste husstande, som har au pairer, har to hjemmeboende børn i alderen 0-17 år. Blandt værtsfamilier, der lever i par, har 12 % ét barn, 51 % to børn, og 31 % tre børn (pr. 30. juni 2018). Blandt enlige værtsforældre har 37 % ét barn, 43 % to børn, og 18 % tre børn. Dvs. at det er mere almindeligt, at enlige værtsforældre har ét barn, end at værtsforældre i par har.

Alder: Hovedparten af værtsforældrene er mellem 40 og 49 år. Det gælder både mænd (59 %) og kvinder (55 %). Dernæst er det mest almindeligt, at værtsforældre er i 30'erne.

Geografi: Geografisk er nogle kommuner højt overrepræsenterede som bopælskommuner blandt populationen af værtsfamilier til au pairer, hvis de sammenlignes med deres beboertal som andel af den danske befolkning. Figur 6 nedenfor præsenterer andelen af værtsfamilier i de ti kommuner, hvor der boede flest værtsfamilier pr. 30. juni 2018. Her ses det, at 26 % af danske værtsfamilier er bosiddende i Gentofte Kommune, mens beboerne kun udgør 1,3 % af Danmarks befolkning. Hvor 10 % af værtsfamilierne bor i Rudersdal Kommune, udgør kommunens beboere kun 1 % af Danmarks befolkning. Københavns Kommune er forholdsvis proportionelt repræsenteret med 9 % af værtsfamilier og 10 % af Danmarks befolkning¹⁴. På den anden side ser vi storbykommuner som fx Aarhus, Odense og Aalborg, hvis beboere er underrepræsenterede blandt ordningens brugere. I Aarhus bor næsten 6 % af Danmarks befolkning, men 4 % af værtsfamilierne.

Figur 6. Geografisk fordeling af værtsfamilier til au pairer pr. 30. juni 2018, kommuner.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet, baseret på registertræk.

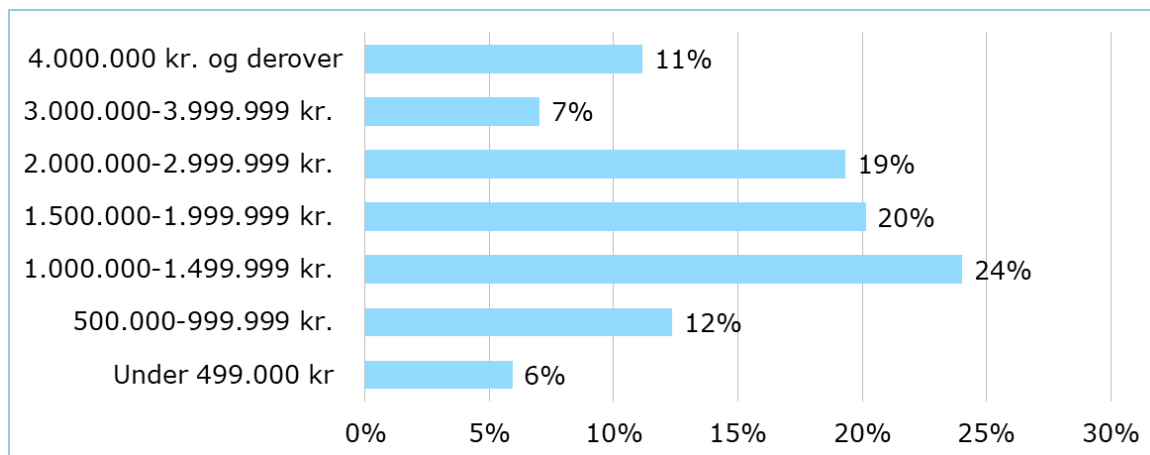
Beskæftigelse: Hos 84 % af værtsparrene er begge personer i beskæftigelse, og 87 % af de enlige værtsforældre er beskæftiget. Hos 13 % af værtsparrene er én værtsforælder ikke i beskæftigelse, og hos 3 % af værtsparrene er ingen af forældrene registreret som værende i beskæftigelse. 13% af de enlige værtsforældre er ikke i beskæftigelse¹⁵.

¹⁴ Danmarks Statistik. Folketal den 1. i kvartalet 2019 efter område, køn, alder og civilstand <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/define.asp?PLanguage=0&subword=tabsel&MainTable=FOLK1A&PXSId=199113&tablestyle=&ST=SD&buttons=0>

¹⁵ Beskæftigelsesstatus er opgjort pr. 30. november 2016.

Uddannelses- og indkomstniveau: Hos 69 % af værtsparrerene har mindst én af værtsforældrene en lang videregående uddannelse, og det samme har 50 % af de enlige værtsforældre. Blandt de enlige værtsforældre havde 36 % i 2017 en erhvervsindkomst, som var under 500.000 kr., 34 %¹⁶ mellem 500.000 og 1 million kr., 18 % mellem 1 og 2 millioner, og 12 % over 2 millioner kr. Blandt værtsparrerene havde 18% en samlet erhvervsindkomst i 2017 under 1 million kr., 44 % mellem 1 og 2 millioner kr., og 37 % over 2 millioner kr. (se Figur 7 nedenfor).

Figur 7. Fordeling af samlet erhvervsindkomst for værtsforældre, der lever i par, og som har haft au pair pr. 30. juni 2018.

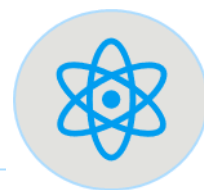

Anm: Familiens erhvervsindkomst er summen af løn og overskud eller tab fra selvstændig erhvervsvirksomhed for alle personer, der tilhører den samme familie pr. 31. december 2017 i indkomståret (dvs. har samme E-familienummer), inkl. hjemmeboende børn under 25 år. Erhvervsindkomsten inkluderer skattepligtige som ikke-skattepligtige erhvervsindkomster.
 Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet, baseret på registertræk.

Til sammenligning havde 19 % af alle par i Danmark i 2017 en samlet erhvervsindkomst (før skat) på 1 million kr. eller derover, mens 81 % af alle værtspar havde det samme. Værtsparrer har dermed et langt højere indkomstniveau i gennemsnit end danske familier generelt.

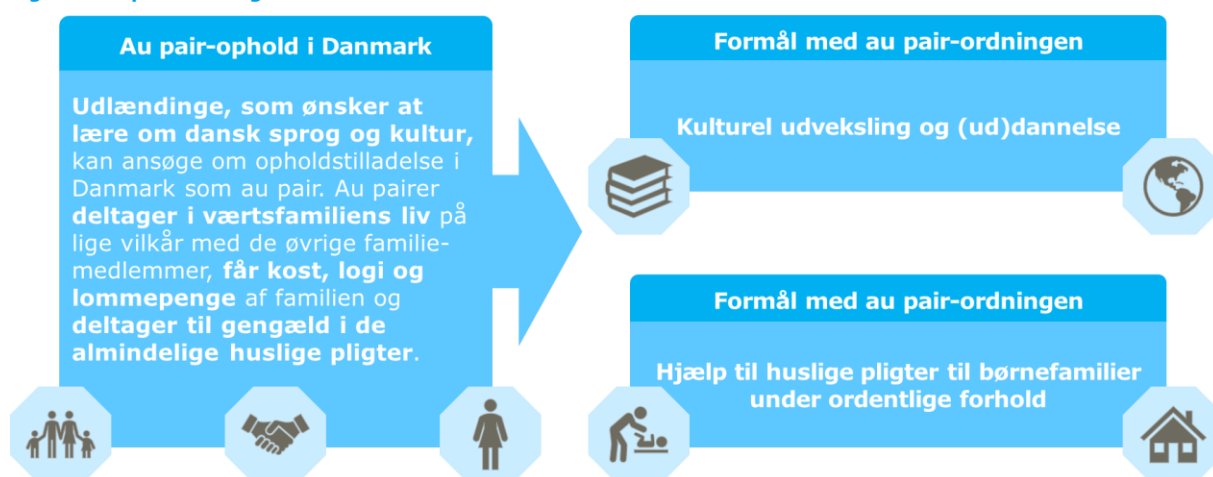
¹⁶ Rettelse d. 28. februar 2020: I den oprindelige version af rapporten stod der fejlagtigt, at 23 % af de enlige værtsforældre havde i 2017 en erhvervsindkomst mellem 500.000 og 1 million kr. Den korrekte andel er: 34 %.

4. MOTIVATION OG OPLEVET UDBYTTTE AF ORDNINGEN

Det følgende afsnit belyser hhv. au pairer og værtsfamiliers motivationer for at gøre brug af au pair-ordningen samt deres forventninger til og oplevede udbytte af au pair-opholdet. I kapitlet undersøges dels bevæggrundene for at blive au pair og for at få en au pair og dels det oplevede udbytte af ordningen blandt au pairer og værtsforældre. Motivation og udbytte blandt målgrupperne kan med fordel overvejes ift. ordningens overordnede formål, som er vist i figuren nedenfor.

Figur 8. Au pair-ordningens overordnede formål.

Kapitlet er struktureret, således at au pairer og værtsfamiliers oplevelser præsenteres særskilt under de enkelte temaer, idet deres perspektiver er meget forskellige. Indledningsvist opsummeres de centrale konklusioner i kapitlet. Dernæst belyses først au pairer og efterfølgende værtsfamiliers motivationer for at gøre brug af ordningen, og herefter følger en beskrivelse af det oplevede udbytte af ordningen blandt begge grupper.

Centrale fund om motivation og udbytte

Motivation

- Motivationen for at blive **au pair** er blandet: Til dels grunder det i ønsket om at tjene penge under gode vilkår kombineret med mulighed for rejser og oplevelser, dels fremhæver andre alene muligheden for at rejse/kulturudveksling.
- Alle interviewede **værtsforældre** har valgt at få en au pair for at få hjælp til huslige gøremål. For nogle handler det kun om det praktiske, mens det for andre inkluderer børnepasning. Enkelte nævner også kulturudveksling, herunder muligheden for at lære deres børn engelsk.

Udbytte

- Blandt **au pairer** synes de fleste, at opholdet har levet op til forventningerne, og at de har været glade for oplevelsen, men nogle få har haft overvejende dårlige eller ambivalente oplevelser. Analysen peger på, at tillidsfulde og kommunikerende forhold mellem au pair og værtsfamilie er central for en positiv oplevelse med det opmærksomhedspunkt, at forholdet sjældent er lige, da au pairer er afhængige af værtsfamilier for midler, kost og logi under deres ophold.
- Langt de fleste **værtsforældre** udtrykker stor tilfredshed med ordningen, enten pga. hushjælp, positiv kulturudveksling eller at have fået en au pair, som blev som 'en del af familien.' For nogle få værtsforældre er der utilfredshed, dog orienteret mere til ordningens 'dårlige ry' end til specifikke oplevelser med deres au pair.

4.1 Motivation

I dette afsnit beskrives de motivationsfaktorer, der ligger til grund for, at au pairer og værtsfamilier vælger at gøre brug af den nuværende au pair-ordning. Først udfoldes au pairers fortællinger om, hvorfor de valgte at blive au pair, og dernæst værtsfamiliers beskrivelser af, hvorfor de søgte en au pair.

Mens kulturudveksling fremhæves blandt mange au pairer og nogle værtsforældre som grund til at blive eller få au pair, er de fleste værtsforældre hovedsageligt motiveret af muligheden for at få hjælp til huslige gøremål. Samtidigt udtrykker en del au pairer, at de har været motiveret af muligheden for at tjene penge under gode vilkår sammenholdt med muligheden for at rejse eller opleve et andet land, og interessenter med kontakt til mange au pairer påpeger, at det at tjene penge er et vigtigt motiv for de fleste au pairer.

4.1.1 Au pairers motivation

Overordnet synes der at være særligt **to typer af faktorer**, som motiverer personer til at blive au pair i Danmark. På den ene side er motivationen relateret til rejse- og kulturoplevelser, på den anden side til økonomi og arbejdsforhold. Hvor førstnævnte er den type af motivationsfaktorer, der italesættes hyppigst under interviews med au pairer, giver særligt interessenter på området udtryk for, at den økonomiske motivation også spiller en væsentlig rolle for de au parer.

De motivationsfaktorer, som au pairer oftest fremhæver under interviewene, er ønsket om at få **rejse- og kulturoplevelser**. Ordningen fremhæves som en nem eller billig måde at komme til Skandinavien på samt som en adgang til at kunne rejse rundt i Europa – nogle få au pairer, især fra andre lande end Filippinerne, nævner det i forbindelse med et "gap-year" under eller efter færdiggørelsen af en uddannelse i hjemlandet. Få au pairer taler ligeledes om, at de oprindeligt var interesserede i at læse i udlandet, men at de grundet omkostningerne forbundet med studieophold valgte at blive au pair i stedet. Udtalelserne i boksen herunder er eksempler på, hvorledes au pairer fra forskellige lande oplever at være motiverede af rejse- og kulturoplevelser.

Citater om motivation for at gøre brug af ordningen relateret til rejse- og kulturoplevelser

"I decided to become an au pair, since it was an easier opportunity for me to travel and experience another culture, because in my country it's not so easy to have the money or time to do it." (en latinamerikansk au pair)

"I wanted to explore. To be au pair is the easiest way. Most of our families are au pairs." (en filippinsk au pair)

"When I was 22 I decided to become and au pair in Denmark because I wanted to explore, in Denmark and in the Schengen area. And I wanted to learn one of the most difficult languages in the world. I wanted to experience the Scandinavian culture, I had heard about it growing up." (en filippinsk au pair)

"For me, my motivation was that I had a chance to come and be in Scandinavia. I thought it would be good to try another country too here in Scandinavia, since I was in Norway before. I still wanted to learn more about Scandinavian culture – to try more new things, you know? I wanted to learn, also about historical things and events, about the culture and such." (en filippinsk au pair)

Som indikeret i ét af citaterne herover udspringer nogles motivation for at blive au pair også delvist af, at det er relativt normalt at være au pair blandt familiemedlemmer og personligt **netværk** i hjemlandet (Filippinerne). En enkelt au pair fortæller i relation hertil om, hvordan hun oprindeligt

ikke havde lyst til at være au pair, men alligevel tog afsted - både fordi der i hendes familie var tradition for at være au pair, og fordi hendes ældre søskende og familie bad hende gøre det.

Ligeledes giver enkelte au pairer udtryk for at være motiverede af **økonomi og vilkår**. Nogle få au pairer beskriver, hvorledes de i Filippinerne måtte arbejde flere timer for at tjene en løn, der svarer til de lomme penge, de modtager for at være au pair. Ved at være au pair får de således mere fritid, samtidig med at de kan tjene flere penge, da deres kost og logi er betalt. En del af de interviewede filippinske au pairer svarer også, at de faktisk sender penge hjem til deres familier, men det er meget få, som spontant nævner det som en primær motivation, når de bliver spurgt. Andre, som tidligere har haft lignende funktioner i et asiatisk eller mellemøstligt land, giver udtryk for, at de har været motiverede for at blive au pair i Danmark på grund af vilkårene. Her fremhæves det, at au pairer får eget værelse samt mere fritid, som en væsentlig motivationsfaktor. Udtalelserne herunder illustrerer de typer af overvejelser relateret til økonomi og vilkår, som nogle au pairer har nævnt.

Citater om motivation for at gøre brug af ordningen relateret til overvejelser af økonomi og vilkår

"The work I do in Philippines is eight hours a day compared to five hours here. The salary is not different. And I also did it to help my family." (en filippinsk au pair)

"My co-worker in the Philippines told me about it. She was an au pair here.... Before, she was a domestic helper in Hong Kong. I was not interested in that. She told me that the house work here was much lighter, and that I got my own room and more free time... I got interested because when you compare with my eight-hour work day in the Philippines I get the same money. But I work less here." (en filippinsk au pair)

Modsat dette giver nogle få au pairer også direkte udtryk for, at de *ikke* har valgt at gøre brug af ordningen af økonomiske årsager. Dette er blevet udtalt af både au pairer fra Filippinerne samt au pairer fra andre lande. En au pair fra Østeuropa fortæller eksempelvis, at hun forud for sit au pair-ophold havde et andet job i Danmark, hvor lønnen var væsentligt højere. Hendes motivation for at blive au pair var i stedet, at hun ønskede at opleve livet i en dansk børnefamilie og at få et bedre indblik i den danske kultur. På samme måde fortæller en anden au pair fra Filippinerne, at hun forud for sit ophold i Danmark havde et højere lønnet job i Asien. Selvom økonomi og vilkår er en væsentlig motivationsfaktor for nogle, er det således ikke en væsentlig faktor for alle.

Interessenter oplever dog generelt, at au pairer **også er motiverede af at tjene penge**. Hvor repræsentanter for en filippinsk kulturforening har indtryk af, at økonomi er den primære motivation blandt au pairer (særligt filippinske au pairer), giver au pair-bureauer udtryk for, at økonomi blot er én væsentlig motivationsfaktor for au pairer, som også er drevet af ønsket om at komme til Europa og af at få nye oplevelser. Ligeledes beskriver repræsentanter fra Au Pair Network, at au pairers primære motivation er økonomisk, som fx kan ses ved, at mange sender penge hjem. Au pairer vil fx tjene en højere løn, støtte familien i hjemlandet økonomisk og ønsker ofte at lave en opsparing. Derudover kan au pair-ophold også være en mulighed for at se verden, og der kan være ønske om at komme til for eksempel at læse videre i udlandet eller finde andet arbejde.

På den måde tegner der sig et billede af, at au pairer i lavere grad italesætter den økonomiske motivation sammenlignet med interessenter og værtsfamilier. Det kan skyldes, at de au pairer, som har valgt at stille op til interviews, er mere motiverede af rejse- og kulturoplevelser end den typiske au pair. En anden mulighed er, at au pairer i højere grad italesætter kulturudveksling som et motiv under interviewene for derved at synliggøre, at deres eget ophold er indenfor rammerne af ordningens formål. En repræsentant for det danske udenrigsministerium, som interviewer

ansøgere fra Filippinerne på ambassaden i landet, fortæller også, at når de interviewede ansøgere bliver spurgt, hvorfor de vil til Danmark som au pair, svarer de fleste remsende, at de vil gerne opleve kulturen, være en del af en familie og lære sproget. Samtidig er der ifølge repræsentanten nogle få, der nævner som deres motivation, at de vil tjene penge for at hjælpe og forsørge familien. Ansøgernes svar noteres ved interviewet, og ansøgere, som udtrykker økonomiske motiver, får, efter ambassadens erfaring, deres ansøgninger afvist.

Evalueringen peger dermed på, at motivationen for at blive au pair er blandet, og at økonomiske faktorer i forskellig grad motiverer au pairer.

Alt i alt synes en kombination af både rejselyst, traditioner, økonomi og vilkår at medføre, at personer gør brug af den nuværende au pair-ordning i Danmark. For flere au pairer er motivationen for at gøre brug af ordningen en kombination af flere af de fremhævede faktorer, mens drivkraften for andre primært udgøres af en enkelt faktor.

4.1.2 Værtsfamiliers motivation

Alle de interviewede værtsforældre giver udtryk for, at de har valgt at få en au pair, fordi de oplever at have behov for hjælp til huslige pligter og/eller børnepasning i hverdagen. En del af værtsforældrene beskriver, at det er en kombination af et behov for både hjælp til huslige pligter og hjælp til børnepasning, som har motiveret dem til at få en au pair. Mere end halvdelen udtrykker, at det kun eller mest er hjælp til huslige pligter, dvs. hjælp til løsning af praktiske gøremål i hjemmet såsom rengøring, madlavning og tøjvask, som har motiveret dem til at få en au pair. Flere af disse værtsforældre beskriver, at **behovet for hjælp til huslige pligter** udspringer af et ønske om mere ro og kvalitetstid med børnene. Nogle har således valgt at få en au pair for at få mere tid til familien. Ligeledes beskrives valget som et ønske om at undgå stress i hverdagen og i stedet skabe ro i hjemmet. Boksen nedenfor præsenterer citater fra værtsforældre, som nævnte motivationer relateret til behov for hushjælp.

Citater om motivationen for at gøre brug af ordningen relateret til behov for hushjælp

"Huslig støtte var den primære årsag (til at få en au pair)." (en værtsfar fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

"Jeg gik op i, at der er ro, når vi er hjemme, og at vi ikke stresser, og der hjælper det at have en au pair. Når jeg kommer hjem fra arbejde, så er der tid til at lege med min datter og putte. Og hvis jeg skal noget, så er au pairen der. Så der er en frihed i det" (en værtsmor fra Trekantområdet, enlig)

"Min kone og jeg har en travl hverdag. Vi bor mange i husstanden. Vi har fire børn boende hjemme. Tre af dem er store børn, der ikke skal passes, men der skal stadig laves mad, gøres rent osv. Så vi har sparsomt med fritid, som vi gerne vil bruge med børnene (...) Det giver noget ro på. Når vi kommer hjem, slipper vi for at fare rundt og lave mad – så kan vi have kvalitetstid med den lille. Ikke fordi hun altid laver mad. Vi deles om det (...) Hun hjælper med at få tingene til at hænge sammen." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Vi rejser begge to og har lange dage, så det hang ikke sammen. (...) Det giver noget ro. Man har tid til at være sammen med børnene." (en værtsmor fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

Andre fremhæver **hjælp til børnepasning** som en af de primære årsager til, at de har valgt at få en au pair. Det beskrives, hvorledes nogle værtsforældre oplevede et behov for "et ekstra sæt hænder". Motivationen for at få en au pair bygger for flere af disse familier på ønsket om hjælp til at hente/bringe mindre børn i institutioner, men udspringer også af ønsket om, at der skal være

nogen hjemme, når større børn kommer fra skole. Boksen nedenfor gengiver citater fra værtsforældre, hvis motivation for at bruge ordningen har relateret sig til behovet for børnepasning.

Citater om motivationen for at gøre brug af ordningen relateret til behov for hjælp til børnepasning

"Vigtigt, at mine børn ikke skulle være i institution hele dagen." (en værtsmor fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

"Det handler om at få hverdagen til at hænge sammen. Jeg er alenemor og blev det, da børnene var hhv. 3 år og 10 måneder. Der fik jeg den første au pair for at have et par ekstra hænder. Det med at nå børnene, deres behov, madlavning, rengøring, tøjvask osv. Det med at have mere samvær med børnene, især da de var små, var vigtigt. Da var ét par hænder ikke nok. Det, der er motivationen nu, når de mindste er i fjerde klasse, er, at der er en hjemme, når børnene kommer hjem. At der altid er én hjemme." (en værtsmor fra Fyn, fraskilt el. separeret)

"Vi har skæve og lange arbejdstider. Vi kan godt få at vide, at man skal afsted på rejse to dage før (...) Det var billigere at tage vores mindste på halv takst i vuggestuen, og da vi også havde rengøringshjælp, så gik det op." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

Værtsfamilierne **begrunder** disse behov for hjælp til huslige pligter og børnepasning ved forskellige forhold. Flere indikerer, at behovet skyldes et krævende job med enten lange arbejdsdage, meget rejseaktivitet, lederansvar eller skæve arbejdstider. Endvidere begrundes behovet for nogle vedkommende ved det forhold, at de er enlige forældre til ét eller flere mindre børn, mens andre fremhæver det forhold, at de fik tvillinger, som afgørende for deres valg.

På baggrund af interviewene kan der ikke identificeres en entydig sammenhæng mellem på den ene side hhv. **forældres civilstand og antal børn** og så deres **motivation** for at få en au pair. Både værtsforældre med ældre og yngre børn er eksempelvis motiverede af at få hjælp til udførelse af huslige pligter. Hvorvidt værtsforældrene ønsker at involvere au pair'en i pasning af børnene/barnet, synes i stedet at afhænge af andre forhold såsom værtsforældrenes indstilling til forælderrollen. I de værtsfamilier, hvor børnene er i teenagealderen, tyder det imidlertid på, at motivationen for at få en au pair primært bygger på ønsket om hjælp til huslige pligter, men at de fleste af disse familier har haft adskillige au pair'er, siden deres børn var mindre, så indholdet af pligter til deres au pair'er er muligvis ændret over tid.

Som en **sekundær motivation** for at have au pair'er giver nogle få værtsforældre udtryk for, at der for børnene er meget læring i at have en au pair i hjemmet – det kan enten være ift. det engelske sprog og ift. generel læring om andre kulturer. Det tyder dog på, at dette for langt de fleste opleves som en "sidegevinst" ved at have en au pair snarere end som den en afgørende motivationsfaktor for at få en au pair (for mere om værtsfamiliers udbytte se afsnit 4.2.2.). Boksen nedenfor præsenterer citater fra værtsforældre, som har nævnt børnenes læring som en faktor, der har påvirket deres beslutning om at få en au pair.

Citater om sekundære motivationsfaktorer relateret til børns læring

"For børnenes sprog er det en fantastisk gave. Min søn på 8 har talt engelsk, siden han var 3." (en værtsmor fra Nordsjælland, gift el. fast partnerskab)

"Jeg synes, at det er hyggeligt, og der er god mulighed for at møde nye kulturer, og der er også noget sprogligt i forhold til min datter, hun kan lære engelsk." (en værtsmor fra Trekantområdet, enlig)

4.2 Ordningens oplevede udbytte

I dette afsnit beskrives ordningens udbytte, som det opleves af de interviewede au pairer og værtsfamilier. For au pairer gælder det, at hovedparten af de interviewede er tilfredse med deres oplevelser, og at få er utilfredse, mens langt de fleste værtsforældre udtrykker, at ordningen har været positiv for deres familier.

Blandt au pairerne synes de fleste, at det har levet op til forventningerne, og at de har været glade for oplevelsen, men nogle få har haft overvejende dårlige eller ambivalente oplevelser. Forskellen er tilsyneladende påvirket af, hvorvidt au pairen har oplevet et tillidsfuld og kommunikerende forhold til værtsfamilien eller et forhold som yder/modtagere af huslige pligter. På den anden side udtrykker langt de fleste værtsforældre stor tilfredshed med ordningen. Hovedparten af disse oplevelser er baseret på gevinsten i form af den hushjælp, som au pairen yder hos familien, mens andre handler om positiv kulturudveksling eller at have fået en au pair, som blev som 'en del af familien.' For nogle få værtsforældre er der utilfredshed, dog orienteret mere til ordningens 'dårlige ry' end til specifikke oplevelser med deres au pair.

4.2.1 Au pairers oplevede udbytte af ordningen

Overordnet har de interviewede au pairer haft positive oplevelser under deres deltagelse i ordningen. Enkelte taler dog taler overvejende negativt om deres tid som au pair, grundet omfanget af de huslige pligter, som blev forventet af dem.

Hovedparten af de interviewede fortæller, at opholdet som au pair **har levet op til deres forventninger**. De fortæller om en balance mellem de forventede huslige pligter og mulighed for at opleve den danske kultur, samt at de har udviklet mere selvstændighed og flere muligheder for fremtiden. Spurgt om, hvad de har fået ud af oplevelsen, siger de fleste, at de gennem deres ophold har opnået øget selvstændighed. En del nævner, at de har fået mulighed for at lære om en ny kultur og/eller rejse, og en del siger også, at de har fået bedre engelskkundskaber eller har opbygget tillid til deres brug af engelsk. Enkelte nævner, at de tænker, at det har givet dem bedre muligheder efterfølgende og selvtilid til at gribe dem. Her fremhæves eksempelvis forbedrede muligheder for at få job i hjemlandet grundet styrkede sprogkundskaber samt forbedrede muligheder for at videreudanne sig i Danmark.

Nogle af de au pairer, som udtrykker overordnet positive oplevelser, havde faktisk oplevet forventninger om huslige pligter i flere timer, end ordningen tilsiger, eller som var flydende, ift. hvornår familierne forventede dem til at hjælpe. Fælles for de au pairer, som synes, at ordningen havde været overvejende **positiv**, var en oplevelse af et **forhold med værtsfamilien**, som var tillidsfuldt, havde god kommunikation og/eller var familiært eller venskabeligt.

På den anden side sagde enkelte af de interviewede, at deres ophold **ikke havde været positivt** for dem. Disse au pairer fortæller, at de har oplevet værtsfamilier, som forventede, at de hjalp til i (mange) flere timer, end der ellers stod i kontrakten, og som det ellers blev udlagt i deres indledende samtaler med familierne, og hvor der ikke var et familiært eller venskabeligt forhold med værtsfamilien. For denne gruppe, som var af forskellige nationaliteter, var der skuffelse over, at rammerne for ordningen, som havde givet udsigt til sproglæring og kulturmuligheder, ikke blev opfyldt. Nogle blandt denne gruppe havde været hos flere familier, som havde været forskellige i deres forhold til au pairen, men hvor det oplevede udbytte alligevel er negativt grundet et dårligt forhold med én eller flere værtsfamilier.

En central forskel mellem de au pairer, som hhv. fortæller om et overordnet positivt vs. negativt udbytte, vurderes at være, **hvorvidt de fik et tillidsfuldt forhold til værtsfamilien**, som

derved gav mulighed for løbende kommunikation om forventninger og en familiær eller venskabelig følelse. For au pairer, som ikke havde den type forhold, blev høje/uregelmæssige forventninger til hushjælp oplevet som udnyttende. Boksen nedenfor viser citater om ordningens udbytte fra au pairer, organiseret ved de typer af forhold, som de oplevede at have med værtsfamilierne.

Citater fra au pairer om opholdets udbytte, kategoriseret ved værtsfamiliers forventninger

Relation: tillidsfuld, kommunikerende, familiært/venskabelig	Relation: Fokuseret på ydelse/modtagelse af huslige pligter
<p><i>"To be an au pair helped me to know more about myself and what I want to do. (...) It has given me independence. I'm more mature and it has helped me to make my own life that is separate from my family." (en filippinsk au pair)</i></p> <p><i>"All my expectations were met. The host family, they are sweet, and I am happy to be here." (en filippinsk au pair)</i></p> <p><i>"I never dreamed that I would be able to travel like this – maybe it's normal here, but for people from the Philippines, it's so impossible to get into Europe and to travel. And I owe that to this program." (en filippinsk au pair)</i></p> <p><i>"Yes, I would recommend being an au pair if the host is nice. It depends on the host. The program really helps. Compared to [those who go to] the Middle East we are very lucky. It's not a program there." (en filippinsk au pair)</i></p> <p><i>I had a really great time... even though I moved families, because I learned a lot from them. For example I learned something about how to keep a house. And being an only child, I didn't have much of an opportunity to look after kids before. Now I will be a different mom than everyone in [my country]. (en østeuropæisk au pair)</i></p>	<p><i>"I thought it would be easy, like what is written on the contract, like it would be followed, but when I got here it wasn't really like that. The family didn't really follow it. For them, the contract was just a formality. For them, having an au pair was just like cheap labor, because they're busy parents, they want someone to take care of their kids." (en filippinsk au pair)</i></p> <p><i>"At the end in a huge perspective, it was neither black nor white. Also, at my age living with a family is not so easy, and doing house chores and taking care of kids in a house that is not yours, and where you are not in charge, there is that relation of power. So you have to take it philosophically, but sometimes it is very hard... a lot of expectations about me cleaning the house and doing stuff. Sometimes they were very cool, but their and my expectations didn't work out." (en latinamerikansk au pair)</i></p> <p><i>"Happy to have learned and developed, but what happened was not what I expected." (en sydasiatisk au pair)</i></p>

4.2.2 Værtsfamiliers oplevede udbytte af ordningen

Hos værtsfamilierne er de fleste af de interviewede **tilfredse med udbyttet af ordningen** for deres familier. De udtrykker, at den har givet dem mulighed for at få den hjælp i hjemmet, som de havde brug for. Både par og enlige værtsforældre ser ordningen som noget, der muliggør deres kombination af arbejds- og familieliv. De, der udtrykker tilfredshed med den huslige hjælp, som au pairen yder i form af fx rengøring og tøjvask, har oplevet, at det giver dem mere og bedre tid sammen med deres børn. Derudover er der oplevelser af, at det afhjælper familiens behov, at en au pair kan hjælpe med børnepasning og generelt være hjemme for at være der for børnene. Samtidigt noterer nogle få, at det 'gør ligestilling muligt' ved at tillade begge familiens forældre at køre karriere, hvilket de ikke ellers ville se som muligt for dem. Citaterne i boksen nedenfor illustrerer familiers oplevelser af ordningens udbytte, som er relateret til gevinster i form af hjælp i hjemmet.

Citater fra værtsforældre om opholdets udbytte med fokus på hjælp i hjemmet

"Vi ville ikke have været foruden vores au pair. Vores liv ville ikke have hængt sammen." (en værtsmor fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

"Det giver kvinder mulighed for at engagere sig i arbejdsmarkedet, samtidig med at de kan se mænd og børn i øjnene. Samtidig med at det giver nogle unge mennesker nogle muligheder, de ellers ikke ville have haft." (en værtsmor fra Midtjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Vi er enige om, at det har været den bedste beslutning i vores liv." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Det er skønt, at der er nogen hjemme. Og at børnene lærer rigtig meget engelsk af det, er en kæmpe fordel." (en værtsmor fra Fyn, enlig)

Samtidig siger en del af de interviewede, at der har været en **kulturel eller relationel gevinst** for deres familie at have en au pair boende. En del noterer, at deres børn er blevet bedre til engelsk, da det bruges som hovedsprog til at kommunikere med de fleste au pairer. Enkelte nævner desuden, at de har været glade for at lære en ny kultur at kende gennem deres au pair og giver eksempler som viden om au pairrens hjemland og bekendtskab med nye typer af mad. Desuden siger en del, at familien har haft glæde af at have et ungt menneske blive 'som en del af familien'. I flere tilfælde har de fortalt om tidligere au pairer, som i dag bor i Danmark eller i udlandet, og som holder tæt kontakt med familien. Boksen nedenfor viser eksempler på citater, som udtrykker disse oplevelser af ordningens udbytte for værtsfamilier.

Citater fra værtsforældre om opholdets udbytte med fokus på kulturelle og relationelle gevinster

"Det har været bedre, end vi forventede. Der er kommet mange pludselige udgifter, men jeg synes, det er prisen værd, jeg ville bare ønske, at de penge var tilfaldet hende og ikke staten... Det føles som en storesøster til børnene. Det er et ekstra stort barn, men meget bedre opdraget." (en værtsmor i Trekantsområdet, gift el. i fast partnerskab)

"I starten handlede det om support i hjemmet. De bliver en del af familien, og man giver noget til dem... Det giver ens børn noget. De lærer, at der er en i hjemmet, man skal tage hensyn til. Lærer om andre kulturer. Det er kulturel udveksling." (en værtsmor i Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

"Har betydet utrolig meget ift. at lære en anden kultur at kende og få nogle gode oplevelser – vi havde utrolig mange lange samtaler over kaffe osv. omkring det med forskel om [au pairrens land] og Danmark, om mennesker og tage ansvar for hinanden – det har været en kæmpe udvidelse af vores horisont. Jeg synes, det er skidegodt, og at det er en super god ordning. Jeg synes også, at det er ærgerligt, hvis det ikke kan bruges. Jeg vil ikke få én til au pair – fordi de har varslet om ændringer – og jeg synes, det er sindssyg synd. Normale mennesker vil ikke have råd til det. Synd, at nogle som mig ikke må få en au pair." (en værtsmor fra Sydjylland, enlig)

Nogle få værtsforældre udtrykker **overordnet utilfredshed** med ordningen. Det er dog ikke grundet deres egne oplevelser med den au pair, familien har haft boende, men stammer i stedet fra det, de oplever som et negativt pres fra omgivelserne, affødt af **ordningens dårlige ry** i den offentlige debat og i det bredere samfund. Som citaterne i boksen nedenfor viser, handler disse oplevelser grundlæggende om, at de oplever, at ordningen og danske værtsforældre i medierne betegnes som udnyttende af hushjælp, og ift. at de fleste au pairer er unge asiatiske kvinder, og at det afspejles i de holdninger, de møder hos andre i samfundet.

Citater fra værtsforældre om opholdets udbytte med fokus på ordningens negative ry

"Vi er ikke sikre på endnu, om vi vil få en au pair til. Det har været lidt chokerende at se den negativitet, der bliver lagt ud i medierne og pressen om udnyttelse. Hvis fx hun er ved at handle ind med min mand, så kigger folk på ham, som om han er en gris - så folk kigger på det meget firkantet. Man får et dårligt stempel - som om man er en, der udnytter andre." (en værtsmor fra Fyn, gift el. i fast partnerskab)

"Den italesættelse af, at det er en udnyttelse - Det er så frustrerende at høre på. At det er sådan en overklasseting, der handler om at udnytte piger til underbetaling." (en værtsfar fra hovedstadsområdet, gift el. i fast partnerskab)

Nogle få værtsforældre udtrykker også samtidig, at de bliver bekymrede for ordningens dårlige ry, ikke kun for dem selv, men også for au pairerne. De ser det som en nedgørelse af au pairers status i samfundet, at medier og borgere formoder, at de bliver udnyttet, eller at de kommer til landet for at blive gift.

5. ADMINISTRATION OG ØKONOMI

Formålet med dette kapitel er at udlede, hvordan au pairer og værtsfamilier oplever de rammer og regler for den nuværende au pair-ordning, som kan siges at vedrøre administration og økonomi, herunder de krav, som skal opfyldes i ansøgningsfasen og ved afslutning af opholdet. Mere specifikt drejer det sig om de regler og rammer, som er beskrevet i boksen herunder:

Administration og økonomi

Nye rammer og regler gældende fra 2015

- Lommepengesatsen er hævet. Hver måned udbetaler værtsfamilien mindst 4.350 kr. i lommepege (2019-niveau).
- Der er indført samtidighedsferie, så au pieren kan holde ferie med lommepege efterhånden, som ferie optjenes.
- Lommepege mv. skal indbetales på dansk bankkonto.
- Værtsfamilien betaler primære rejseomkostninger, herunder betaler både ud- og hjemrejsebillet.
- Værtsfamilien betaler et engangsbetøb på 5.380 kr. som medfinansiering til danskundervisning (2019-niveau).

Fortsat gældende regler

- Værtsfamilien betaler kost og logi samt stiller et værelse til rådighed i værtsfamiliens bolig.
- Værtsfamilien betaler forsikringer.
- Værtsfamilien må ikke modtage offentlig forsørgelse.
- Opholdstilladelsen kan bevilliges for op til 24 måneder.

Kapitel beskriver, hvordan administrative regler og rammer for ordningen opleves af hhv. au pairer og værtsfamilier. Det belyses, hvorvidt au pairer og værtsfamilier oplever, at de administrative rammer er meningsfulde og brugbare, ligesom det afdækkes, hvorvidt au pairer og værtsfamilier oplever, at regler vedrørende økonomi overholdes. Herunder ses kapitlets centrale fund.

Centrale fund om administration og økonomi

- Au pairer får ofte **kendskab** til ordningen via netværk. **Kontakten** mellem den konkrete au pair og værtsfamilie sker typisk gennem netværk, bureauer og hjemmesider eller Facebook, hvorefter der afholdes indledende samtaler, og ansøgningsprocessen påbegyndes.

- Enkelte af de interviewede værtsforældre føler, at **ansøgningsprocessen** er overskuelig, mens hovedparten beskriver den som omstændig, langsommelig og bureaukratisk. Negative oplevelser blandt værtsfamilier er delvist influeret af processer i au pairers hjemland.
- Når værtsfamilier giver udtryk for, at ordningen er dyr, er det primært **omkostningerne** relateret til perioden før au paires ankomst, der refereres til, såvel som usikkerhed i både ansøgningsprocessen og ved starten af opholdet, hvor de indledende omkostninger kan gå tabt, hvis kontrakten opsiges.

- Interviewene indikerer, at hovedparten af værtsforældre og au pairer oplever, at de **økonomiske regler og rammer** forbundet med ordningen er rimelige, og at de overholdes i de fleste tilfælde. Kravet om, at lommepege betales til au pairer via bankkonto, ses generelt som meget positivt, fordi det styrker gennemsigtighed og muligvis også overholdelse af reglerne.

- Regler og rammer forbundet med **au pairers afrejse** opleves af værtsfamilier og au pairer som relativt simple, og værtsforældre og au pairer giver udtryk for, at de overholdes.

Kapitlet er struktureret efter faserne i forbindelse med et au pair-ophold, dvs. før au parens ankomst, under au parens ophold og efter au parens ophold. I forbindelse med beskrivelsen af forløbet før au parens ankomst udfoldes det i tillæg til beskrivelsen af oplevelserne af administration og økonomi, hvorledes au pairer og værtsfamilier bliver bekendte med ordningen og finder den rette au pair/værtsfamilie.

5.1 Før ankomst

Følgende afsnit beskriver rammer og oplevelser vedrørende indgåelse af kontakt mellem au pairer og værtsfamilier, ansøgningsprocessen og økonomiske krav i ansøgningsfasen.

Langt de fleste au pairer, vi har talt med, har fået overordnet **kendskab** til au pair-ordningen gennem netværk. Mange er blevet bekendt med ordningen via veninder, søskende eller andre familiemedlemmer, hvoraf nogle selv tidligere har været, eller nu er, au pairer i europæiske lande. På den måde har hovedparten allerede inden, at de påbegynder deres ophold, hørt fortællinger om andres oplevelser med at være au pair. Når både au pairer og værtsfamilier er blevet bekendt med ordningen og har valgt at gøre brug af den, påbegynder de søgningen efter en værtsfamilie/au pair. Au pairer og værtsfamilier kommer typisk i kontakt med hinanden via primært tre kanaler: bureauer og formidlingshjemmesider¹⁷, netværk og Facebook.

En del au pairer giver således udtryk for, at de har fundet deres værtsfamilier via forskellige **bureauer** og **hjemmesider**. Eksempelvis nævner nogle au pairer, at de har fundet værtsfamilier gennem formidlingshjemmesider såvel som bureauer, ligesom andre fremhæver, at de har registreret sig på forskellige hjemmesider for au pairer. Også flere af de værtsfamilier, vi har talt med, giver udtryk for at have fundet deres au pairer via bureauer og hjemmesider såsom Easyau-pair.com, findanaupair.com og Au Pair World. Hvor nogle af de værtsfamilier, som har haft flere au pairer, har brugt bureauer og hjemmesider flere gange, er der også andre, som udelukkende har brugt bureauer og hjemmesider til at finde deres første au pair, hvorefter de næste au pairer er fundet i den første au pairs netværk.

En del au pairer og værtsforældre giver netop også udtryk for, at de har fundet hinanden via **netværk**. Ifølge interviewene foregår det ofte således, at au piren tager kontakt til en søster eller veninde for at høre, om vedkommende er interesseret i at være au pair hos den familie, som au piren har haft et ophold hos. Interviewene med værtsfamilierne indikerer, at nogle foretrækker denne løsning, fordi det er lettere end at skulle gennemgå en udvælgelsesproces, og fordi den kommende au pair dermed forventes at have et klarere billede af familien på forhånd. Endelig giver enkelte både værtsfamilier og au pairer udtryk for, at de har fundet hinanden via **Facebook** og det enten gennem opslag i facebookgrupper eller ved at lave opslag på egne profiler. Interviewene indikerer desuden, at au pairer, som allerede er i landet, og skifter værtsfamilie, gør brug af de samme kontaktkanaler. Boksen nedenfor præsenterer citater fra værtsforældre vedrørende processen for at finde en au pair.

¹⁷ Vi bruger interviewpersonernes egne ord for, hvordan de er kommet i kontakt med værtsfamilier/au pairer, men det er muligt, at nogle af de hjemmesider (fx Au Pair World), som er blevet fremhævet, af andre ville karakteriseres som et bureau, mens nogle bureauer af interviewpersoner betegnes som en hjemmeside. Når en interviewperson har givet udtryk for at have fundet en værtsfamilie/au pair ved at oprette en profil eller søge efter en profil på nettet, har vi i vores kodning af interviews kategoriseret det som et match via hjemmesiden. Da der synes at være overlap mellem de to typer af kanaler, behandles de dog samlet her.

Citater fra værtsforældre vedr. første kontakt til deres kommende au pair

"I starten brugte vi portalen, nu bruger vi netværk. De[netværket] kan bedre forklare, hvilken familie man er. Nogle piger laver faktisk bare switch. Søster til søster eller veninde. På portalen der får man mange henvendelser, og det er svært at vurdere." (en værtsmor fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

"Vi brugte et norsk bureau, for vi kunne ikke overskue hele det der. (...) Anden gang brugte vi Au Pair World (...) Nu er vi i gang med at finde en, som vores nuværende au pair kender." (en værtsmor fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Den første fandt vi gennem Au Pair World og den sidste gennem vores første au pair." (en værtsmor fra Nordjylland, enlig)

"Da jeg talte med min første au pair over Skype første gang, var der dårlig forbindelse - så det var nærmest kun et telefoninterview - og det viste sig så senere, at det var en anden person, en person fra et bureau, som jeg havde snakket med og ikke engang au pairen... De sidste tre au pairer har jeg hentet i Danmark. Det har været piger, som har været kede af at være i de familier, hvor de allerede var. For så har jeg kunnet mødes med dem og se, om de har børnetække - se dem med børnene og opleve, om de har det. De sidste to gange har jeg bare lavet et facebookopslag og så fundet au pairen på den måde." (en værtsmor fra Fyn, enlig)

Efter au pairer og værtsfamilier har fundet hinanden, foretager de ofte nogle **indledende samtaler** over Skype. Befinder au pairen sig allerede i Danmark, er der også eksempler på, at værtsfamilier og au pairer har mødtes for at finde ud af, om det er et godt match. De værtsfamilier, som har mødtes med au pairer, har givet udtryk for, at de har været glade for at mødes med au pairen forud for underskrivelse af kontrakten, fordi det derved er muligt at undersøge, om der er en god "kemi", og/eller om de "har børnetække".

Udover god kemi er der flere værtsforældre, som også giver udtryk for at lægge vægt på **kriterier**, såsom at au pairen har haft et lignende ophold i Norge eller et andet europæisk land, har en god uddannelse, ikke er alt for ung og samtidigt har tilstrækkelige sproglige kompetencer til, at det er let at kommunikere. Au pairer synes modsat ikke at lægge vægt på mange kriterier i forbindelse med at finde en værtsfamilie. Et af de råd, som flere au pairer dog efterfølgende ville videregive til andre, er, at au pairer skal lede efter en god værtsfamilie, og en enkelt au pair nævner, at det ville være en fordel, hvis au pairer var mere kræsne med, hvilke værtsfamilier de vælger at bo hos.

Når en værtsfamilie har fundet en au pair, påbegyndes **ansøgningsprocessen** (se faktaboks nedenfor)¹⁸.

¹⁸ <https://www.nyidanmark.dk/da/Du-vil-ansøge/Au-pair?anchor=howtoapply>

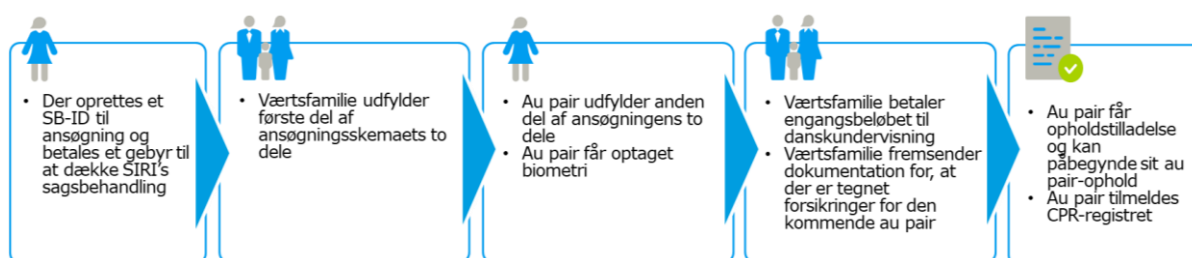
Fakta om ansøgningsprocessen

Forud for udfyldelsen af ansøgningskemaet oprettes et SB-ID til ansøgning, hvor au parens navn, pasnummer og e-mail angives. Når SB-ID modtages, kan gebyret på 2.940 kr. (2019-niveau) betales for at dække SIRI's sagsbehandling. SB-ID, gebyr og ansøgning skal oprettes i samme kalenderår. Herefter udfylder au pairen og værtsfamilien i fællesskab ansøgningskemaet til SIRI. I ansøgningskemaet skal værtsfamilien udfylde første del, som blandt andet omfatter oplysninger om værtsfamilien samt mere praktiske foranstaltninger for forløbet. Efter udfyldelsen modtager værtsfamilien et referencenummer og en adgangskode, som sendes til au pairen, således at au pairen kan påbegynde udfyldelsen af anden del i ansøgningskemaet. Her giver au pairen oplysninger vedrørende sig selv og au parens kontakt til værtsfamilien.

Før behandling af ansøgningen skal au pairen have optaget biometri, som indebærer, at der tages et ansigtsfoto og fingeraftryk. Derudover skal au pairen deltage i et interview på den danske ambassade til ansøgerens hjemland, hvor en dansk repræsentant spørger ind til interesse i og motivationer til at blive au pair i Danmark. Ifølge en repræsentant af det danske udenrigsministerium i Manila, som har foretaget mange af disse interviews, bruges de primært til at vurdere, om ansøgeren taler tilstrækkeligt engelsk til at blive au pair i Danmark.

Når betingelserne for au pair og værtsfamilie vurderes opfyldt, skal værtsfamilien betale engangsbeløbet på 5.380 (2019-niveau), som dækker en del af statens udgifter til danskundervisning. Som følge af den seneste lovændring på området skal værtsfamilien fra 1. juli 2019 i stedet betale et engangsbeløb på 17.300 (fuld brugerbetaling)¹⁹. I tråd med aftalen fra 2015 skal værtsfamilien derudover dokumentere, at de har tegnet følgende forsikringer på vegne af den kommende au pair: 1) arbejdsskadeforsikring, 2) fritids- og ulykkesforsikring og 3) forsikring, som dækker hjemtransport i tilfælde af død, alvorlig sygdom eller ulykke. Herefter modtager au pairen sin opholdstilladelse og kan påbegynde sit au pair-forløb. Når au pairen har fået sin opholdstilladelse, skal au pairen tilmeldes CPR-registret.

Figur 9: Ansøgningsprocessen illustreret i trin

Alt efter hvilket land au pairen stammer fra, er der forskel på den specifikke udformning af ansøgningsprocessen i den forstand, at der kan være særlige **krav fra au parens hjemland**. Er au pairen fra Filippinerne, skal au pair-personen, før vedkommende kan forlade landet, registrere sig ved Commission on Filipinos Overseas (CFO) og i den forbindelse have et såkaldt 'Red Ribbon' for at rejse til Danmark.²⁰

¹⁹ Ved skift af værtsfamilie under opholdstilladelsen skal den nye værtsfamilie ikke betale til danskundervisning. Lovændringen kan ses ved følgende link: https://www.ft.dk/R/pdf/samling/20181/lovforslag/L133/20181_L133_som_vedtaget.pdf

²⁰ Red Ribbon er en udrejsetilladelse fra de filippinske myndigheder, som kun behandler ansøgninger udfyldt på engelsk. I forlængelse heraf skal den kommende au pair indsende kopier af visa og pas, deltage i et 'Country Familiarization Seminar' og betale et registreringsgebyr. For at au pairen kan få et 'Red Ribbon' skal værtsfamilien, som au pairen skal bo hos, møde op på den filippinske ambassade i Danmark, medbringe fotokopier af en række papirer og underskrive en formular. Herefter sender den filippinske ambassade i Danmark en indscannet version af 'Red Ribbon' til au pairen. Når au pairen har registreret sig ved CFO, får hun et stempel i sit pas, som gør, at hun kan forlade landet.

Når de indledende administrative forhold er på plads, skal værtsfamilien betale for au parens rejse til familiens hjem i Danmark. Opholder au paires sig eksempelvis i Filippinerne, skal værtsfamilien således betale en flybillet til Danmark.

De fleste af de interviewede **au parer** udtrykker, at de har oplevet **ansøgningsprocessen** som let tilgængelig. Enkelte au parer fortæller, at det har været let at udfylde ansøgningen online, trin for trin, og at hjemmesiden har været let at forstå. Enkelte beskriver også, at værtsfamilien har hjulpet dem med at udfylde ansøgningen, eller at de har fået venner til at hjælpe sig. Nogle få au parer, der har udfyldt ansøgningsskemaet på papir, oplever, at processen er mere langsommelig.

Blandt **værtsforældre** udtrykkes derimod mindre tilfredshed med **ansøgningsprocessen**. Hovedparten giver udtryk for, at de oplever ansøgningsprocessen som hhv. bureaukratisk, besværlig og/eller langsommelig. Det er dog væsentligt at bemærke, at det ofte er forhold relateret til administration i au parens hjemland og ikke administrationsprocesser ved de danske myndigheder, som værtsforældrene fremhæver som besværlige. Nedenfor præsenteres citater vedrørende ansøgningsprocessen, som er udtalt af forældre, der er mindre tilfredse.

Citater fra mindre tilfredse værtsforældre vedrørende administration og omkostninger i ansøgningsprocessen

"Det var en indviklet og dyr proces, men det er nok fordi, der er nogen, som har overtrådt den før." (en værtsmor fra Fyn, gift el. i fast partnerskab)

"Red Ribbon er besværligt (...) Det koster en del gebyrer. Du skal sende en kopi af dit pas og papirer ind til den filippinske ambassade og så til Filippinerne og så til SIRI, og så skal de (au paires) til kursus." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Det tager lang tid, og så er der en usikkerhed i, om de bliver godkendt af de danske myndigheder. Det er dyrt, man er usikker, og det er alt det administrative..." (en værtsmor fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

Enkelte værtsforældre beskriver dog også ansøgningsprocessen som uproblematisk. Dette udtrykkes eksempelvis ved citatet i boksen herunder:

Citar fra tilfreds værtsforælder vedrørende administration og omkostninger i ansøgningsprocessen

"Vores erfaring med den [danske] del af processen er, at det har kørt helt glidende." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

Under interview med den for nyligt åbnede **filippinske ambassade** i Danmark gives der udtryk for, at de har oplevet enkelte tilfælde, hvor værtsforældre ikke har indvilliget i at opfylde kravene til ansøgningsprocessen. Det drejer sig primært om, at flere værtsforældre ikke har indvilliget i det krav, der vedrører personligt fremmøde på ambassaden grundet geografisk afstand. Derudover har der været et enkelt tilfælde, hvor en værtsforælder har opført sig meget uhøfligt overfor personalet på ambassaden. Den filippinske ambassade begrundede deres fremgangsmåde ved den filippinske lovgivning på området, vis primære formål er at beskytte de filippinske au parer. En repræsentant for ambassaden forklarer, at forholdsreglerne knyttet til registreringen ved CFO, er iværksat for at forebygge menneskehandel, illegal rekruttering og andet.

Hovedparten af de interviewede værtsforældre udtrykker, at de er utilfredse med **omkostningerne** forbundet med **ansøgningsprocessen**. Her fremhæves særligt omkostningerne til sprogundervisning, flybilletter, sagsnummer og forsikring. Nogle giver udtryk for, at usikkerheden

forbundet med ansøgningsprocessen er større, fordi det opleves som værende meget dyrt, hvis der gives afslag på ansøgningen. Ligeledes italesætter enkelte værtsforældre, at de indledende omkostninger ved indsendelse af ansøgningen er høje, og at de ærgrer sig over, at fx administrationsgebyret ikke kan videreføres til den næste ansøgning, hvis au paires for afslag. De oplever det som et problem, at de ikke er bedre beskyttet mod tab i denne proces, hvor man er usikker på vurderingskriterier. Værtsfamilier bærer disse omkostninger, som i nogle tilfælde er uforudsigelige.

Enkelte værtsforældre fremhæver dog, at **ansøgningsprocessen** nu er blevet **nemmere**, idet den foregår online. På samme måde er der enkelte værtsforældre, som beskriver dele af processen som nem, som oplever, at det vejledende materiale er godt, og som forklarer, at processen alene tager lang tid, indtil man kender den og har de rette informationer. På den baggrund synes oplevelserne af ansøgningsprocessen at variere blandt værtsforældre, selvom hovedparten af disse beskrives med ord som bureaukratisk, besværlig/omstændig og/eller langsommelig.

På samme måde er der enkelte værtsforældre, som stiller spørgsmålstejn ved, hvorfor **gebyr til danskundervisning** samt procedurer omkring fingeraftryk og lignende skal gentages, hvis en au pair, som allerede er i landet, skifter til en anden værtsfamilie. I forlængelse af drøftelserne vedrørende omkostningerne ved ordningen er der få værtsforældre, som beskriver, hvorledes ordningen alene kan benyttes af de rigeste familier i landet – særligt, hvis omkostningerne forbundet med ordningen stiger. Boksen nedenfor præsenterer citater fra værtsforældre vedrørende økonomiske omkostninger i ansøgningsfasen.

Citater fra værtsforældre om økonomiske omkostninger i ansøgningsfasen

"Det var svært at se, om man havde husket det hele, og så er der en usikkerhed i, om de bliver godkendt af de danske myndigheder. Det er dyrt, og man er usikker på alt det administrative. Det er blevet mere subjektivt, i forhold til om det nu passer ind i pigens livsforløb. Og hvordan vurderer man så lige det." (en værtsmor fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

"Jeg synes godt, vi kunne få overført gebyret for danskundervisningen, hvis ikke de bruger det, til den næste au pair. Vi havde en, der rejste efter tre måneder, og vi kunne ikke få noget refunderet." (en værtsmor fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Det er op ad bakke. Det koster 20.000 kr., før de er her. Især hvis det ikke går, og de skal sendes videre." (en værtsmor fra Nordjylland, enlig)

5.2 Under ophold

Følgende afsnit beskriver au pairers og værtsforældres oplevelser med bankkonto, omfang af lommepenge og supplerende betalinger. Der tegner sig et overordnet billede af, at ordningens administrative og økonomiske rammer for selve opholdsperioden opleves som klare og meningsfulde.

Alle de interviewede værtsfamilier giver udtryk for, at **lommepenge** overføres til en dansk bankkonto. Ifølge interviewede værtsforældre og interessenter giver dette krav en stor sikkerhed for, at hver au pair får de penge, de skal have. Alle de au pairer og værtsforældre, vi talte med, udtrykte, at de modtog/betalte lommepenge hver måned via konto. Både au pairer og værtsforældre udtrykker tilfredshed med det, da det er med til at sikre, at au pairer får de lommepenge, de skal have, mens det for værtsforældre sikrer, at der er dokumentation af, at det der er betalt. Enkelte af værtsfamilierne oplevede dog, at selve oprettelsen af **bankkontoen** var mere besværlig, end de havde regnet med, fordi banken ifølge værtsfamilien ikke så et incitament til at have au paires som kunde. Brug af bankkonto til overførsel af lommepenge m.m. anses af både

værtsfamilie og interessenter som værende hensigtsmæssig, da denne bidrager til både klarhed og skriftlig dokumentation for overholdelse af reglementet.

Derudover sagde alle de interviewede, at de også modtog/betalte **lommepenge** under au parens **ferie**. Der var dog enkelte værtsforældre og au pairer, som siger, at de ikke har betalt/modtaget kostpenge under ferie. Ud fra evalueringens interviews synes der at være en vis usikkerhed eller uvidenhed om de nuværende regler om kostpenge.

Omfanget af lommepenge betragtes af de fleste værtsfamilier og au pairer som rimeligt. Få au pairer giver dog udtryk for, at beløbet er for lavt, mens få værtsforældre modsat ærgrer sig over, at ordningen er blevet dyrere, herunder at lommepengesatsen er blevet højere. En anden værtsforælder giver udtryk for, at det havde været mere gavnligt, hvis de stigende omkostninger forbundet med ordningen kom au pairen til gode i stedet for staten. En enkelt au pair giver derudover udtryk for, at det kom som en overraskelse, at der skulle betales skat af lommepengene. Hertil påpeger nogle værtsforældre, at vejledningen på området er uklar og svær at finde.

Derudover siger interessenter såsom repræsentanten for den filippinske kulturforening, at ordningens klare krav om, at værtsfamilier skal tegne **forsikring**, der dækker au pairen, betyder, at både au pairen og værtsfamilien er beskyttet ved uforudsete hændelser under opholdet. Få af de interviewede værtsforældre udtrykte dog, at de ikke synes, forsikringen er nødvendig.

I en del af interviewene med hhv. værtsforældre og au pairer berettes der om **supplerende betalinger** eller **gaver**, dvs. at værtsfamilien betaler eller giver mere, end de er forpligtet til. Disse betalinger kan både være i form af penge eller gavekort til danske butikker, og/eller det kan dreje sig om betalt telefon, telefonabonnement, gaver, cykel, buskort, indkøb på shoppeture og flybilletter til feriedestinationer (enten med eller uden værtsfamilien). Bevæggrundene for den supplerende betaling betragtes i nogle tilfælde som et udtryk for værtsfamiliens venlighed, mens nogle få au pairer opfatter ekstrabetalingen som en belønning for ekstra timer brugt på huslige pligter. I et af de tilfælde, hvor betalingen sker i form af gavekort til danske butikker, skyldes det ifølge værtsfamilien en bevidsthed om, at au pairen sender lommepengene til familien i hjemlandet, og derfor at værtsfamilien ønsker at supplere med et beløb, der kun kan tilfalde au pairen.

5.3 Ved afrejse

Ved afslutning af au parens ophold følger betaling af hjemrejsen og afmelding i folkeregistret.

Værtsfamilierne fremhæver ikke nogen problemer forbundet med betalingen af au parens **billet til hjemlandet** eller det tidligere opholdsland. Hjemrejsebilletten skal kun betales, hvis au parens hjemland eller tidligere opholdsland ligger uden for EU/EØS-området eller Schweiz, samt hvis det er au parens næste destination. Har au pairen således planlagt, at hun, efter opholdet hos en værtsfamilie i Danmark, vil være au pair i Norge, skal værtsfamilien i stedet betale billetten til Norge. Nedenstående er et udpluk af værtsfamiliernes beretninger om afrejsen.

Citater om administration og økonomi ved slutning af opholdet

"Man skal afmelde au pairen i folkeregisteret. Den eneste skuffelse er, hvor mange år de kan arbejde her." (en værtsfar fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

"Det er nemt at gå til og framelde dem." (en værtsmor fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

"Med [vores au pair] der købte jeg billet og kørte hende i lufthavnen. Det var hårdt for min datter, hun græd ikke, men hver gang hun ser en flyver, så siger hun "der er [au pairen]". Vi [værtsfamilien og den tidligere au pair] skyper, og min datter snakker stadigvæk om hende. Det er ikke særligt rart at sige farvel. Men de bliver også glade for den næste jo." (en værtsmor fra Trekantområdet, enlig)

Au parens rolle i forbindelse med hjemrejsen er skriftligt at oplyse over for værtsfamilien, hvornår vedkommende ønsker at rejse hjem, i overensstemmelse med tidsfrist for udrejse²¹. Ifølge aftalen gældende fra 2015 vil værtsfamilien kunne blive omfattet af en karenperiode på to år, hvis værtsfamilien ikke betaler hjemrejsebilletten. I forlængelse heraf udtrykker nogle få au pairer dog forvirring omkring tidsfristen, og hvorvidt den sidste måned må inkludere huslige pligter. Dette beskrives yderligere i afsnit 7, som har fokus på beskyttelse.

Udover betaling af hjemrejsebillet skal værtsfamilien **afmelde** au pairen hos **folkeregisteret**, hvortil få værtsfamilier fremhæver forglemmelser fra deres egen side. Hvor en del af de interviewede værtsforældre var klar over, at det var nødvendigt, var der nogle få, der ikke var sikre, eller som ikke troede, det var. Glemmer en værtsforælder at framelde au pairen folkeregistret, efter en au pair er udrejst, kan værtsfamilien ikke få en ny au pair godkendt i ansøgningsprocessen, og nogle værtsforældre har således oplevet frustration af den årsag.

²¹ <https://www.nyidanmark.dk/nr/rdonlyres/97bd5f5d-303a-4c4e-a219-96dfb169cfc0/0/opsigelsesaftaleaupairkontraktta.pdf>

6. HUSLIGE OPGAVER, FRITID OG KULTURELLE OPLEVELSER

I dette kapitel beskrives au pairers og værtsfamiliers oplevelser af ordningens regler og rammer forbundet med huslige opgaver, fritid og kulturelle oplevelser. Med kapitlet søger vi at svare på, hvordan au pairer og værtsfamilier oplever regler og rammer, samt om de overholdes. Af tekstboksen nedenfor fremgår de regler og rammer, som er gældende på området. Det er specificeret, hvilke regler der blev vedtaget med aftalen i 2015, og hvilke regler der allerede var gældende.

Huslige pligter, fritid og kulturelle oplevelser

Nye rammer og regler gældende fra 2015

- Flere fridage (en halv fridag mere end tidligere, så au paires nu har halvanden fridag)
- Bedre sikring af retten til ferie og mulighed for at afholde ferie, som den optjenes
- Mulighed for at udføre frivilligt arbejde
- Udvidet tidsskema, som udfyldes i ansøgningsskemaet om opholdstilladelse

Fortsat gældende regler

- Værtsfamilien skal bestå af mindst én voksen og ét barn under 18 år, som er registreret på samme adresse
- Én af de voksne i værtsfamilien skal have dansk statsborgerskab, være EU/EØS borger eller kunne formidle dansk kultur, fx ved at have boet i Danmark i mange år. Hertil må værtsfamilien må ikke have samme nationalitet som au pair, og de må ikke være i familie med hinanden
- Værtsfamilien må kun have én au pair ad gangen
- Au paires daglige arbejdstid skal som hovedregel være mellem tre og fem timer (18-30 timer pr. uge)

I afsnittet belyses oplevelserne af overordnet tre temaer: 1) huslige pligter og tidsskemaer, 2) ferie og fritid og 3) sprogundervisning og frivilligt arbejde.

Centrale fund om huslige pligter, fritid og kulturelle oplevelser

- Au pairer udfører en række forskellige **huslige pligter** i hjemmet hos værtsfamilier, eksempelvis relateret til børnepasning, rengøring, tøjvask samt indkøb af dagligvarer. I forhold til nogle pligter kan der blandt au pairer og værtsforældre være uklarhed om, hvorvidt de udgør huslige pligter, som en au pair kan løse.

- Blandt både værtsforældre og au pairer er der delte oplevelser af anvendeligheden af **tidsskemaet**, og det benyttes som følge heraf i varierende grad. Den klarhed, forventningsafstemning og opmærksomhed på au pairens fritid, som tidsskemaet understreger, italesættes dog primært positivt.

- Enkelte au pairer oplever, at den maksimale **tid**, som de må bruge på huslige pligter, ikke overholdes. Over halvdelen giver udtryk for, at det kan være svært at skelne mellem huslige pligter og fritid, og/eller at arbejdstiden er flydende. Generelt giver flere både au pairer og værtsforældre udtryk for en "give and take"-mentalitet, hvor der ikke tælles timer, men hvor omfanget af timer kan variere mellem dage og uger.

- Mens de fleste au pairer ikke har oplevet problemer i forbindelse med planlægning og afholdelse af **ferie**, indikerer enkelte interviews, at nogle au pairer oplever utilfredshed med ikke selv at kunne bestemme tidsrummet for egen ferie, ligesom der i nogle tilfælde er usikkerhed omkring udbetaling af feriepenge.
- Interviewene indikerer, at au pairer ofte bruger deres **fritid** på afslapning, venner og andre fritidsaktiviteter, mens nogle au pairer også bruger fritid sammen med værtsfamilien.
- Interviews samt kvantitative data peger på, at ca. halvdelen af alle au pairer har deltaget i **danskundervisning** under deres ophold. Både læring og ønsket om sociale relationer kan motivere nogle au pairer til at deltage i undervisningen, mens andre deltager grundet værtsfamiliens krav. Det oplevede udbytte af undervisningen varierer.

Først afdækkes det, hvilke opgaver au pairer ofte løser, og hvordan de oplever balancen mellem opgaver og fritid. I den forbindelse belyses også værtsfamiliens og au pairers oplevelse og brug af tidsskemaet samt baggrunden for hhv. at benytte eller ikke benytte skemaet. Dernæst afdækkes oplevelserne af au pairers fritid og herunder både planlægning af fritid og ferie, og hvad au pairer bruger fritid og ferie på. Afslutningsvis i afsnittet belyses au pairers deltagelse i sprogundervisning, det oplevede udbytte heraf og deltagelse i frivilligt arbejde.

6.1 Huslige pligter og tidsskemaer

Overordnet tegner der sig et billede af, at au pairer udfører forskelligartede huslige pligter, og at pligterne i forskellig grad er planlagte samt udfoldet i et tidsskema, som au pairer og værtsfamilier benytter i hverdagen. På tværs af værtsfamilier, som gør brug af tidsskemaet, og værtsfamilier, som ikke gør brug af skemaet, tegner der sig dog et billede af, at tidsskemaet bidrager til at skabe opmærksomhed omkring au pairens fritid. Hvorvidt planlægningen af, og forventningsafstemningen omkring, huslige pligter opleves at fungere, synes at afhænge af relationen mellem au pairen og værtsfamilien. Hvor få au pairer oplever, at de arbejder mere, end de timer reglerne for ordningen tilsiger, giver en del au pairer modsat udtryk for, at de har meget fritid og er glade for den balance mellem huslige pligter og fritid, som de oplever.

I dette afsnit uddybes således 1) typen af huslige pligter, som au pairer udfører, 2) den oplevede brug af tidsskema og planlægning, 3) den oplevede værdi af tidsskema og planlægning, 4) forventningsafstemningen omkring omfanget af de huslige pligter og 5) den oplevede balance mellem huslige pligter og fritid.

Typen af huslige pligter, som au pairer typisk løser for værtsfamilierne, varierer fra rengøring, tøjvask, indkøb og madlavning til børnepasning og at hente/bringe børn til/fra institutioner og fritidsaktiviteter. Som præsenteret i Kapitel 4 om motivation og udbytte synes der ikke at være en

direkte sammenhæng mellem typen af værtsforældre (eksempelvis opgjort efter civilstand, antal børn og alder på børn) og typen af opgaver, som værtsforældre beder au pairer løse. Dog er det alene værtsforældre med mindre børn, som beder au pairer hente og bringe børn i institutioner samt passe børn. Hovedparten af værtsforældrene fremhæver samtidig, at rengøring og tøjvask er en del af au pairens opgaver i hjemmet.

Interviewene indikerer, at der kan være en vis **usikkerhed** omkring, hvad der kan betegnes som huslige pligter, og dermed en usikkerhed omkring, hvilke **opgaver** der falder inden for ordningen. Eksempelvis stiller nogle interessenter spørgsmålstegn ved, hvorvidt havearbejde og det at gå ture med familiens hund kan karakteriseres som opgaver, en au pair må løse, og påpeger, at ordningen ikke stiller klare rammer for det. En enkelt værtsforælder giver også udtryk for, at der blandt uformelle sociale netværk for au pairer kan ske en misfortolkning af, hvilke huslige pligter au pairer må løse i hjemmet. I den konkrete situation ledte det til, at au piren ikke troede, at hun måtte løse nogle bestemte typer af opgaver (se citat herunder).

Citat vedrørende misforståelser af ordningens rammer blandt au pairer

"Fx havde vi et problem med, at hun pludseligt havde misforstået, at hun ikke måtte hjælpe efter kl. 8 om aftenen, men det står ikke nogen steder i kontrakten, og at hun ikke måtte arbejde mere end 5 timer, men det gjorde hun heller ikke. Så det ville hun have flere penge for. Hun ville heller ikke aflevere. (...) En var meget fastholdende i ikke at måtte hente og bringe. Men her var vi nødt til at hive kontrakten frem. Og så måtte vi til sidst ringe til en mægler. Det hjalp. Det var en misforståelse." (en værtsfar fra Sydsjælland, enlig)

Ligeledes kan der være **usikkerhed** omkring, hvorvidt nogle af de **opgaver**, au piren løser, naturligt følger af at være en del af familien, og derfor hvilke opgaver der indgår i de maksimalt 5 timer dagligt, som au piren må bruge på huslige pligter. Når en au pair laver aftensmad sammen med familien, kan der således være usikkerhed omkring, hvorvidt det indgår i de 5 timer til huslige pligter. På flere måder er det således muligt at tale om, at værtsfamilier og au pairer oplever gråzoner, når det kommer til at definere huslige pligter, som au piren skal løse.

Jævnfør introduktionen til afsnittet, skal der af ansøgningen fremgå et **ugeskema** (her kaldet tidsskema), som viser au pairens huslige pligter og fritid (se Figur 10 til højre). Både blandt værtsforældre og au pairer er der delte oplevelse af tidsskemaet og dets anvendelighed. En del værtsforældre oplever tidsskemaet som en formalitet, der medfører ufleksibilitet, og anvender det derfor ikke. En del værtsforældre giver således udtryk for, at de ikke benytter sig af tidsskemaet, og dette begrundes ved primært to typer af forklaringer.

Den ene type af forklaringer relaterer sig til **au parens frihed, fleksibilitet og mulighed for at tilrettelægge egen tid**. Nogle værtsforældre giver således udtryk for, at de ikke vil bestemme, hvornår en given opgave skal løses, blot den bliver løst. Ligeledes giver andre værtsforældre udtryk for, at au piren får mulighed for, og lov til, at planlægge sin tid, så hun kan gøre de ting, som hun gerne vil.

Figur 10: Billede af tidsskema som udfyldes i forbindelse med kontrakten

Ugedag	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Arbejdstider							
Arbejdstid (oplys start- og sluttidspunkt)							
Arbejdstid (oplys start- og sluttidspunkt)							
Arbejdstid (oplys start- og sluttidspunkt)							
Arbejdstid (oplys start- og sluttidspunkt)							
Hel fridag (sæt kryds)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Halv fridag (sæt kryds ved enten formiddag eller eftermiddag)	Form. ☐	Form. ☐	Form. ☐	Form. ☐	Form. ☐	Form. ☐	Form. ☐
	Efterm. ☐	Efterm. ☐	Efterm. ☐	Efterm. ☐	Efterm. ☐	Efterm. ☐	Efterm. ☐
I alt (dagligt antal timer)							
	Min. 3 og max. 5 timer	Min. 3 og max. 5 timer	Min. 3 og max. 5 timer	Min. 3 og max. 5 timer	Min. 3 og max. 5 timer	Min. 3 og max. 5 timer	Min. 3 og max. 5 timer
I alt (ugentligt antal timer)	_____ Min. 18 timer og max. 30 timer ugentlig						
Hvilke typer af huslige pligter skal au pair-personen udføre hos værtsfamilien?							
☐ Børnepasning ☐ Bringe børn/børn til og fra institution/skole ☐ Oprydning ☐ Madlavning ☐ Dagligvareindkøb ☐ Rengøring ☐ Tøjvask og strygning ☐ Andre, hvilke? _____							

Den anden type af forklaringer relaterer til **værtsfamiliens behov for fleksibilitet**. Nogle værtsforældre giver udtryk for, at de ikke kender deres egne planer eller eksempelvis børnenes skoleskema i god nok tid til at kunne lave og bruge ét tidsskema, men at der i stedet løbende sker ændringer af au pair-ens program, og at arbejdstiden derfor er flydende. Generelt beskriver flere værtsforældre det som et *"give and take"*-forhold, hvor værtsforældre forsøger at være fleksible i forhold til arbejdstider mod en forventning om, at au pair-ens også vil være fleksibel. I forlængelse heraf giver nogle værtsforældre udtryk for, at de *"ikke tæller timer"* for på den måde at efterlade mere rum til fleksibilitet – både på au pair-ens og egen banehalvdel. Boksen nedenfor gengiver citater fra værtsforældre, som udtrykker, at de ofte ikke benytter tidsskemaet.

Citater om værtsforældres oplevelser af at tidsskemaet ikke benyttes

"Vi tæller ikke timer hjemme ved os. De (au pairer) kan jo godt komme og sige, at de skal noget en hel dag fri. Og andre gange bliver det måske noget mere arbejde. Men vores liv kan ikke sættes i skema." (en værtsmor fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Det (skemaet) er absurd. Det er jo ikke derfor, man har en au pair. Hvis man vidste, hvad man skulle mandag klokken to, så havde man jo ikke brug for en au pair. Vi har en stor kalender. Hun ved, hvad hun skal en uge frem. Jeg er ligeglad med, hvornår hun køber ind, bare hun gør det." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Hun får selv lov til at planlægge sin tid, så hvis hun skal ud og besøge en om eftermiddagen, så gør hun bare det. Det er ikke helt efter de rigide regler. De er sat op for, at folk ikke skal udnytte dem – men vi har så sagt, at vi er fleksible, så du skal også være fleksibel." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Jeg har et whiteboard - ikke med tider - men med ugedage og madplan. Den er også (som tidsskemaet) unødvendig. Det kører. Hun er meget sådan. Hun hjælper til. Vi tæller ikke timer. Jeg siger også til hende 'husk nu at se dine venner', hun skal skubbes lidt, 'køb nu en billet til Berlin', siger jeg. Vi fører ikke millimeterregnskab. Og det er nok der, balancen ligger, og her kunne nogen måske godt finde på at udnytte det. Man skal være et ordentligt menneske." (en værtsmor fra Trekantområdet, enlig)

"Man finder på noget andet i praksis. Man kender jo ikke børnenes skema i så lang tid i forvejen." (en værtsmor fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

Også enkelte **au pairer** giver udtryk for, at de i værtsfamilierne i dagligdagen **ikke benytter tidsskemaet**. Hos hovedparten af au pairer genfindes samtidig oplevelsen af, at dagligdagen tilrettelægges ud fra en fleksibel tilgang, hvor der er en gensidig forventning om tilpasning. Hovedparten af au pairer giver udtryk for, at dette er acceptabelt, fordi de eksempelvis har fået værtsfamiliens planer at vide i god tid og/eller i andre situationer har fået mulighed for at holde flere sammenhængende fridage, som indikeret ved citaterne herunder.

Citater om au pairs oplevelser af varierende tidsforbrug på huslige pligter

"My current host family don't follow the schedule. But I don't work more than I'm allowed to. Sometimes I work more but then other times it's less." (en filippinsk au pair)

"You get a little bit more work sometimes. It's give and take" (en filippinsk au pair)

"Sometimes we agreed that I could help in the weekend – because they asked. But also sometimes when I planned trips then I had more days off – it went both ways." (en filippinsk au pair)

Imidlertid er der også både værtsforældre og au pairer, som giver udtryk for, at **tidsskemaet benyttes**. En del værtsforældre fortæller, at de gør brug af skemaet, og beskriver, hvorledes de oplever, at deres au pairer trives med den klarhed omkring forventninger, som tidsskemaet bringer. Enkelte værtsforældre giver endvidere udtryk for, at de har udformet flere forskellige supplerende vejledninger, som beskriver, hvordan au pieren skal løse de opgaver, som er beskrevet i tidsskemaet, for at gøre det tydeligere, hvad au pieren skal gøre. Samtidig findes en gruppe af værtsforældre, som giver udtryk for, at de indledningsvist gør brug af tidsskemaet. Dette

begrundes eksempelvis med, at au pieren derved i starten bliver klar over, hvad værtsforældrene forventer, hvorefter der kan løsnes op for planlægningen.

Citater om hvordan værtsforældre bruger tidsskemaet

"Jeg lægger op til et skema, og jeg synes, det fungerer. Hun arbejder om morgenen og sidst på eftermiddagen." (en værtsmor fra Nordsjælland, gift el. i fast partnerskab)

"Tidsskemaet ved ansøgningen var helt vildt godt. Det brugte vi også, før det var et krav. Det har været godt, fordi det er en forventningsafklaring fra alle sider. Mandag-fredag og søndag aften. Og så sige, at vi forventer, at de er der til aftensmaden fredag og så først tilbage søndag aften." (en værtsfar fra Sydjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Jeg har tre skemaer eller manualer og laver en forventningsafstemning. Jeg har lavet en manual til hende over, hvilke dage og klokkeslæt der er til hvilke opgaver, med fleksible opgaver osv. De (au pairer) kan godt lide, at der er klare forventninger. Så har jeg en drejebog, om rengøringsmidler osv. De siger aldrig nej, så man skulle lære at give præcis vejledning – ellers prøver de og laver fejl, ødelægger tøj osv. Nu har jeg lavet en vaskevejledning." (en værtsmor fra Nordjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Vi har ikke et skema nu, men brugte det i starten, for hendes skyld, så hun ved, hvad jeg forventer. Men så planlægger hun lidt selv nu." (en værtsfar fra Hovedstadsområdet, gift el. i fast partnerskab)

Flere **fordele ved at bruge tidsskemaet** italesættes under interview med værtsforældre og au pairer. Særligt klarheden omkring forventninger til tid og opgaver er netop en af de fordele ved tidsskemaet, som nogle au pairer fremhæver i forlængelse af drøftelserne af tidsskemaet. Endvidere er der au pairer, som italesætter fordelene ved at vide, hvad man skal, i god tid. Nogle værtsforældre giver samtidig udtryk for, at tidsskemaet har den værdi, at det har skabt opmærksomhed omkring au paires fritid. Tidsskemaet er således ifølge nogle værtsforældre med til at understøtte, at der fastholdes en respekt for, "at de har deres tid".

Her er det imidlertid også væsentligt at pointere de nuancer, der kan spores i oplevelserne fremhævet under interviewene. Evalueringen peger på, at tidsskemaet ikke udgør en nødvendig betingelse for at sikre **klarhed og forventningsafstemning omkring huslige pligter**, og at tidsskemaet samtidig ikke er tilstrækkeligt for at sikre dette. Også i værtsfamilier, hvor skemaerne ikke benyttes, er der au pairer, som oplever, at der er klarhed omkring forventningerne til dem, og at værtsfamilier er gode til at planlægge frem i tiden, så de ved, hvornår de skal arbejde og holde fri. Modsat er der også få værtsfamilier, hvor en (tilpasset) version af skemaet fra ansøgningen benyttes, men hvor au pairer ikke oplever, at de kan tale sig frem til en holdbar løsning sammen med familierne. I de fleste af værtsfamilierne, som bruger skemaerne, giver au pairer dog udtryk for, at de altid kan tale om, hvorvidt der er behov for tilpasninger. På den måde giver en del au pairer således udtryk for, at der stadig er fleksibilitet forbundet med tilrettelæggelsen af huslige opgaver vs. fritid, hvormed tidsskemaet bliver et udgangspunkt, som au pairer og værtsforældre gensidigt kan justere ud fra. Derved tjener tidsskemaet i en del familier det formål, at det giver et fælles afsæt for forventningsafstemning og forhandling.

I forhold til **forventningsafstemning** omkring behovet for **tilpasninger af tidsskemaet** er der dog også au pairer, som giver udtryk for, at dette kan være svært. En au pair oplever, at det er svært at forventningsafstemme med værtsfamilien omkring omfanget og indholdet af huslige pligter, når man som au pair bor under samme tag som familien. På samme måde kan det være vanskeligt for au pairer at udlede, hvorvidt de har fri eller forventes at lave huslige pligter, når de er

med familien på ferie, som illustreret ved citaterne herunder (emnet beskrives også yderligere under næste afsnit om ferie og fritid).

Citater om au pairers forventninger og oplevede forventninger til au pairer

"I thought it would be rainbows and butterflies, that you just needed to work 5-6 hours a day, but didn't know I would need to work more than that. What I expected was an easy task because they said it was 'light housework, chores,' and 'take care of the kids for a little amount of time', but it's a different story" (en filippinsk au pair)

"They had a vacation house, and we would go there some weekends. It was mixed 'just having free' time, and sometimes working. You feel like you're expected to do something and help out, so you're not really relaxed as if you were on holiday by yourself" (en afrikansk au pair)

Disse oplevelser underbygger blot den generelle tendens i interviewene, der vedrører, hvorledes relationen, og herunder kommunikationen og tilliden, mellem au pairer og værtsforældre er afgørende for au pairers oplevelse af opholdet. Hvis au pairer oplever, at der er rum for tilpasning og en forventningsafstemning gennem dialog med værtsfamilierne, synes de at være mere tilfredse med deres ophold.

Der tegner sig således alt i alt et billede af, at **tidsskemaet bruges i forskellig grad** i værtsfamilierne, samtidig med at det på tværs af værtsfamilier, som hhv. gør brug af og ikke gør brug af skemaet, bidrager til at skabe opmærksomhed på au pairers fritid. Få au pairer oplever dog, at der er **mindre opmærksomhed på deres fritid**, og at de forventes at udføre huslige pligter i længere tid, end ordningens rammer tilsiger. Disse au pairer fremhæver, at de har løst huslige pligter i langt flere timer end det tilladte, hvilket for nogles vedkommende har ledt til, at de har skiftet værtsfamilie. Sådanne oplevelser kommer til udtryk i citaterne herunder.

Citater om au pairers oplevelser med at udføre huslige pligter i flere timer, end ordningen tillader

"What usually happened was that I woke up at 7 and prepared everything, then everybody was out at 9:00. So, after that I just had one hour to do everything. But usually it took me until 13:00. So, then I just had one hour to rest. Sometimes they picked up the kids - occasionally I would do it. Then in the afternoon I started working at 3 or 3.30, and finished at 8:00-8:30 in the evening as well." (en filippinsk au pair)

"The reason I left was that I was unable to go to language school because they have 4 kids and the schedule was such that I couldn't go anywhere, I had to be there the whole day, also weekends. If I went out on Sunday, and when I asked, the host mom wasn't happy. And living in the same house with them, I couldn't deal with that. I was working at least 10 hours every day" (en sydasiatisk au pair)

En del au pairer giver modsat også udtryk for, at de har **meget fritid** og er glade for balancen mellem huslige pligter og fritid under deres ophold. Dermed er der delte oplevelser af, hvorvidt ordningens rammer overholdes på dette punkt. Omkring halvdelen af de au pairer, der udtaler sig om emnet, indikerer, at de ikke samlet udfører huslige pligter i længere tid, end det er tilladt, og en del udtrykker, at de jævnfør ovenstående nogle gange udfører pligter i lidt længere tid og andre gange i lidt kortere tid end de 5 timer dagligt.

Interessenter indikerer, at der også, selvom tidsrammen på de 30 ugentlige timer ikke overstiges, kan skabes ubalance mellem huslige pligter og fritid, hvis de huslige pligter tilrettelægges, så au pairen har meget **"opbrudt tid"**, hvor korte vagter er placeret forskellige tidspunkter på dagen.

Hvis de 5 timers huslige pligter splittes op i mange blokke af kortere varighed, kan de fordeles på hele dagen på en måde, så au paires får meget lidt sammenhængende fritid. Som indikeret i andet citat i boksen herover opleves det af nogle au paires utilfredsstillende, hvis ikke de har mulighed for at forlade huset i deres fritid. Totalt fravær af sammenhængende fritid synes derudover ikke at være foreneligt med hensigten bag formuleringen af rammer og regler for ordningen.

6.2 Ferie og fritid

Generelt peger evalueringen på, at de fleste ikke oplever problemer med planlægning af ferie. Au paires holder oftest ferie, når værtsfamilierne holder ferie. Fritiden bruges på afslapning, på at mødes med venner og/eller på at deltage i andre fritidsaktiviteter. Enkelte au paires bruger også fritid sammen med familien, mens en del au paires og værtsforældre fortæller om, at au paires har deltaget i værtsfamiliens ferie.

I dette afsnit uddybes først, hvorledes planlægningen af au paires ferier foregår i samspil med værtsfamilierne, og hvad au paires laver i deres ferier. Dertil beskrives, hvad au paires bruger deres fritid på, herunder hvilke fritidsaktiviteter de deltager i.

De fleste af de interviewede au paires og værtsfamilier oplever ikke problemer med planlægning af **ferie**. Afholdelsen af ferie sker typisk, når værtsfamilien holder ferie, herunder i jule- og sommerferien. Dog beretter en del au paires om, at de har fået lov til at holde ferie uden for den almindelige ferietid. Dette gælder fx ved længere rejser til hjemlandet. Rejser til hjemlandet, destinationer i Danmark eller EU er nogle af de aktiviteter, som au paires hyppigst foretager sig i ferier. Enkelte au paires fortæller også, at værtsfamilier har betalt for flybilletter i forbindelse med hjemrejser under ferieperioder. En del au paires og en del værtsfamilier beskriver endvidere, at au paires ofte har været med værtsfamilier på ferie, typisk i sommerhus i Danmark. I boksen herunder findes eksempler på, hvad au paires fortæller, at de har foretaget sig i ferier under opholdet.

Citater om au paires oplevelser med aktiviteter ifm. ferie under opholdet

"This summer we went to Amsterdam, Hamburg and Sweden and we walked and toured a lot of Sweden. And we went to Paris. And I plan to go home this summer." (en filippinsk au pair)

"Yes (I had vacation). I went to Stockholm for a week, when I was in the first family and in the second family I went to Turkey two weeks for a friend's wedding. I decided myself when I wanted to go, and it was no big problem. (...) I just told them. We didn't make a written agreement." (en østeuropæisk au pair)

"I was with them (the host family) at the summerhouse. I just had vacation when they had except from the time where I went home for two weeks." (en filippinsk au pair)

Enkelte au paires oplever dog **udfordringer** i forbindelse med planlægning og afholdelse af **ferie**. Få indikerer eksempelvis, at de synes, det er urimeligt, at de ikke selv kan bestemme, hvornår ferien afholdes (se citat i boksen herunder). Dette til trods for, at de forstår, hvorfor værtsfamilien ønsker, at ferien skal afholdes samtidig med værtsfamiliens ferie, så at værtsfamilien ikke skal finde andre løsninger i forbindelse med fx børnepasning. En au pair fremhæver derudover, at hun har oplevet udfordringer forbundet med, at ferien ikke var skriftligt aftalt (se citat i boksen herunder). Ifølge den politiske aftale gældende fra 2015 skal ferieplanlægningen og -aftalen foregå skriftligt, men kun få værtsfamilier og få au paires giver udtryk for, at aftalen foreligger skriftligt.

Citater om au pairers oplevelser med udfordringer relateret til afholdelse og/eller planlægning af ferie

"The five-week vacation thing, I don't understand – I go to vacation when they go. What if I don't want to go on vacation when they do? Then it's not my choice – so whenever they plan something, I go on vacation as well, because I assume they will deduct it from the vacation leave amount." (en filippinsk au pair)

"I asked them, and they were okay with it [the dates for the holiday], but sometimes – and that's why we struggled – it wasn't clear because it was just verbal, we didn't put it on paper. Now they don't want to pay me for the vacation time because they don't agree about it. Now I sent my papers and evidence to the Au Pair Network, I don't know if it will mean they can't get another au pair or what. I don't know what's happening with that now." (en latinamerikansk au pair)

Ovenstående citater indikerer endvidere, at der er en vis usikkerhed forbundet med udbetaling af feriepenge, hvilket belyses yderligere i afsnittet vedrørende information, rådgivning og vejledning, idet der netop i forhold til dette område efterspørges tydeligere information.

Når au pairer har fri fra huslige pligter, bruges **fritiden** på forskellige **aktiviteter**. Flere giver udtryk for, at de slapper af på værelset, hvor de skyper med familien i hjemlandet eller slapper af på andre måder, fx med læsning. Derudover bruger au pairer også tid sammen med nye venner (der også ofte er au pairer), som de har fra bl.a. sprogundervisningen. Sammen med vennerne laver au pairer sleep-overs, tager på shoppingture eller lignende. Endvidere fortæller en del au pairer, at de bruger tid på at gå i en katolsk kirke, særligt om søndagen.

Citater om au pairers fritidsaktiviteter

"In my free time I meet up with friends and talk and go out for coffee. Sometimes I also go to the church or I go to the park with the family." (en afrikansk au pair)

"I go to Aarhus or Aalborg in my free time. Sometimes I go to Odense for two-three days as well to visit friends and some [East Europeans] I've met when I lived there. Also, I relax and go to English lessons (online). When it was winter I watched the Christmas movie everyday with the family (julekalenderen) and ate Christmas food and everything. I was very lucky! Sometimes I also take the dog for a walk as a part of my free time." (en østeuropæisk au pair)

Enkelte au pairer fortæller også, at de bruger deres **fritid sammen med værtsfamilien**. Det kan være i forbindelse med familietraditioner eller højtider såsom fødselsdagsarrangementer, fastelavn eller julefrokoster, men det kan også være generel fritid i hverdagen, hvor au pairer slapper af, ser fjernsyn, går i parken eller spiser aftensmad sammen med enten hele familien, børnene eller primært værtsforældrene, hvis børnene i familien er teenagere. Derudover bruger flere au pairer noget af deres fritid på at deltage i sprogundervisning og/eller udføre frivilligt arbejde, hvilket er omdrejningspunktet for det følgende afsnit.

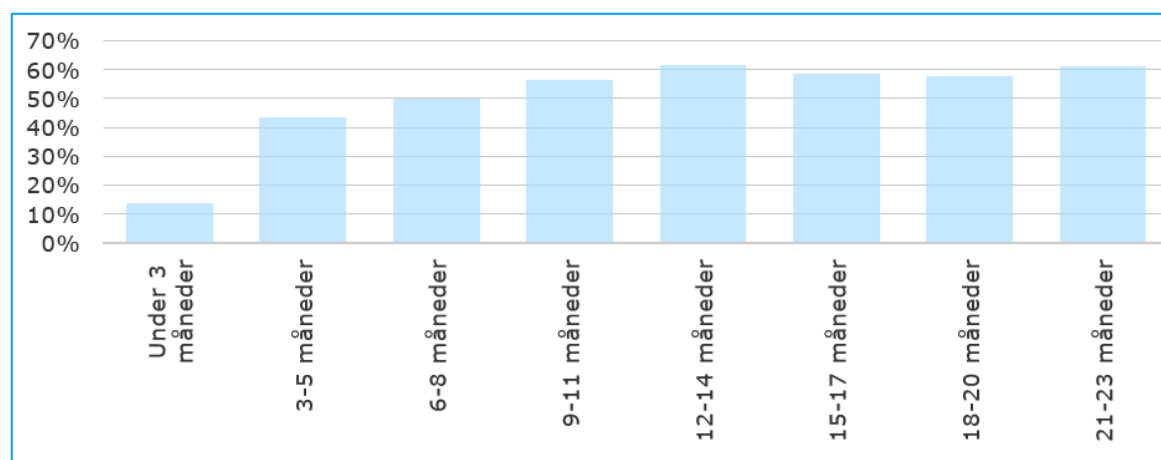
6.3 Sprogundervisning og frivilligt arbejde

Overordnet har omkring halvdelen af alle au pairer deltaget i danskundervisning. Au pairer giver generelt udtryk for, at de deltager i danskundervisning for at lære, møde venner, og/eller fordi værtsforældre beder dem deltage. Oplevelserne af kvaliteten af undervisningen varierer dog. Enkelte stopper til danskundervisning eller deltager ikke, fordi de ikke har mulighed for det grundet huslige pligter, eller fordi de ikke kan se formålet med at lære dansk. Derudover giver enkelte au pairer udtryk for, at de benytter muligheden for at udføre frivilligt arbejde. De, der udfører frivilligt arbejde, gør det oftest i relation til den katolske kirke, som de kommer i.

I dette afsnit beskrives au pairers deltagelse i sprogundervisning samt au pairers oplevelser heraf. Beskrivelser inddrager ud over kvalitative data også kvantitative data modtaget fra Udlændinge- og Integrationsministeriet (UIM) vedr. andelen af au pairer, som deltager i undervisningen. I afsnittet præsenteres endvidere au pairers oplevelser med frivilligt arbejde i Danmark.

Ifølge Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og UIM's Danskundervisningsdatabase har ca. 6 ud af 10 af alle de au pairer, som pr. 30. juni 2018 har opholdt sig i Danmark som au pair i mindst 1 år, **deltaget i danskundervisningen** i løbet af deres ophold (se Figur 11 nedenfor).

Figur 11. Andelen af au pairer, som opholdt sig i Danmark pr. 30. juni 2018, og som har deltaget i sprogundervisning fordelt på opholdstid

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og UIM's Danskundervisningsdatabase

For de au pairer, som har haft opholdstilladelse i mindre end tre måneder, er andelen af au pairer, som har deltaget i sprogundervisningen lavere end for de au pairer, som har haft opholdstilladelse i længere tid. Denne forskel antages at udspringe af, at der i starten af en au pairs ophold vil være en periode, hvor au pairen skal finde sig til rette, beslutte hvorvidt au pairen ønsker at deltage i danskundervisningen og herefter søge deltagelse samt tilknyttes et undervisningshold. I løbet af det første års opholdstilladelse er der således gradvist flere au pairer, som har deltaget i sprogundervisningen, mens udviklingen herefter stagnerer.

Omkring halvdelen af de au pairer, som er **interviewet** til evalueringen af ordningen, deltager i danskundervisning, mens enkelte giver udtryk for, at de tidligere har deltaget i danskundervisning, men af forskellige årsager er stoppet. Enkelte værtsforældre fortæller om, hvordan de har opfordret au pairer til at deltage i danskundervisning eller fremstillet det som et krav til au pairen forud for underskrivelse af kontrakten, at vedkommende skulle deltage i danskundervisningen.

En del au pairer fremhæver ønsket om at lære, som en **motivationsfaktor for at deltage** i danskundervisning. Enkelte nævner også, at de gerne vil blive i Danmark efter opholdet og derfor anser det som vigtigt at lære sproget. Andre fremhæver, at værtsforældrene gerne vil have, at au pairer taler dansk med særligt små børn, og at de derfor deltager i undervisningen. Det er dog ikke tilfældet i alle værtsfamilier, da nogle au pairer også giver udtryk for det modsatte – dvs. at værtsforældre gerne vil have, at der tales engelsk i hjemmet også med de mindre børn. Både nogle au pairer og værtsforældre giver udtryk for, at det (også) er på grund af det sociale, at de hhv. deltager og opfordrer au pairer til at deltage i sprogundervisningen. I særligt områder med

flere au pairer er der mulighed for, at au paires kan opbygge et netværk gennem deltagelse i sprogundervisningen, og det giver flere værtsforældre udtryk for at påskynde. Citaterne i boksen herunder afspejler au pairers forskellige motiver for at deltage i danskundervisningen samt værtsforældres begrundelser for, hvorfor au pairer skal deltage i danskundervisning.

Citater om, hvorfor au pairer ønsker at deltage i danskundervisning og værtsforældres indstilling hertil

"I finished my language school last December. Now I'm about to take some extra courses, which are every week and in the next week I'm going to the exam before I go home. Language school was four times a week until I finished. I really liked going to it. After the first exam I decided that I would like to be in Denmark, so I have applied for a student visa." (en filippinsk au pair)

"I started (danskundervisningen) again 3-4 months ago and finished module 5. I speak Danish with the kids and when I was in the Netherlands I learned Dutch as well. I wouldn't be able to be as close with the kids if I didn't speak Danish. I like the class." (en filippinsk au pair)

"The language class was good because I also met some friends there and learned about Danish culture." (en filippinsk au pair)

"Vi har det som et krav, for vores yngste er så lille. Nu snakker han engelsk, og så spurgte hun, om hun måtte stoppe til dansk, og selvfølgelig måtte hun det." (en værtsmor fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

Blandt både værtsforældre og au pairer er der delte meninger om **kvaliteten af undervisningen**. En au pair giver udtryk for, at hun ikke synes om undervisningen, og at det ofte er vikarer, der underviser, mens en anden giver udtryk for, at undervisningen er for svær. Andre au pairer oplever i modsætning hertil undervisningen som spændende, og en au pair fortæller om, hvordan hendes eneste formål med at fortsætte som au pair til sidst var at færdiggøre hendes danskundervisning. På samme måde varierer værtsforældres oplevelser med undervisningen. Hvor nogle værtsforældre oplever, at udbyttet af undervisningen er meget begrænset, er der andre værtsforældre, som beskriver, hvorledes deres au pairer har lært flydende dansk gennem kurset. Flere au pairer giver udtryk for, at de bruger dansk i hverdagen, og at de som et resultat af sprogundervisningen har fået nye venner.

De au pairer, som **ikke deltager** i sprogundervisningen, eller som stopper med at deltage i sprogundervisningen, er på samme måde **motiveret** af forskellige faktorer. Enkelte au pairer fortæller, at det ikke kan lade sig gøre at deltage i sprogundervisningen på grund af værtsfamiliens ønsker og det tilrettelagte tidsskema. Således er der nogle, som giver udtryk for ikke at kunne deltage, fordi de skal løse huslige pligter i det tidsrum, hvor danskundervisningen afholdes. Det kan eksempelvis være, fordi au paires skal babysitte, mens danskundervisningen foregår. Nogle au pairer oplever, at de kan deltage i danskundervisningen nogle af timerne, eksempelvis møde i klassen hver anden gang, mens andre oplever, at det slet ikke kan lade sig gøre at deltage i undervisningen på grund af de huslige pligter. I interviewene kan der også findes eksempler på, at værtsforældre en gang imellem har bedt au pairer blive hjemme fra undervisningen, hvis der pludseligt er opstået et behov for, at au paires hjælper til, som illustreret ved citatet herunder.

Citat omhandlende deltagelse i danskundervisning og fravær grundet værtsfamiliens behov/ønsker

"We go three times a week. In some cases, we have to cancel. The host is first priority. If we are sick or we have to do something for the family, we cancel. If they say can you do me a favor? Last time I was asked to pick up the kid because she was sick, when I was in school. It's okay." (en filippinsk au pair)

Derudover er der både værtsfamilier og au pairer, som beskriver, at nogle au pairer ikke kan se formålet med at deltage i sprogundervisningen og derfor ikke benytter sig af muligheden. Andre au pairer fortæller, at de ønsker at bruge deres fritid på andre ting i stedet, såsom at slappe af eller træne, og derfor ikke går til dansk. Den oplevede kvalitet ved undervisningen kan også være en medvirkende faktor til, at nogle au pairer vælger at stoppe med at deltage i sprogundervisningen. Yderligere fremhæver interessenter på området, at transportomkostninger, forbundet med at komme til sprogskolen, afholder nogle fra at deltage i sprogundervisningen. Forskellige begrundelser for ikke at deltage i danskundervisningen er illustreret ved citaterne nedenfor.

Citater om, hvorfor au pairer ikke ønsker at deltage i danskundervisning

I told my host mom that I wanted to go to a Danish class. I said maybe the night class would be okay for me, but she didn't want it. Because she might need help there. So I asked if I could do it during the day, but then she said, 'How can you clean the house if you're going to school?' (en filippinsk au pair)

"I started language school in November 2018 but after a while I stopped going because I wanted more time to relax." (en filippinsk au pair)

"Det er svært med det sprog. Den sidste siger direkte 'Hvorfor skal jeg lære dansk? Det er tydeligt, at jeg bliver smidt ud af landet?' Hun er fra [Østeuropa]. Hun lærer tysk nu, fordi hun skal til Tyskland bagefter." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"No, I wanted to but the schedule made it hard (at deltage i danskundervisning). She told me she doesn't want me to take the evening class because she thinks I'll be too tired in the morning. So if I wanted to, she said, it should be in the morning. But I didn't want to do that since I would be tired from working." (en filippinsk au pair)

"Vores ville gerne og startede med danskundervisning i [østjysk by] to gange om ugen, men hun var ikke glad for det. Der var dårlige undervisere, og det var meget syre, så hun havde ingen kommunikation med dem pga. sproget, og jeg havde jo håbet, hun kunne få et netværk af det." (en værtsmor fra Trekantområdet, gift el. i fast partnerskab)

Under interviewene giver enkelte au pairer og værtsforældre endvidere udtryk for, at au pairer har benyttet muligheden for at udføre **frivilligt arbejde** under deres ophold. Flertallet af de au pairer og værtsforældre, vi har talt med, giver dog udtryk for, at au pairer ikke udfører frivilligt arbejde. Hovedparten af de interviewede, som laver, eller vis au pair laver, frivilligt arbejde, gør dette via den katolske kirke, som de er tilknyttet. Her serverer de eksempelvis mad for hjemløse. Andre fortæller, at de har været frivillige ved Røde Kors, ved forskellige events for andre nationaliteter i Danmark og ved Café Cadeau i København.

En værtsforælder giver udtryk for, at hun ikke kendte reglen om, at au pairer må lave frivilligt arbejde. Hun fortæller, at det ikke på samme måde som muligheden for at gøre brug af danskundervisning er fremhævet i de breve, værtsforældrene modtager. At der blandt værtsforældrene er

en vis **usikkerhed omkring reglerne** på dette punkt, underbygges under andre interviews, hvor en værtsforælder eksempelvis fortæller, at vedkommende har hørt meget mere om, hvad au pairer ikke må gøre, end om hvad de må gøre.

7. BESKYTTELSE

Dette kapitel beskriver au pairers og værtsforældres oplevelser af og nøgleinteressenters perspektiver på den beskyttelse, som ordningen sikrer til begge målgrupper. Mens ordningens berøring af deltagerens interesser også sker via rammer vedrørende administrative krav, økonomi, huslige pligter, fritid og ferie, som beskrevet i de forudgående afsnit, fokuseres der her på faktorer, som kan påvirke au pairer og værtsfamilier i undtagelsesvise situationer som:

- Ved overtrædelse af ordningens regler
- Ved graviditet
- Ved kontraktopsigelse og familieskift
- Ved kontrol og forebyggelse af regelbrud via karensordning.

Bokserne nedenfor præsenterer de væsentlige rammer og regler, som kan påvirke beskyttelse underordningen, samt centrale fund om beskyttelse.

Beskyttelse

Nye rammer og regler gældende fra 2015

- Bedre mulighed for at finde en ny værtsfamilie
- Bedre beskyttelse ved afbrydelse af kontrakten
- Udvidet mulighed for karensregistrering. Karensregistrering omfatter også: udeladt betaling af au pairens ud- eller hjemrejsebillet og udeladt optegnelse af den påkrævede forsikring
- Aldersgrænse hævet til 18 år
- Vejledning og klare opholdsretslige regler for gravide

Fortsat gældende regler

- Værtsfamilien må ikke tidligere have misbrugt au pair-ordningen
- En au pair må opsige sin kontrakt med to ugers varsel
- Au pairesen må ikke være over 30 år på ansøgningstidspunktet ved første ansøgning. En au pair kan derfor godt være fyldt 30 år ved skift af værtsfamilie.
- Au pairesen må ikke have stiftet familie inden indrejse
- Au pairesens formål og kompetencer skal falde inden for hensigten med ordningen
- Værtsfamilien skal tegne forsikringer for au pairesen

Centrale fund om beskyttelse

- Data fra rådgivningsnetværket APN belyser, at der på trods af en forbedret ordning jævnligt forekommer **situationer, hvor ordningens regler brydes**. Flere interviewede interessenter og enkelte værtsforældre påpeger, at problemet øges af au pairers mangel på tillid til myndigheder, som gør dem mere sårbare over for dårlige vilkår.

- Generelt opleves der tilstrækkelig beskyttelse til **au pairer, som bliver gravide** under deres ophold. Der er nævnt problemer med at fortsætte opholdet som gravid, fx pga. omgang med rengøringsmidler.

- Generelt udtrykker de interviewede au pairer, værtsforældre og interessenter, at den nuværende ordning giver klarhed og fornuftige vilkår til begge parter **ved opsigelse**. Samtidig udtrykkes der bekymring om au pairers sårbarhed i opsigelsesperioden og værtsfamiliers økonomiske tab ved kontraktopsigelse.

- SIRI **kontrollerer løbende ordningen** via registersamkøring, stikprøvekontrol og pba. oplysninger om konkrete forhold. Det kan resultere i **karensregistrering** af værtsforældre og inddragelse af opholdstilladelser. Mens nogle interessenter mener, at karensregistret forbedrer ordningen, er der fortsat bekymring om sager med dårlige vilkår for au pairer, som ikke bliver opdaget og/eller forfulgt under det nuværende system.

7.1 Ved overtrædelse af ordningens regler

De fleste af de interviewede værtsforældre og au pairer nævner ikke mangler på beskyttelse af au pairers og værtsforældres interesser under ordningens nuværende rammer. Enkelte au pairer og værtsforældre har dog fortalt om forhold, som bryder reglerne, som fx rapporteret i de forudgående afsnit om huslige pligter og ferie. Dertil kommer data på henvendelser fra au pairer og værtsforældre til Au Pair Network, som belyser, at der forekommer situationer, hvor ordningens regler brydes. Dertil udtrykker både interessenter, enkelte værtsforældre og få au pairer, at manglende viden og tillid til myndigheder kan øge au pairers sårbarhed.

Det kan noteres indledningsvis, at **de fleste interviewede værtsforældre og au pairer ikke nævner væsentlige mangler i beskyttelse** for au pairer og værtsforældre under ordningens nuværende rammer. Generelt opleves de regler og oplysninger om ordningen, som har været på plads siden 2015, at øge sikkerheden for både au pairer og værtsforældre.

Ifølge data fra Au Pair Network, som både har et fast rådgivningstilbud til au pairer via telefon-hotline og sociale medier og assisterer au pairer ifm. konkrete sager, er der dog fortsat et mindretal af au pairer og værtsfamilier i Danmark, som oplever **situationer, hvor reglerne overtrædes**. Boksen nedenfor præsenterer data for henvendelser til netværket i 2018.²²

Henvendelser til Au Pair Network i 2018

²² De viste data er på de forskellige henvendelser, netværket modtog i 2018 (og 2017). Der er ikke pba. disse tal muligt at lave en opgørelse for, hvor mange personer der henvendte sig, i det nogle personer godt kan have henvendt sig flere gange til netværket. Ved spørgsmål kan Au Pair Network kontaktes: <http://aupairnetwork.dk/>.

Henvendelser til au pair-rådgivningstilbud i 2018 Au Pair Network

Antal henvendelser:

- 1240 henvendelser i 2018 (3,4 om dagen i gennemsnit), mod 1161 i 2017

Hvem: Henvendelser kom fra:

- Au pairer (85 %)
- Værtsforældre (6 %)
- Familie eller venner (4 %)
- Tidligere au pairer (3 %)

Emner: De mest adspurgte var: (*nogle henvendelser vedrørte mere en ét emne*):

- Au pair-kontrakten (771)
- Opholdstilladelse og pas (533)
- Timer til huslige pligter, fritid og ferie (358)
- Huslige pligter/opgaver som au pair (221)

Særligt beskyttelsesrelateret:

- Manglende betaling af lomme penge, feriepenge og/eller rejseomkostninger (13 % af alle henvendelser)
- 8 henvendelser om sexchikane eller voldtægt
- 11 henvendelser om sygehuse, læge eller medicin
- 5 henvendelser om sager vedrørende politiet

Derudover håndterer Au Pair Network et antal sager hvert år (58 sager i 2018), som de undersøger og forsøger at forfølge på vegne af au pairer. De fleste af disse sager omhandler penge, som værtsfamilien angiveligt skylder au pieren (mellem 1.000 og 50.000 i lomme penge, feriepenge og/eller kostpenge). Ifølge Au Pair Network forfølges en forholdsvis stor del af sagerne dog ikke, enten fordi sagen ikke kan bevises pga. manglende skriftligt materiale, fordi au pairer skal rejse ud af landet, eller fordi au pairer er bange for at miste deres opholdstilladelse.

Disse tal fra Au Pair Network belyser, at et betydeligt antal au pairer og værtsforældre oplever **usikkerhed om ordningens rammer og regler**, samt at der forekommer et antal tilfælde, som kan karakteriseres som vedrørende **faktisk eller mistænkte regelbrud** under ordningen. Dertil kommer de meget få, dog mere alvorlige sager, som kan vedrøre kriminel adfærd mod eller vedrørende au pairer i Danmark. Samtidig siger en repræsentant for et au pair-bureau, at de af og til bliver kontaktet af nogle, som oplever misbrug af ordningen. Bureauet udtrykker, at det tages meget seriøst, og at der laves anmeldelser, såfremt der er dokumentation for misbrug af ordningen. Bureauet mener dog, at det er svært ved at vurdere, hvorvidt der bliver gjort noget, da det ikke er egne kundefamilier, fx i en sag hvor en anmeldt person fortsatte med at have au pair-lignende personer hos sig – dog fra EU og derfor udenfor ordningen, formentlig for at omgå reglerne.

Enkelte interviewede værtsforældre, au pairer og interessenter påpeger også, at **mangel på viden om og tillid til myndigheder** begrænser au pairers mulighed for at kende deres rettigheder og henvende sig til myndigheder ved problemer. Enkelte værtsforældre, au pairer og interessenter nævner, at en del au pairer ikke kender deres rettigheder i Danmark og ikke har tillid til landets myndigheder, især politiet. Vi noterer, at dette ikke nævnes af de interviewede au pairer og værtsfamilier som et eksplicit problem ved ordningens rammer, men noget som kan forbindes med ordningens målgruppe, som mest er unge mennesker fra lande, som har helt andre politiske og kulturelle vilkår end danske.

Ifølge de interviewede interessenter og værtsforældre påvirker denne mangel på viden om og tillid til de danske myndigheder au pairer i Danmark på to måder: i deres daglige gang ude i

samfundet og i situationer, hvor de møder forventninger fra værtsfamilier, som er udenfor ordningens rammer. Først kan der opstå situationer, hvor nogle au pairer er bange for at bevæge sig rundt i offentlig transport eller gå i byen, fordi de ikke forstår, at de kan regne med generel sikkerhed og kan henvende sig til myndigheder, hvis der opstår et problem. Boksen nedenfor viser citater fra værtsforældre, som påpeger denne problemstilling.

Citater om manglende viden og tillid som kilde til sårbarhed for au pairer ifm. situationer udenfor værtshjemmet

"En gang, da vores [au pair] havde fået en busbøde, så græd hun jo. Hun troede, det var politiet, og at de var efter hende." (en værtsmor fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"De er bange for at gå i byen. Det tog lang tid for vores au pair at forstå, at man godt kan gå rundt i gaderne." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"En dansk mand fulgte efter vores au pair... antastede hende.... Og prøvede at afpresse hende, da han ved, at hun ikke har tillid til politiet." (en værtsmor fra Fyn, gift el. i fast partnerskab)

Derudover kan der også opstå situationer mellem au pair og værtsfamilie, hvor au pairen ikke føler, hun/han må sige 'nej' til familiens ønsker, dels fordi hun/han ikke tror, de har mulighed for at komme ud af situationen uden at miste opholdstilladelsen. Boksen nedenfor viser citater fra interessenter og en værtsforælder, som påpeger, hvordan manglende viden om myndighederne, samfundet eller egne rettigheder skaber problemer for nogle au pairer ifm. deres vilkår under au pair-opholdet.

Citater om manglende viden og tillid som kilde til sårbarhed for au pairer ifm. au pair-opholdet

"Au pairesne kender ikke nødvendigvis de regler, som egentlig er der for at beskytte dem." (en repræsentant for en filippinsk kulturforening)

"Vores au pair havde en veninde, der blev udnyttet i au pair-ordningen. Hun kom ud til et turiststed, arbejdede 10-12 timer i døgnet. Hun var der et halvt år og var bange for at blive sendt hjem, for så troede hun, at hun ville miste sin opholdstilladelse." (en værtsfar fra Syddanmark, gift el. i fast partnerskab)

"Det kan være et problem, hvis de skal arbejde mere. Fordi de føler, de skal. Men au pairer kan faktisk deporteres, fordi det er ulovligt arbejde, så man kan straffes for at tale ud om det. Det er en gråzone. Mange au pairer vælger at gøre, som familien siger. Nogle gange er det ikke meningen fra værtsfamiliernes side, men nogle gange er det... og deres visum er bundet til familien, så de er bange for at blive udvist. Mange af dem siger ikke noget. Familien kan sige, 'hvis du ikke er glad, vil vi afslutte din kontrakt'. De ved, at au pairesne er bange. De ved, at de har magt over au pairen... Det er baseret på sager, vi har arbejdet med... Det er et generelt problem, at au pairesne er bange for at tale ud." (en repræsentant fra Au Pair Network)

7.2 Graviditet

I det følgende afsnit beskrives oplevelsen af regler og rammer i forbindelse med **graviditet**. De nuværende regler, som vedrører situationer omhandlende graviditet under au pair-ophold, er kort beskrevet i boksen nedenfor.

Rammer for graviditet under au pair-ordningen

- Mens man ikke må være gravid, når man søger ophold som au pair, må en au pair, som bliver gravid under opholdet under den nuværende ordning, gerne fortsætte sit ophold, så længe det fungerer for værtsfamilien og au pæren.
- En gravid au pair har de samme opsigelseskrav og -rettigheder som en, der ikke er gravid, dvs. to ugers opsigelsesvarsel selv eller én måneds opsigelse, hvis værtsfamilien opsiger kontrakten. En gravid au pair må også gerne søge om at skifte værtsfamilie på samme vilkår som andre au pairer.
- Hvis en au pair fortsætter sit ophold under graviditet og føder i Danmark, inddrages opholdstilladelsen, da man ikke må have stiftet familie og fortsætte som au pair. Efter fast praksis vil der dog ikke blive fastsat en udrejsefrist før tidligst 2 måneder efter fødslen.
- Der er ingen officiel opgørelse af, hvor mange au pairer der bliver gravide under opholdet.

Det formodes at være **en meget lille andel** af au pairer og værtsforældre, som oplever at blive/se sin au pair blive gravid under opholdet. Au Pair Network rapporterer, at af de 2401 henvendelser, som netværkets rådgivningsservice til au pairer og værtsfamilier modtog i 2017 og 2018, vedrørte 61, eller 2,5 % af dem, graviditet eller faderskab. Det er uvist, hvor meget dette tal siger om, hvor mange au pairer der bliver gravide. Dels er der mange, der angiver, at de henvender sig på vegne af andre og måske henvender sig flere gange, selv om det drejer sig om samme sag. Dels er det formodentligt især de au pairer eller værtsfamilier, der oplever graviditeten som et problem, der henvender sig. I 2018 håndterede netværket mindre end tre sager vedrørende graviditet, hvor de har rådgivet og ledsaget au pairer i et længere forløb.

Ingen af de interviewede au pairer havde oplevet at blive gravid under au pair-opholdet i Danmark. Generelt oplever de interviewede værtsforældre og interessenter, at den nuværende ordning yder tilstrækkelig **beskyttelse til au pairer, som bliver gravide** under deres ophold. Af de få interviewede værtsforældre, som havde oplevet at se deres (førrige) au pair blive gravid, bliver der nævnt bekymringer om, at det ikke fungerer optimalt at have en au pair, som er gravid, da man bekymrer sig om hendes brug af fx rengøringsmidler under graviditeten. Derudover beskriver få værtsfamilier og interessenter, at det kan være økonomisk besværligt for en værtsfamilie at bære omkostningen af at have en au pair, som er højgravid og derfor kan være begrænset i mulighed for at udføre nogle huslige pligter, eller som bliver boende efter fødslen. Boksen nedenfor viser citater fra værtsforældre om graviditet under et au pair-ophold.

Citater fra værtsforældre om graviditet under au pair-ophold

"Jeg havde en tidligere au pair, som blev gravid, og der var rengøringsmidler, hun ikke måtte røre ved osv. Jeg ville gerne fortsætte med hende, men det ændrede opholdet pludseligt." (en værtsmor fra Nordjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Og hvis en au pair bliver gravid, så skal værtsfamilien stå for at give dem barsel osv. Man kan ikke give dem rettigheder for at være gravide – det kan ikke være værtsfamilien, der skal løfte den byrde. Det kan umuligt være et arbejdsgiverforhold på den måde, det skal være." en (værtsmor fra Syddanmark, enlig)

Det kan også noteres her, at det nederste citat i boksen afspejler talerens usikkerhed om reglerne på dette område, da der ikke er et krav om, at en værtsfamilie skal forsørge en au pair ved eller efter fødslen.

Ifølge Au Pair Network spørger værtsforældre eller au pairer, som henvender sig til Au Pair Network ifm. graviditet, om reglerne for opholdstilladelse. I de tilfælde, hvor netværkets rådgivere kender til situationens udfald, har de set nogle au pairer, som bliver med værtsfamiliens accept,

herunder nogle, som derefter bliver gift. Men i andre tilfælde bliver au paires opsagt, da familien ifølge netværket ikke vil have, at au paires er gravide, mens de gør rent osv. En filippinsk kulturforening har også set tilfælde, hvor gravide au paires får opsagt deres kontrakt, og andre, som bliver i en periode og derefter rejser hjem, afhængigt af hvad værtsfamilien vil.

Et interviewet au pair-bureau rapporterer, at de har oplevet 'en del' tilfælde, hvor au paires bliver gravide og bemærker, at det er fint, at der nu er klare oplysninger om reglerne for graviditet under et au pair-ophold, så au paires selv kan søge oplysninger om deres situation og rettigheder. Au Pair Networks rådgivere bemærker, at den nuværende ordning er en forbedring med to måneders ophold efter fødslen, men at det er en meget kort periode i forhold til at varetage barnets tarv og få fx anerkendt et evt. dansk faderskab.

7.3 Kontraktopsigelse og familieskift

Dette afsnit beskriver rammer og oplevelser vedrørende beskyttelse i tilfælde af kontraktopsigelse og familieskift under au pair-ordningen. Boksen nedenfor præsenterer de nuværende rammer for opsigelse og skift.²³

Rammer for kontraktopsigelse og familieskift

- En au pair kan opsig sin kontrakt med to ugers varsel.
- En værtsfamilie kan opsig au paires kontrakt med en måneds varsel.
- Ved alvorlig misligholdelse af kontrakten eller andre alvorlige omstændigheder kan den opsiges med øjeblikkelig virkning af både au pair og værtsfamilien.
- I opsigelsesperioden må au paires bo hos værtsfamilien. Som udgangspunkt skal au paires fortsætte med sin pligter i opsigelsesperioden, og værtsfamilien skal dermed give kost, logi og lomme-penge.
- Hvis parterne er enige om, at au paires flytter fra værtsfamilien, efter kontrakten er opsagt, er familien kun forpligtet, hvad angår lommepengene i opsigelsesperioden.
- Hvis en au pair vil blive i Danmark, har denne en måned til at finde en ny værtsfamilie og aflevere en ny ansøgning. Mens ansøgningen vurderes, må au paires gerne bo hos den nye familie som gæst, men må først lave huslige pligter for den nye familie ved tilegnelsen af ny opholdstilladelse.
- Ved skift kan det sammenlagte au pair-ophold være 2 år. Ansøgningsgebyr og penge til sprogundervisning betales ved enhver ny ansøgning.

Ordningens rammer har som delformål at sikre, at kontraktopsigelse og evt. nyt ophold kan ske under ordentlige forhold for både au paires og værtsfamilier. Generelt udtrykker de interviewede au paires, værtsforældre og interessenter, at den nuværende ordning er forholdsvis klar og giver fornuftige **vilkår for opsigelse** til begge parter, men samtidig udtrykker en række af de interviewede au paires, værtsforældre og interessenter nogle opmærksomhedspunkter. Disse omhandler særligt au paires sårbarhed i opsigelsesperioden og værtsfamiliers økonomiske sikkerhed ved kontraktopsigelse.

Der er ikke retvisende data, som viser udviklingen i antallet og andelen af familieskift under au pair-ordningen over længere tid. Eksisterende data kan dog vise, hvor mange af de au paires, som er i landet på et givent tidspunkt, der har skiftet familie og på hvilket tidspunkt under deres ophold i Danmark. Blandt de personer, som var i gang med et au pair-ophold i over ét år pr. 30. juni 2018, havde 17 % fået én eller to nye opholdstilladelser som au pair, dvs. kan betragtes som dem, der havde oplevet ét til to familieskift. Mens kun 8 % af dem, der havde været i Danmark i

²³ I forlængelse af de ny regler vedtaget 2019 vil der ikke skulle betales for sprogundervisning ved skift af værtsfamilie.

mindre end 6 måneder havde skiftet ophold én gang, havde 18 % af dem, der havde været i landet 6-11 måneder, skiftet en til to gange. (se Tabel 1).

Tabel 1. Antal og andel au parir boende i Danmark pr. 30. juni 2018, som havde fået ingen, én eller to nye au pair-opholdsgrundlag.

Opholdstid pr. 30. juni 2018	Ingen nye		Et ny au pair opholdsgrundlag		To nye au pair-opholdsgrundlag		I alt	Andel én el. to nye opholdsgrundlag
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel		
Under 6 måneder	360	92%	31	8%	0	0%	391	8 %
6-11 måneder	460	82%	97	17%	4	1%	561	18 %
12-17 måneder	285	85%	43	13%	8	2%	336	15 %
18-23 måneder	326	81%	75	19%	3	1%	404	19 %
Anm.: *Nogle enkelte personer med tre nye opholdsgrundlag er inkluderet mht. diskretionering. 161 personer med imputerede opholdsgrundlag er ikke inkluderet i opgørelsen. Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger pba. registerdata i Danmarks Statistik								

Ifølge de interviewede bliver kontrakter **opsagt af værtsfamiliers side** pga. negative oplevelser for hhv. familien eller au pieren. Værtsforældre har fortalt om tilfælde, hvor de har opsagt en au pair grundet forskellige forventninger eller præferencer til relationen, fx hvis en familie gerne vil have, at vedkommende vil være som 'en del af familien' men au pieren foretrækker at brug al sin fritid på sit værelse eller ude af huset. Andre fortæller om at have opsagt au parir, fordi de havde taget noget, havde en relation til et eller flere af børnene, som af forældrene beskrives som akavet, eller havde en personlighed, som ikke passede med familien, eller i få tilfælde grundet graviditet. I et enkelt tilfælde havde en interviewet værtsforælder opsagt en au pair, fordi hun virkede til at have psykiske problemer.

De interviewede **au parir**, som har været hos mere end én værtsfamilie, **har opsagt deres tidligere kontrakt** af forskellige årsager. Fx når en familie forventede mange flere timer med pligter end tilladt under kontrakten, når der var en personlighedskonflikt med en værtsmor, eller når de ikke følte, der var mulighed for at komme til andre aktiviteter, fx sprogundervisning.

Både de au parir, som har oplevet skift, enkelte værtsforældre og flere interessenter udtrykker i interviews, at au parir kan være meget **sårbare i opsigelsesperioden**. De opsiges, eller bliver opsagt fra, en kontrakt med en anden part, som de bor hos og skal blive ved med at lave huslige pligter for under opsigelsesperioden, og som også er grundlaget for deres ophold i landet. Nogle au parir finder en ny værtsfamilie, før de selv opsiges kontrakten, men hvis de bliver opsagt eller selv siger pludseligt op, har de kun en måned til at finde en ny familie og indsende en ansøgning. De få au parir, som har fortalt om oplevelser ved eller efter en opsigelse, har fortalt om opståede konflikter, som vedrører værtsfamiliers utilfredshed ved opsigelsen og uoverensstemmelse om, hvorvidt au pieren skulle blive i huset i opsigelsesperioden. Nedenstående boks viser citater fra au parir og fra Au Pair Network om denne type oplevelser.

Citater fra au pairer og en interessant vedrørende konflikt og usikkerhed ved opsigelse

"I ended the relationship with my host family recently and they told me I couldn't go before the contract was up. And of course, I got super upset, because they can't make me stay if I'm not happy. If I give notice, I'm allowed to go. They didn't like it at all - 'my house, my rules,' then they said 'we are finishing the contract.'" (en latinamerikansk au pair)

"It was very tough when I said I wanted to switch. So many problems ... I told the mom that I came because of the culture and the language, but staying with you it's not possible for me. I have to work about 10 hours (a day), and if I keep going I will be sick. They talked about it and said that they could find someone else to clean, and I could take care of the kids. She said the kids really like you. But then I had made up my mind, and had found another host family. I wrote a resignation email, she got so angry, and took away my phone, she wanted to talk with the new host mom ... I didn't understand what she was saying to people in Danish. Maybe she called SIRI - she threatened me that I would be in trouble, she mentioned that she had called the police, where will you go? But I know the rules for au pairs. I had said I would stay 14 days and help her find a new au pair. After she had taken my phone, I got scared, so I decided to leave that day." (en sydasiatisk au pair)

"Normalt får vi henvendelser, hvis en au pair kommer i problemer. Nogle gange er der en idé, at man bare kan sige op og rejse. Men der er en periode, inden man må rejse. I den periode, hvor man venter og bor med familien, den er svær. Og det samme, hvis værten ringer. Vi siger til dem, at de ikke bare kan smide deres au pair ud. I nogle tilfælde møder vi au pairer ved togstationen. Man kan forstå reglerne på to måder. Værtsfamilier vil ikke betale, hvis man ikke er der under de 14 dage. Men au pairer tror, at de bliver betalt, selv om de rejser med det samme. Så vi fortæller dem, 'de vil ikke betale dig, hvis du rejser.'... Der er ingen regler for, hvornår det er rimeligt at opgive en au pair... Så det er ikke helt lige. Fordi au pairen skal omvurderes for at få lov til at blive, og de skal finde en ny familie. Så det er en sværere situation for dem." (en repræsentant for Au Pair Network)

Som det nederste citat viser, har Au Pair Network i sin rolle som organisation med et fast rådgivningstilbud til au pairer i Danmark erfaret at få henvendelser fra au pairer, som er usikre på, hvilke regler der gælder for opsigelsesperioden, eller som kommer i en dårlig situation efter en konflikt ifm. opsigelse.

De interviewede **interessenter har forskellige meninger** om, hvorvidt au pairer er tilstrækkeligt beskyttet ved opsigelse og skift. En repræsentant for en filippinsk kulturforening mener, at det med de nuværende regler om familieskift virker tilfredsstillende, fordi de er klar over, at man skal finde en ny familie, før kontrakten udløber. Dermed siger en af de interviewede au pair-bureauer, at der er god beskyttelse for au pairer ved skift, i det at de normalt har god mulighed for at finde en ny familie. Boksen nedenfor viser disse synspunkter.

Citater fra interessenter, som mener der er fornuftig beskyttelse for au pairer ved familieskift

"Det er meget struktureret, med regler om at skifte familie. Man skal finde en ny familie, før ens kontrakt slutter. Det virker fint." (en repræsentant for en filippinsk kulturforening)

"Au pairer er godt beskyttet og spiller på flere heste. Dette gør, at familierne er meget begrænset beskyttet, fordi de dybest set ikke kan gøre noget, hvis en au pair springer fra og finder en anden familie. Dette kan være en stor økonomisk byrde for familien, som investerer mange penge i opstartsprocessen for at få en au pair." (en repræsentant for et au pair-bureau)

På den anden side mener det andet interviewede au pair-bureau, at au pairer ikke er helt beskyttet ved skift, i det at de ikke må lave huslige pligter, før det næste ophold er godkendt. Ifølge bureauet skaber det en situation, hvor begge parter ønsker, at au pairen begynder at agere som au pair, men ikke må. Bureauet påpeger en problemstilling, som også er nævnt af nogle enkelte af de interviewede værtsforældre og går på, at det ikke fungerer godt at kræve, at en au pair, som er skiftet til en ny værtsfamilie, ikke må lave huslige pligter, men modtager kost, logi og i nogle tilfælde lommepenge (selv om sidstnævnte ikke er påkrævet, inden opholdstilladelsen er udstedt). Boksen nedenfor viser citater, som udtrykker disse synspunkter.

Citater fra en interessent og en værtsforælder, som ser problemer i, at au pairer skal vente med at udføre huslige pligter ved familieskift indtil en ny opholdstilladelse godkendes

"Au pairer er ikke beskyttet ved skift på den måde, at de ikke har lov til at arbejde, før de får visum. Det er et problem, fordi familierne dermed bryder reglerne, hvilket sender et dårligt signal til au pairen om efterlevelse af reglerne. Alle ønsker et forhold, hvor au pairen deltager i familielivet fra det tidspunkt, hun ankommer til familien, så familien ikke har personen boende som en person, som skal opvartes, samtidig som au pairen ønsker at optjene lommepenge, så hun har lidt økonomisk frihed. At få visum (som giver tilladelse til at deltage i familiepligterne) kan tage op til tre måneder." (en repræsentant for et au pair-bureau)

"For den sidste au pair tog det tre måneder at få papirerne på plads... De ved jo godt, at hun bor hos mig, men siger så, at hun ikke må arbejde... Selvfølgelig skal hun arbejde, når hun får løn, kost og logi. Hvis hun er her, skal hun lave noget." (en værtsmor fra Fyn, enlig)

Derudover påpeger enkelte værtsforældre og et af de interviewede au pair-bureauer, at ordningens rammer kan resultere i **økonomisk usikkerhed for værtsfamilier**, da deres betaling til ansøgning, sprogundervisning, rejseomkostninger m.m. ikke erstattes, hvis en au pair siger op eller skal opsiges pga. uforudsete vanskeligheder i relationen. Boksen nedenfor viser citater fra værtsforældre og en interessent, der vedrører denne økonomiske usikkerhed.

Citater fra værtsforældre ifm. økonomisk tab ved opsigelse

"Danskundervisningen, det skal betales igen ved skift ... og derudover er der gebyret, godt 3000, inden man overhovedet er i gang. Man kan jo nå at få afslag, og så skal man betale igen." (en værtsmor fra Trekantsområdet, gift el. i fast partnerskab)

"Det er dyrt at skifte, fordi man skal have et nummer, man skal betale forsikring, danskundervisning (nu 6000 - tidligere gratis), og hvis man så skal have en fra Filippinerne, er flybilletten dyr - 17.000-20.000 skal man regne med udover de 4350, som man giver i måneden. Det er en ekstra omkostning." (en værtsmor fra Fyn, enlig)

"Familierne er mindre beskyttet, de har ingen beskyttelse. Au pairen kan bare rejse, hvis hun for eksempel ikke vil være ude på landet, de kan sige op uden grund." (en repræsentant for et au pair-bureau)

7.4 Kontrol og forebyggelse af regelbrud via karensordning

De forudgående kapitler og afsnit har i et vist omfang belyst, hvordan efterlevelse af og evt. brud på ordningens regler påvirker de au pairer og værtsforældre, som bruger den. Som den myndighed, der har ansvar for administration og kontrol af ordningen, udfører SIRI **periodisk kontrol** af, hvorvidt reglerne overholdes, og vedligeholder et **karensregister**. Karensregistreringen

betyder, at værtsfamilien afskæres fra at have en au pair-person i en periode på 2 år. Hvis værtsfamilien har en au pair-person på tidspunktet, hvor der træffes afgørelse om karens, vil au pair-personens opholdstilladelse blive inddraget. Boksen nedenfor opsummerer kontrolarbejdet og karensregistrering ifm. au pair-ordningen.

Kontrol og karensregistrering ifm. au pair-ordningen

Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) foretager kontrol af overholdelse af au pairers opholdstilladelser ved registersamkøring, herunder: samlivskravet med værtsfamilien, boligkravet til boligens størrelse, og at au pairen ikke arbejder ulovligt.

Udover registersamkøring har SIRI i 2016-2018 gennemført stikprøvekontrol af forsikringer og betaling af lommepenge. SIRI foretager endvidere kontrol af sager, som sagsbehandlere har mærket til senere kontrol på baggrund af konkrete omstændigheder, fx med henblik på at kontrollere arbejdsvilkår.

En værtsperson placeres i karensregistret – og kan dermed ikke ansøge om ophold for en au pair i en periode på 2 år – hvis det konstateres, at:

- au pairen hos værtsfamilien udfører pligter i flere timer end tilladt og udfører andet end huslige opgaver for værtsfamilien
- au pairen modtager for få lommepenge fra værtsfamilien
- der ikke er stillet et separat værelse til rådighed for au pairen
- værtsfamilien ikke har betalt personens flybillet til eller fra Danmark, når det var påkrævet
- værtsfamilien ikke har tegnet en arbejdsskade-forsikring, en fritids- og ulykkesforsikring og en forsikring, der dækker omkostningerne til hjemtransport i tilfælde af en au pair-persons død, alvorlige sygdom eller ulykke (forsikringer) - eller hvis forsikringerne ikke har været tegnet under hele au pair-personens ophold.

Kilde: SIRI

Sager kommer i kontrolregi ved **registersamkøring, stikprøvekontrol**, eller hvis **oplysninger i ansøgninger eller andre henvendelser fra borgere, anonyme eller myndigheder** indikerer, at en værtsfamilie eller au pair ikke overholder reglerne. De forskellige typer af kilder til sager, sagstyper og evt. konsekvens for overtrædelse vises i Tabel 2 nedenfor.

Tabel 2. Oprindelser, typer og evt. konsekvenser for sager kontrolleret ifm. au pair-ordningen.

Oprindelse	Hvad der kontrolleres	Evt. konsekvens
Registersamkøring Stikprøvekontrol Oplysninger ved skift af familie Henvendelse fra borgere, anonyme eller andre myndigheder	Forsikring Lommepenge Værelsesforhold Betaling af rejse til/fra DK	Karens af værtsfamilie
	Ulovligt arbejde	Inddragelse af opholdstilladelse og/eller politianmeldelse, bøde
	Au pair har børn/ er gift	Inddragelse af opholdstilladelse og/eller politianmeldelse, bøde
	Registrering af adresse	Ingen straf, der opfordres til at fejlen rettes
	Anden udnyttelse	Inddragelse af opholdstilladelse og/eller politianmeldelse

Hvis det konstateres, at en værtsfamilie ikke overholder reglerne vedrørende forsikring lommepenge, værelsesforhold eller betaling af rejse, karensregistreres værtspersonen/-parret, og au paires opholdstilladelse inddrages, hvis den er gyldig. Hvis det konstateres, at en au pair har søgt ophold efter at have stiftet egen familie eller har udført ulovligt arbejde under opholdet, vil opholdstilladelsen blive inddraget, og ved ulovligt arbejde kan det også være relevant at anmode

politiet om at foretage nærmere undersøgelse af, hvorvidt der er grundlag for straffeopfølgning af udlænding og/eller arbejdsgiver. Hvis det derimod konstateres, at au parens bopælsadresse er registreret sent eller forkert, er der ingen konsekvens, udover at fejlen bedes rettet. Hvis SIRI konstaterer, at der er sket alvorlig udnyttelse ifm. et au pair-ophold, vil de formodede ansvarlige politianmeldes – dog rapporterer SIRI's kontrolansvarlige, at det ikke er sket i de senere år.

Af de registersamkøringer, som blev kørt i 2016 og 2017, fandt SIRI i tre tilfælde, at au paires havde opholdt/arbejdet ulovligt.

Af de sammenlagt 117 sager, som blev udtaget til stikprøvekontrol vedr. forsikring og lomme-penge i 2016, 2017 og 2018, blev det vurderet, at ordningens betingelser var overholdt i 82 sager (70%), at der var behov for opmærksomhed i én sag (under 1%), og at betingelserne ikke var overholdt i 34 sager (29%). Af de 119 sager, som blev kontrolleret pba. konkrete omstændigheder i 2016²⁴, 2017 og 2018 ift. samlivskrav, lomme-penge og arbejdsvilkår, blev det vurderet, at reglerne blev overholdt i 87 sager (73%), at der var behov for opmærksomhed i 3 sager (3%), og at betingelserne ikke var overholdt i 29 sager (24%).

Evalueringens interviews har ikke systematisk spurgt au pairer og værtsforældre om karensordningen. Emnet er kun nævnt spontant af én interviewet værtsforælder, der selv havde oplevet at blive karensregistreret ifm. forsikringer. Den person udtrykte klarhed over, at deres egen for-glemmelse var årsagen til problemet, men beklagede konsekvensen for den au pair, hvis opholds-tilladelse blev inddraget på grund af deres (værtspersonens) fejl. Repræsentanten for et af de in-terviewede au pair-bureauer udtrykte tilfredshed med karensordningen, da de synes, det øger be-skyttelsen under ordningen, fordi den gør værtsfamilierne, som nødt vil komme i registret, mere opmærksomme på reglerne. Det kan dog noteres, at muligheden for sanktionering med inddra-gelse af opholdstilladelse ifm. regelbrud kan siges at bidrage til usikkerhed blandt au pairer om at henvende sig til myndigheder, hvis der opstår problemer under opholdet.

Au Pair Network konstaterer i samme forbindelse, at der er tilfælde, hvor reglerne ikke efterleves, men det ikke kan kontrolleres uden fysisk inspektion, fx sager, hvor au pairer forventes at sove i en hems eller på et værelse delt med værtsfamiliens børn, i stedet for at de har deres eget væ-relse, som opfylder ordningens krav. Myndighedernes kontrol ifm. ordningen strækker sig dog ikke ind i værtshjemmene.

²⁴ Tallet for 2016 omfatter også sager vedr. praktikanter.

8. RÅDGIVNING, INFORMATION OG VEJLEDNING

Med dette kapitel beskrives au pairers og værtsforældres oplevelser af den rådgivning, information og vejledning, som de har modtaget i forbindelse med au pair-opholdet. Ligeledes afdækker vi, hvorvidt au pairer og værtsforældre oplever at have modtaget den rådgivning, information og vejledning, som de oplever at have haft behov for.

Rådgivning, information og vejledning

Nye rammer og regler gældende fra 2015

- Bedre information
- Mere kontakt mellem SIRI og au pair-bureauer

Som det fremgår af boksen, er der vedtaget ændringer af au pair-ordningen med aftalen, der trådte i kraft i 2015, som har haft fokus på at sikre bedre information og vejledning. Informationen er søgt styrket gennem vejlednings- og opfølgingsbreve og informationspjecer. Samtidig har au pair-bureauerne fået mulighed for gennem en kontaktpersonsordning at opnå mere fyldestgørende vejledning i form af blandt andet skriftligt materiale og et årligt møde.

Centrale fund om rådgivning information og vejledning

- Både au pairer og værtsforældre har mulighed for at modtage rådgivning, information og vejledning fra flere forskellige, relevante formelle og uformelle kanaler. Særligt **au pairer bruger ofte flere forskellige informationskanaler**, når de orienterer sig om ordningen, samt hvis der opstår spørgsmål under deres ophold. Flere au pairer giver udtryk for, at de både har gjort brug af uformelle netværk samt har benyttet forskellige hjemmesider for at opnå den relevante information.

- En del au pairer og værtsforældre er tilfredse med den **information og vejledning, som de modtager fra SIRI**, og som SIRI har udformet. Flere både au pairer og værtsforældre udtaler sig positivt om hjemmesiden 'Ny i Danmark'.

- Nogle au pairer, værtsforældre og interessenter giver udtryk for, at informationen på specifikke områder kunne tydeliggøres. Det drejer sig om områder såsom feriepenge og kontraktopsigelse.

- Ikke alle au pairer og værtsforældre er bekendte med, at **Au Pair Network** eksisterer. Au Pair Network modtager dog en række henvendelser, og det er primært fra au pairer og oftest vedrørende kontraktspørgsmål samt visum og pas. Interviews indikerer, at de, som henvender sig, er tilfredse med den information og vejledning, de modtager fra Au Pair Network.

- Nogle værtsforældre oplever **au pair-bureauer** som deres primære kilde til information. Au pair-bureauer udformer information til både au pairer og værtsforældre, og nogle værtsforældre kontakter bureauet med spørgsmål undervejs i forløbet. Interviews indikerer, at bureauerne oplever at have en fin kontakt med SIRI.

- Filippinske au pairer modtager information og vejledning om ordningen i deres **hjemland** via Country Familiarization Seminars. Datamaterialet muliggør ikke generelle konklusioner om udbyttet af seminarerne, men der er svage indikationer på, at au pairer oplever disse som hjælpsomme.

- Særligt au pairer gør brug af **uformelle kanaler**, når de søger information og vejledning i relation til ordningen. Nogle au pairer efterspørger vejledning hos værtsfamilier, mens den kilde til information, som flest au pairer synes at benytte, er sociale netværk.

Afsnittet er struktureret efter de primære kanaler, som au pairer og værtsforældre giver udtryk for at modtage information og vejledning fra. Først beskrives således den vejledning, som SIRI yder på området, hvorefter anden generel vejledning i Danmark belyses. Her er tale om vejledning fra eksempelvis støttenetværk som Au Pair Network samt fra au pair-bureauer. Dernæst udfoldes den vejledning, som au pairer kan modtage i deres hjemlande, hvorefter den vejledning og information, som findes i mere uformelle netværk, beskrives.

8.1 Vejledning af SIRI

Generelt giver både nogle værtsforældre og nogle au pairer udtryk for at være tilfredse med den **information, som de modtager fra SIRI** og kan finde på **nyidanmark.dk**. Disse **værtsforældre** oplever, at de har kunnet finde den nødvendige information i forbindelse med ansøgningsprocessen på hjemmesiden 'Ny i Danmark', og at de efterfølgende har kunnet få viden om andre relevante spørgsmål, der er opstået undervejs i forløbet. Enkelte værtsforældre fortæller også, at de via telefonisk kontakt med SIRI, i forbindelse med tvivlsspørgsmål, har fået hjælpsom rådgivning. Her gør en værtsfar videre opmærksom på, at han ikke tidligere var bekendt med muligheden for at søge uvildig rådgivning hos styrelsen. Dette kan indikere, at ikke alle værtsforældre er opmærksomme på muligheden for at søge denne type rådgivning.

Citater fra værtsforældre, der er positivt stemte overfor informationen fra SIRI

"Ny i Danmark's au pair-side er ret god. For eksempel da den sidste skulle hjem tidligere, tjekkede vi på hjemmesiden, om vi skulle betale rejsen, og det skulle vi." (en værtsfar fra Sydjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Jeg har selv klaret ansøgningsprocessen. Jeg synes, at det materiale, der er, er ret godt." (en værtsmor fra Sydjylland, fraskilt el. separeret)

"Hjemmesiden er super fin." (en værtsmor fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

"Jeg synes, at hvis man gider at læse hjemmesiden, så står det hele der. Og hvis man ringer, så er de søde til at hjælpe." (en værtsfar fra Østjylland, gift el. i fast partnerskab)

Også nogle **au pairer** indikerer, at hjemmesiden 'Ny i Danmark' er hjælpsom, når de spørges til, hvorvidt de har følt sig tilstrækkeligt informeret og vejledt i forbindelse med deres ophold. En au pair beskriver hjemmesiden som en tjekliste, mens en anden beskriver hjemmesiden som en god guideline. Antallet af au pairer, der udtaler sig om hjemmesiden, og vejledningen fra SIRI generelt, er begrænset, men blandt dem, der udtaler sig, synes den overvejende indstilling til informationen at være positiv. Også kontrakten fremhæves som en brugbar kilde til information.

Citater fra au pairer, der er hhv. positivt stemte og ambivalente overfor informationen fra SIRI

"The amount of information was fine. Before I applied I read in the website nyidanmark.dk – I read about the au pair program on the website and felt very well informed. In the contract they sent, the information was well-stated." (en filippinsk au pair)

"I found everything on 'Ny I Danmark'. It's a good guideline. I also found girls that had been au pairs and read their blogs." (en østeuropæisk au pair)

"I thought it was sufficient information (hjemmeside), but I think there is more information needed like updated info about the au pair program. Sometimes it was sugar-coated that life being an au pair is this and that 'you can enjoy everything blah blah blah', but the truth is, that you need to work 6 hours a day or 30 hours a week." (en filippinsk au pair)

At **informationen fra SIRI og SIRI's hjemmesider** er hjælpsom understøttes endvidere af au pair-bureauernes oplevelser. Ligeledes oplever en repræsentant fra et bureau, at det er let at ringe til styrelsen, at hjemmesiden *Ny i Danmark* er god, og at kontrakten samtidig er fyldestgørende. Repræsentanter fra au pair-bureauer samt Au Pair Network fremhæver endvidere, at der ikke er så lang ventetid hos styrelsen, samt at sagsbehandlingstiderne er blevet kortere.

Dog er der også både blandt værtsforældre og au pairer få, som giver udtryk for at mangle information og/eller være forvirrede over den information, som de har fået/fundet. En au pair fortæller, at hun særligt i starten var forvirret over de mange dokumenter, som hun modtog fra SIRI, og hun havde endvidere en oplevelse af, at reglerne ændrede sig flere gange, uden at hun forstod hvorfor. Samtidig fortæller en anden au pair, at hun havde indtryk af, at informationen på hjemmesiden blev fremstillet på en forkert måde, som illustreret ved det tredje citat i boksen ovenfor.

En værtsforælder efterspørger endvidere, at der på SIRI's hjemmeside var mere information at finde om værtsfamiliernes forpligtigelser ift. udlandet og mere specifikt i forhold til Filippinerne og det filippinske konsulat i Danmark. Derudover giver en anden værtsforælder udtryk for en oplevelse af, at informationen på hjemmesiden er inkonsistent og beskriver samtidigt, at vedkommende har ventet længe på et brugbart svar i forbindelse med en telefonisk kontakt. Disse oplevelser hører dog til sjældenhederne i den forstand, at de fleste au pairer og værtsforældre, som har udtrykt sig om emnet under interviews, har været tilfredse med den eksisterende information.

Imidlertid er der under interviews med værtsforældre også fremkommet eksempler på, at nogle au pairer mangler **viden om rettigheder** under ordningen (også nævnt i afsnit om beskyttelse ovenfor). Dette er således ikke en pointe, som gør sig gældende i forhold til information og vejledning fra SIRI alene. Under enkelte interviews ytres der på samme måde også **et ønske om, at nogle værtsforældre var bedre informerede** om ordningens regler og rammer. Fra Au Pair Networks side er der blevet stillet spørgsmålstejn ved, hvorvidt alle værtsforældre er helt opdateret på regler og rammer for den nuværende au pair-ordning, idet de har indtryk af, at nogle af de værtsfamilier, som har haft mange au pairer, ikke nødvendigvis er opmærksomme på, at reglerne er blevet ændret.

Dette indikeres yderligere under interviews med interessenter på området. Et au pair-bureau synes, at **regler vedrørende feriepenge** ikke er tydeliggjort tilstrækkeligt, idet de oplever, at både værtsforældre og au pairer ofte henvender sig med tvivlsspørgsmål til netop dette. På samme måde oplever Au Pair Network, at reglerne i forhold til opsigelse af kontrakten ikke er formidlet tydeligt nok, fordi de ofte oplever, at au pairer har misforstået reglerne på dette område. Au Pair Network fortæller således, at nogle au pairer tror, at de kan forlade familien, umiddelbart

efter en kontrakt er opsagt, og stadig modtage lommepenge. Således fremhæver aktører på feltet nogle specifikke temaer, som de oplever, at der er behov for yderligere information og vejledning omkring.

Overordnet tegner der sig dermed et billede af, at mens hovedparten af de værtsforældre og au pairer, der udtaler sig om emnet, giver udtryk for at være tilfredse med informationen udformet af SIRI, er der enkelte, som er forvirrede, og nogle, som efterspørger mere information om bestemte, afgrænsede temaer.

8.2 Anden vejledning i Danmark

Udover den information, rådgivning og vejledning, som SIRI tilbyder, findes der også andre aktører i Danmark, som vejleder au pairer og værtsfamilier. Au Pair Netværk (APN) og au pair-bureauer er sådanne aktører, der også tilbyder information, rådgivning og vejledning på området. I afsnittet beskrives først information, rådgivning og vejledning fra APN, hvorefter tilsvarende beskrives for au pair-bureauerne.

Au Pair Network

Under interviews indikeres det, at nogle **au pairer bruger Au Pair Network (APN)**, når de søger råd og vejledning. I en fokusgruppe afholdt i forbindelse med danskundervisning fortæller au pairer, at de er blevet bekendte med APN, eftersom APN holdt et oplæg for deres klasse. Andre giver udtryk for, at de har deltaget i **arrangementer** afholdt af APN. Oplysninger om APN og deres kontaktinformationer fremgår endvidere af kontrakten og breve fra SIRI, så af den årsag burde alle au pairer være bekendte med APN i et vist omfang. Alligevel er det dog APN's indtryk, at ikke alle er opmærksomme på, at APN, og muligheden for at søge råd og vejledning her, findes. APN giver udtryk for, at au pairer ikke altid læser kontrakten og brevene, så de forsøger i stedet at række ud med arrangementer samt på de sociale medier for at sprede kendskabet til netværket. At ikke alle au pairer er bekendte med APN underbygges yderligere af interviewene. En au pair fra et sydafrikansk land efterspørger netop et netværk som APN, som kan yde vejledning.

Der er dog også en del au pairer, som kender til APN. APN fik i 2018 1.240 **henvendelser**, hvoraf 85 % af alle henvendelser kom fra au pairer²⁵. Oftest drejer henvendelserne sig om generelle spørgsmål vedrørende kontrakten, efterfulgt af spørgsmål vedrørende visa og pas. APN behandler også relativt mange henvendelser vedrørende spørgsmål til antal timers huslige pligter, fridage og ferier, huslige pligter, og hvordan man kan blive i Danmark efter au pair-forløbet. Under interviewene indikeres det også, at nogle au pairer har gjort brug af APN i forbindelse med **tvivls-spørgsmål**. En au pair fra et asiatisk land fortæller om, hvordan hun har været i kontakt med APN både i forbindelse med afklaring af spørgsmål til visum og i forbindelse med problemer, hun oplevede i værtsfamilien, som gjorde, at hun ønskede at skifte familie. APN hjalp hende ligeledes, da hun ikke modtog de sidste lommepenge, efter at kontrakten var blevet opsagt. På samme måde fortæller en anden au pair fra Latinamerika, hvordan hun har søgt hjælp fra APN i forbindelse med manglende udbetaling af feriepenge. De au pairer, som giver udtryk for, at de har søgt rådgivning og modtaget hjælp fra APN, synes at have været glade for vejledningen og hjælpen, som de har modtaget.

Også værtsfamilier tager kontakt til APN, selvom de står for en mindre andel af det samlede antal henvendelser, som APN modtager. Ifølge APN's egne data, var 6 % af de henvendelser, som de modtog i 2018, fra værtsforældre. Når værtsforældre henvender sig, er det oftest i relation til de samme overordnede temaer som au pairer, dvs. at henvendelserne typisk drejer sig om kontrakten og visa samt pas. Ifølge APN henvender værtsforældrene sig typisk med generelle

²⁵ Fakta i dette afsnit bygger på: *Overview of enquiries to the au pair-counselling in 2018 (Au Pair Network)*

spørgsmål om au pair-ordningen og fortolkning. Nogle gange er de også tvivlende over for, om de råd, deres au pair gengiver at have fået om reglerne, er rigtige. De kan også være interesserede i at få generel information om regler for, hvor meget de eksempelvis skal give til en au pair, der kommer fra EU, eller hvorvidt deres au pair kan blive optaget i det danske uddannelsessystem. Flere værtsforældre spørger dog, ifølge APN, også til vilkår og huslige pligter. Mere specifikt henvender værtsforældre sig med spørgsmål til, hvilke opgaver eller huslige pligter de må bede en au pair løse.

Under interviewene fortæller få værtsforældre også, at de har været i kontakt med APN og/eller har fået vejledning af APN. En værtsforælder fortæller, hvorledes en frivillig fra APN hjalp i forbindelse med, at en au pair skiftede til hendes familie. Au paires boede under vilkår, som ikke var i overensstemmelse med ordningens regler og rammer, og derfor fik skiftet en dramatisk karakter. Værtsforælderen oplevede, at den frivillige fra APN havde styr på reglerne og havde forståelse for både værtsfamiliens og au paires perspektiv i den konkrete situation. Efterfølgende giver den samme værtsforælder udtryk for at have efterspurgt vejledning fra APN i forbindelse med tvivlsspørgsmål relateret til visum og SKAT. En anden værtsforælder fortæller om, hvorledes hun har henvist sin au pairs veninde, som også var au pair, til APN, fordi vedkommende oplevede problemer i værtsfamilien. En tredje værtsforælder beskriver, hvorledes de har kontaktet APN for at finde en au pair. På den baggrund tegner der sig et billede af, at der blandt de få værtsforældre, som udtaler sig om at have været i kontakt med eller henvist til APN, har været relativt forskellige årsager til kontakten, og at der har været tilfredshed med den støtte og/eller hjælp, som værtsforældrene har modtaget.

Au pair-bureauer

Nogle **værtsforældre** indikerer, at deres primære kilde til information i forbindelse med au pair-ordningen er deres **au pair-bureau**. Når værtsforældre vælger at gøre brug af et au pair-bureau, er det ifølge et bureau ofte begrundet ved, at værtsforældre derved kan spare tid i forbindelse med ansøgningsprocessen. Au pair-bureauer kan udover at assistere familierne i ansøgningsprocessen dog også vælge at tilbyde information og vejledning både inden og under au paires ophold hos familien. Der findes au pair-bureauer i Danmark og i udlandet, og der er stor variation i kvaliteten af den vejledning, de tilbyder, samt hvorvidt de er i kontakt med myndigheder. Under den nuværende au pair-ordning er der to au pair-bureauer (de interviewede til nuværende evaluering), som har en kontaktperson i SIRI, da andre bureauer ikke har brugt den mulighed.

De au pair-bureauer, som vi har været i kontakt med, giver begge udtryk for, at de udformer en **håndbog** med information om de relevante regler og rammer i forbindelse med au pair-ordningen, som de sender til familierne, når au paires ankommer. Disse håndbøger (ved et bureau kaldet au pair-bøger) indeholder bl.a. information om regler vedrørende ferie, tidsskema og lomme penge. Au pair-bureauerne har indtryk af, at disse håndbøger bliver brugt. Også under et fokusgruppeinterview med au paires indikeres det, at nogle bruger håndbøgerne, eftersom en au pair referer til en sådan håndbog på spørgsmålet om, hvorvidt vedkommende har oplevet at føle sig informeret og vejledt under opholdet.

Udover at fremsende håndbøger giver au pair-bureauer endvidere udtryk for, at de er i **telefonisk kontakt** med familierne. Det kan være i forbindelse med tvivlsspørgsmål, hvor familier kontakter bureauerne for at få viden om konkrete forhold, eller det kan være au pair-bureauerne, som efterfølgende følger op med familierne for at høre, hvordan det går.

Et af de interviewede bureauer fortæller også, at de får **henvendelser fra au paires**, som har spørgsmål til regler, arbejdsopgaver eller gerne vil skifte familie pga. misforståelser eller brud på

regler. På den måde tyder det på, at au pair-bureauerne primært yder vejledning til de værtsforældre, som vælger at gøre brug af et bureau, og dermed i nogle tilfælde også vejleder au pairer.

Begge au pair-bureauer, som vi har været i kontakt med, indikerer endvidere, at der er en relativ tæt **kontakt med SIRI**. Jævnfør den regelændring, som præsenteres indledningsvist i afsnittet, har begge bureauer en kontaktperson i SIRI. En repræsentant for et au pair-bureau fortæller, at vedkommende oplever at have styr på ordningen, men at hun ved tvivlsspørgsmål kan tage fat i sin kontaktperson i SIRI for at være helt sikker. En repræsentant fra et andet bureau giver ligeledes udtryk for, at det er let at komme i kontakt med SIRI, hvis der opstår spørgsmål. Det bureau fortæller endvidere, at de siden oprettelse af kontaktpersons-ordningen oplever at have fået et tættere samarbejde, hvilket giver en fornemmelse af tryghed og mulighed for at yde bedre service for egne kunder.

8.3 Vejledning i au pairers hjemlande

Som allerede beskrevet under afsnittet omhandlende administration og økonomi, skal nogle au pairer deltage i **vejledende kurser** i hjemlandet, før de må blive au pairer i Danmark. Au pairer fra Filippinerne skal således deltage i et Country Familiarization Seminar, hvor de præsenteres for Europa samt indholdet i au pair-ordningen (for mere om viden om seminaret i relation til ansøgningsprocessen, se kapitel 5). Det er også muligt for au pairer at deltage i et orienteringsseminar i Filippinerne, hvilket få af de au pairer, som vi har talt med, fortæller, at de har gjort.

Under interviewene fortæller enkelte au pairer, at de på disse seminarer bliver oplyst om deres rettigheder, samt at de får præsenteret, hvad de vil kunne forvente af et au pair-ophold. I tråd hermed beskriver en repræsentant for den filippinske ambassade i Danmark, at formålet med seminaret er at forberede au pairer på, hvad de kan forvente, samt at oplyse dem om deres rettigheder og pligter og fortælle dem, at de under deres ophold ikke vil være hushjælpere/stuepiger.

Kun én au pair udtaler sig om udbyttet af seminaret, og det i meget positive vendinger, som illustreret ved citatet i boksen herunder. På den måde indikerer denne undersøgelse, at i hvert fald nogle au pairer oplever seminarerne som hjælpsomme, selvom det er vigtigt at understrege, at datagrundlaget for denne indikation er relativt sparsomt.

Citat om au pairers oplevede udbytte af informationsseminar i hjemlandet

"It's extremely helpful especially if you haven't been to Europe. They tell you about the weather, the culture. In general, about Europe. The seminar is for au pairs going to Europe. There are also one for the Americas." (en filippinsk au pair)

8.4 Uformel og netværksbaseret vejledning og sparring

Mens værtsfamilierne i undersøgelsen ikke italesætter brugen af uformel vejledning såsom vejledning fra venner og bekendte, indikerer interviewene, at uformelle kanaler er en af de hyppigst anvendte kilder til information for au pairer. Interviewene indikerer, at au pairer særligt gør brug af to uformelle kilder til information og vejledning, som er 1) værtsfamilier og 2) sociale netværk.

Enkelte au pairer spørger værtsfamilierne til råds, hvis der er noget, som de er i tvivl om. Au pairer fortæller således om, hvordan værtsfamilier har hjulpet dem med information både i ansøgningsprocessen samt i forbindelse med andre tvivlsspørgsmål undervejs i deres ophold. En au pair fra Filippinerne fortæller eksempelvis, at værtsfamilien bl.a. har givet hende information om byen, mens en anden au pair fra Østeuropa beskriver, hvordan værtsmoren har hjulpet hende meget ved at give hende information i starten, hvor hun oplevede et stort kulturshock.

Flere au pairer giver under interviews desuden udtryk for, at de har brugt deres **sociale netværk** for at få information og vejledning om ordningen. Som præsenteret i forbindelse med ansøgningsprocessen er der flere, som bliver bekendte med ordningen gennem netværk, og ad den vej tilegner sig information, ligesom nogle både au pairer, interessenter og værtsfamilier beskriver, hvorledes au pairer bruger sociale netværk til at tilegne sig information.

Citater om information og vejledning via sociale netværk

"I think you learn a lot through word of mouth through other au pairs. Like you hear from them, then you think you're underpaid (like in vacation- or food money)." (en filippinsk au pair).

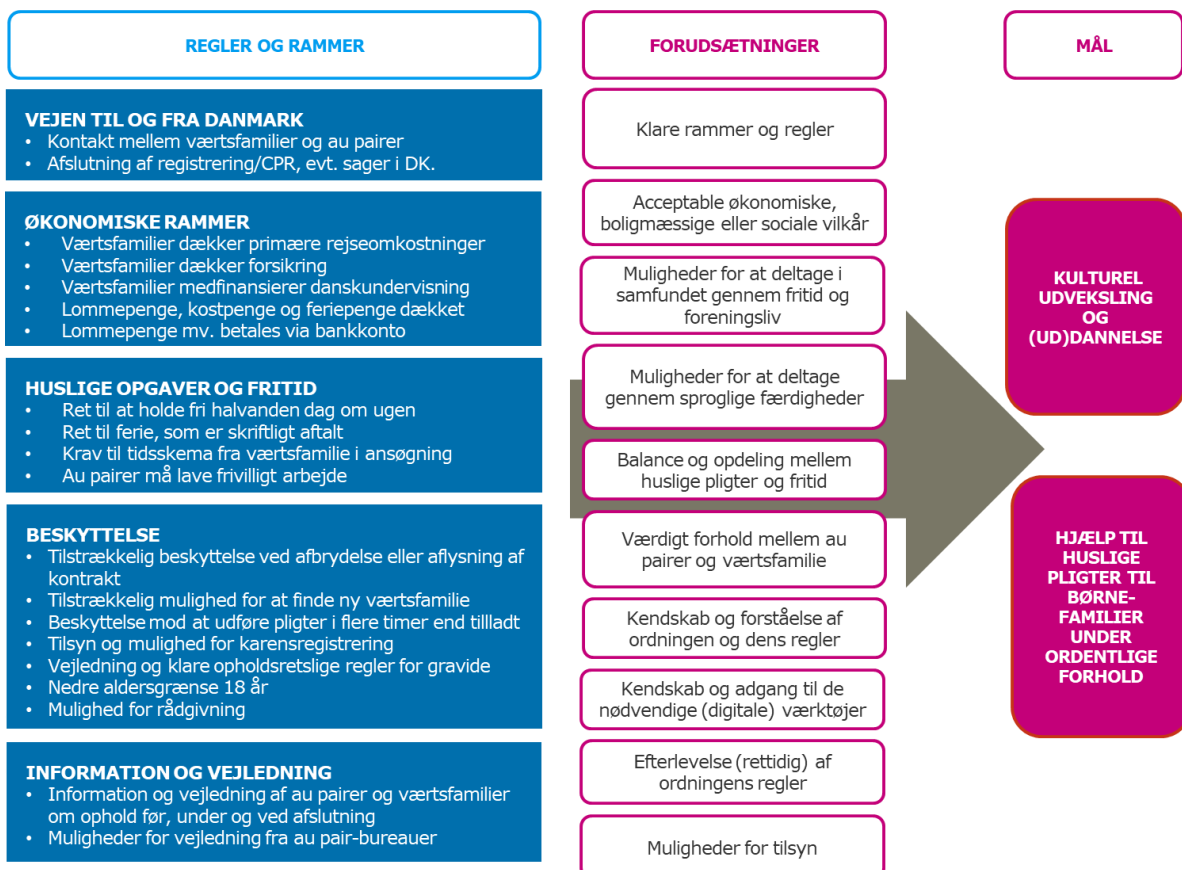
"My cousin told about being an au pair in Denmark and it was he who recommended. He told me everything in Filipino, because it was easier to understand for me. (...) After I had been on internet and search about to be an au pair in Denmark, I wanted to go. I read online and then I thought it was a nice program. I was looking forward to coming up here." (en filippinsk au pair)"

"They talk internally first. Sometimes it's a bit delayed, when they talk to us. It's good when they come at an early stage. That is when we can help them. It's always network based to find us." (en repræsentant fra Au Pair Network)

For nogle au pairer kan det være en fordel at bruge sit sociale netværk som en informationskilde, fordi det som udtryk i et citat i boksen herover kan være lettere at forstå informationen. En værtsforælder peger endvidere på et andet negativt forhold ved, at au pairer gør brug af sociale netværk for at tilegne sig information. En værtsfar oplever, at det ikke er korrekt information, som bliver delt i nogle sociale netværk, og at flere af hans au pairer, efter at være blevet en del af et socialt netværk af au pairer, er blevet misinformede omkring, hvornår de må udføre huslige pligter, samt hvilke huslige pligter de må udføre.

BILAG 1. OVERSICHT OVER ORDNINGENS FORMÅL OG RAMMER

I forbindelse med nuværende evaluering har Rambøll udviklet, med input fra interessenter og opdragsholder, nedenstående oversigt over den nuværende au pair-ordnings formål og rammer.

BILAG 2. DESIGN OG METODE

Denne evaluering er baseret på dybdegående interviews²⁶ med personer, som er eller har været au pairer i Danmark, med danske 'værtsforældre', som har haft en udenlandsk au pair boende, samt relevante interessenter. Mere præcist baseres rapportens hovedanalyse på semistrukturerede fokusgruppe- og individuelle interviews med 24 au pairer, 23 værtsforældre og repræsentanter for 8 forskellige organisationer eller myndigheder, som har særlige roller og viden om au pair-ordningen. Den kvalitative tilgang sikrer, at der kan redegøres for de væsentlige motivationer og oplevelser, som de udenlandske og danske deltagere i ordningen har, med mulighed for nuancering og perspektivering ud fra deres levede virkelighed.

Udover rapportens kvalitative data præsenteres der aggregerede baggrunds- og forløbsdata i afsnit 3. Disse data er ikke samlet ind i direkte forbindelse med den kvalitative analyse, men er trukket og videresendt af SIRI/UIM.

Udvælgelse og rekruttering

For at sikre et kvalitativt datagrundlag, som kan afdække de forskellige motivationer og oplevelser, som au pair-ordningens deltagere kan have, er udvælgelse af au pairer og værtsfamilier foretaget med afsæt i baggrundsdata om den samlede gruppe af au pairer og værtsforældre, som var deltagere i ordningen pr. 1. juli 2018, som også rapporteres i kapitel 3.

Værtsforældre blev rekrutteret via brev til e-Boks afsendt af SIRI, med link til et kort spørgeskema, hvor der indsamledes baggrundsoplysninger som fx postnummer, antal børn og antal au pairer over tid samt kontaktoplysninger og tilgængelighed til interviews. Brevet og spørgeskemaet indeholdt oplysninger om evalueringens formål samt oplysninger om fortrolighed og sletning af persondata, og spørgeskemaet indhentede samtykke fra respondenterne. 683 værtsforældre svarede på noget af spørgeskemaet, og 403 af disse oplyste kontaktoplysninger og signalerede villighed til at deltage i enten en fokusgruppe eller et individuelt interview. Med besvarelserne fra spørgeskemaet udvalgte Rambøll værtsforældre til fokusgrupper i fire områder i landet eller til individuelle interviews. I udvælgelsen blev der lagt vægt på variation på geografi, civil status, antal børn og antal tidligere au pairer, som familien havde haft. Tabellen nedenfor viser antal og baggrundsoplysninger af de interviewede værtsforældre.

Baggrundsoplysninger på interviewede værtsforældre

Baggrund	Antal og beskrivelse
Køn	15 kvinder 8 mænd
Civil status	18 gift eller i fast partnerskab 5 enlige
Geografisk område	8 Hovedstadsområdet eller Nordsjælland 6 Østjylland 4 Trekantsområdet eller Sydjylland 2 Nordjylland 2 Fyn 1 Øvrige dele af Sjælland
Antal au pairer	4 har haft kun én au pair 6 har haft 2-3 au pairer i alt

²⁶ Interviewene er ikke blevet lyd- eller videooptaget, men der er derimod taget detaljerede referater, og der gengives derfor citater løbende i nærværende rapport.

13 har haft 4 eller flere au pairer

Au pairer blev rekrutteret først på en sprogskole i et nordsjællandsk område, som har den højeste koncentration af au pairer i landet, samt gennem et samlingssted i København, som laver løbende aktiviteter for au pairer. Derefter blev au pairer rekrutteret via Au Pair Network (social medieside samt direkte henvendelse fra APN) og på adskillige grupper for au pairer og udlændinge på sociale medier. Alle rekrutteringsmateriale indeholdt oplysninger om evalueringens overordnede formål, fortrolighed og sletning af persondata. Derudover blev én au pair rekrutteret via snowballing via interviewede au pairer, og én gennem en interviewet værtsforælder (da der var tale om en au pair fra en meget lille demografisk gruppe, som ikke ellers var blevet rekrutteret). Der er i rekruttering stræbt efter, at de interviewede au pairer generelt reflekterer populationen af au pairer bredere set; derfor er hovedparten af de interviewede fra Filippinerne, mens seks er rekrutteret fra flere andre oprindelseslande og verdensregioner. Interviewede au pairer fra andre lande end Filippinerne udgør en større andel af de interviewede, end de gør i populationen. Dette understøtter undersøgelsens afdækning af variationen i au pairers oplevelser. Tabellen nedenfor viser antal og baggrundsoplysninger for de interviewede au pairer. Der er dog ikke samlet systematiske data ind om de interviewede au pairers bosteder i Danmark.

Baggrundsoplysninger om interviewede au pairer

Baggrund	Antal og beskrivelse*
Nationalitet	18 fra Filippinerne 2 fra østeuropæiske lande udenfor EU 2 fra andre asiatiske lande end Filippinerne 2 fra resten af verden
Køn	23 kvinder 1 mand
Alder	1 18-20 år 4 21-23 år 5 24-26 år 8 27 eller over 6 Uoplyst
Uddannelsesniveau	3 Gymnasiet 3 Sygeplejerske- eller læreruddannet 12 Bachelorgrad 3 Kandidatgrad 3 Uoplyst

*Ovenstående tal bygger på au pairers egne beretninger.

Interessenter er udvalgt til interview pba. deres roller i forbindelse med au pair-ordningen eller med au pairer i Danmark. De interviewede interessenter har hver en særlig indsigt i den danske au pair-ordning eller i populationen af au pairer i Danmark. Au Pair Network spiller en væsentlig rolle ifm. ordningen med det største rådgivningstilbud særligt henvendt til au pairer i Danmark. Den sprogskole, som har bidraget til evaluering gennem interviews, ligger i et område, hvor mange au pairer bor, og har kontakt til mange au pair-kursister. De to au pair-bureauer, som benytter ordningen, hvor bureauer må få en kontaktperson i SIRI, er begge repræsenteret her. Den filippinske kulturforening, som har deltaget igennem flere år, har haft forbindelse til et større antal au pairer og har afholdt arrangementer særligt henvendt til au pairer. Derudover er der interviewet en repræsentant for den danske ambassade i Manila, det land, som langt de fleste au pairer til Danmark kommer fra. En repræsentant for den filippinske ambassade i Danmark er medtaget pba. ambassadens rolle i ansøgningsprocessen for hovedparten af au pairer i Danmark. Og endelig er der blevet lavet et interview med to repræsentanter fra SIRI, som har erfaring med

styrelsens kontrolarbejde og karensregistrering ifm. au pair-ordningen. Tabellen nedenfor giver et overblik af de typer af interessenter, som har deltaget til interviews, samt antal personer interviewet og en kort beskrivelse af organisationens/netværkets rolle ifm. ordningen.

Oplysninger om de interviewede interessenter og myndigheder

Interessenttype	Antal personer og organisationsbeskrivelse
Støtte- og interesseorganisation	3 rådgivere i Au Pair Network (et samarbejde mellem FOA, Caritas og Kirkenes Integrationstjeneste)
Sprogskole	2 medarbejdere på en sprogskole, som har mange au pair-kurser
Au pair-bureau	Repræsentanter for 2 au pair-bureauer, som har kontaktperson ved SIRI
Etnisk forening	1 filippinsk kulturforening, som har kontakt til au pairer
Dansk myndighed i udlandet	1 repræsentant for den danske ambassade i Manila
Udenlandsk myndighed i Danmark	1 repræsentant for det filippinske konsulat i København
SIRI	2 medarbejdere, som arbejder med kontrol og karensregistrering ifm. au pair-ordningen

Interviews: indhold og format

Interviewene blev gennemført på baggrund af interviewguides bygget op på forløbsfaser fra deltagernes perspektiv (før, under og ved afslutning af au pair-ophold). Fokus var at afdække deltagernes overordnede motivationer og oplevede udbytte samt ordningens kerneelementer vedr. økonomi og administration, huslige pligter vs. fritid og kulturelle oplevelser, beskyttelse samt vejledning og information. Alle deltagerne blev oplyst om forhold omkring persondata og blev bedt om at give samtykke til, at deres svar måtte bruges til evalueringen. Interviews med au pairerne blev afholdt på engelsk, og med værtsforældrene på dansk.

Af de 24 interviewede **au pairer** deltog 11 i fokusgruppeinterviews delt på to fokusgrupper (i Hellerup og Lyngby), mens 13 blev interviewet individuelt over telefon eller Skype. 18 af de 24 var stadig au pairer ved interviewtidspunktet, mens seks havde afsluttet deres au pair-ophold. Af de 23 interviewede **værtsforældre** blev 15 interviewet gennem fire fokusgrupper (i København, Lyngby, Aarhus og Vejle), mens otte blev interviewet over telefon.

Repræsentanter fra de otte interessentorganisationer, -netværk eller myndigheder blev interviewet gennem fire personlige interviews (heraf tre interviews med små grupper fra samme organisation) og fire telefoninterviews. Interessentinterviews var semistrukturerede med afsæt i en interviewguide specifikt til interessenter, hvor fokus i hvert interview var elementer af ordningen, som organisationen har viden om eller kontakt til.

Analysemetoden

Analysen er udført på basis af kvalitative data i form af detaljerede noter fra de afholdte interviews. Alle udtalelser fra værtsforældre og au pairer er først kategoriseret efter det emne og den forløbsfase, de vedrører, i en samlet analysematrix for hver målgruppe. Derefter er indholdet kodet i de to analysematricer med korte, sammenlignelige koder. Derefter er der samlet op på de forskellige typer af oplevelser udtrykt om hvert element, som skulle analyseres, som afsæt for at identificere ligheder og forskelle mellem deltagernes fortællinger. De væsentlige analytiske punkter er derefter udvalgt til inklusion i rapporten, og citater udvalgt med fokus på at præsentere variationen i de oplevelser, som au pairer og værtsforældre har haft med ordningen.

Opmærksomhedspunkter vedr. rapportering

Der kan med afsnit i de indsamlede kvalitative data *ikke* drages konklusioner om *omfanget* af bestemte forhold, altså i hvilken grad noget *gør sig gældende* på tværs af målgruppen. Data kan derimod anvendes til at konstatere, *at* forskellige oplevelser og forhold *findes* i forbindelse med den danske au pair-ordning i praksis. Derudover kan der i nogle tilfælde tegnes viden om, *hvorvidt disse oplevelser varierer systematisk* mellem deltagere i ordningen, som har forskellig baggrund. På den baggrund beskrives antallet af informanter, som rapporterer de samme oplevelser, generelt ikke med *tal* i de efterfølgende analyseafsnit, men derimod systematisk som beskrevet nedenfor.

Rapportens analyse har fokus på at påpege og nuancere de forskellige oplevelser, som rapporteres af ordningens deltagere. Hvor informanter og interessenter er citeret direkte, er der i nogle tilfælde rekonstrueret flydende sprog på baggrund af detaljerede interviewnoter, og ved nogle citater er der blevet oversat fra det oprindelige engelsk til dansk. Citater fra au pairer, som oprindeligt er blevet afgivet på engelsk, er rapporteret på engelsk i denne rapport.

Mens der rapporteres, at én informant har nævnt noget, vil der ved andre antal systematisk blive brugt 'få' (2-3), 'enkelte'/'flere' (4-7), 'en del' (8-12), 'over halvdelen'/'de fleste' (13-18), 'hovedparten'/'langt de fleste' (19-22/23) eller alle. Det rapporteres således for at undgå, at data fejlagtigt fortolkes i procentdele, som, læsere antager, er repræsentative for målgruppen i sin helhed.

I rapporten er alle interviewpersoner anonymiserede, og der fremgår således ikke navne på hverken au pairer, værtsforældre eller repræsentanter af interessenter eller myndigheder. Konkrete interessentorganisationer identificeres ikke, med undtagelse af Au Pair Network, som har en unik rådgivende rolle i forhold til au pairer i Danmark og derved ikke kan veksles med andre. Citerede au pairer er identificeret med oprindelseslandet ved filippinske au pairer, mens der ved andre kun er nævnt verdensdele. Citerede værtsforældre er identificeret med landsdel og civilstand.

Interviewede personers og interessenters oplevelser, holdninger og forståelser skal forstås og fortolkes i deres sociale kontekst. Interviewede personers udtalelser vil således ikke altid afspejle deres fulde oplevelser, da de kan være påvirket af sociale forventninger i samfundet, i interviewkonteksten eller af officielle krav og regler i fx den danske au pair-ordning. Det kan også ske, at personers udtalelser ikke afspejler den korrekte forståelse af andres oplevelser eller ordningens rammer og regler.